

RADA NARODOWA

DWUTYGODNIK

Nr 18 (204)

Warszawa, 15 września 1951 r.

Rok VIII

A. WENDEL

Nowe zadania na wsi

Zmienia się oblicze Polski z roku na rok od czasu, gdy władzę w kraju wzięły w swe ręce masy pracujące z klasą robotniczą na czele.

Zmienia się wygląd naszych miast, osiedli i wsi.

Wielkie przemiany zaszły w życiu klasy robotniczej. Prawdziwa rewolucja dokonała się już na wsi i trwa ona nadal.

Niewątpliwą jest prawda, że postęp w przemyśle idzie znacznie szybciej, niż na wsi. Ale błędem byłoby niedoceniać tych doniosłych przekształceń, które dokonały się na wsi.

Wielka manifestacja przywiązania chłopów do Ojczyzny Ludowej i władzy ludowej — odbyte w dniu 9 września 1951 r. dożynki w Poznaniu były przeglądem tych rewolucyjnych przemian, które nastąpiły na wsi.

Udział w tej manifestacji Prezydenta Rzeczypospolitej zaakcentował polityczną i gospodarczą rolę wsi naszej w walce o lepsze jutro Polski.

Fakty — to rzecz uparta — mówi mądre przysłowie.

Przemawiają przeto liczne fakty z życia naszej wsi do olbrzymiej rzeszy chłopów małorolnych i średniorolnych, do robotników rolnych, do członków coraz to liczniejszych spółdzielni produkcyjnych.

Takim faktem, który niezmiernie żywo przemówił do rozumu i sumienia chłopów była zrealizowana przed 7 laty reforma rolna. Do takich faktów zaliczyć należy pomoc finansową okazaną chłopom przez państwo w latach 1945 — 1949, dzięki której odbudowano i odremontowano 422 tys. zagrod; do takich faktów zaliczyć należy 25 tysięcy traktorów, które już pracują na polach naszych.

Do takich faktów zaliczyć należy szeroką pomoc kredytową na budowę szkół i domów ludowych.

Do takich faktów zaliczyć należy to, że dziś już produkcja rolna w obliczeniu przeciętnie na 1 mieszkańca jest w porównaniu z okresem przedwojennym około 50% wyższa, że pogłowie trzody chlewnej z 4.800.000 sztuk z 1929 r. podskoczyło do 9.000.000 sztuk.

Światło wiedzy coraz szerzej dociera do dzieci chłopskich, a równocześnie coraz gęściej zapalają się światła elektryczne w chatach chłopskich.

Coraz większym strumieniem płyną na wieś towary przemysłowe.

Uniezależniony od wahań rynku, zwolniony z ciężaru długów, chłop w coraz większym stopniu korzysta z płodów własnej pracy; wydatnie wzrosło spożycie produktów rolnych przez ludność chłopską.

Na uroczystościach dożynkowych Prezydent Bolesław Bierut stwierdził, co następuje:

„Rolnictwo weszło w Polsce Ludowej na nową, po stokroć pewniejszą i korzystniejszą dla narodu drogę — dzięki przepędzeniu obszarników i kapitalistów, dzięki sojuszowi robotniczo-chłopskiemu, który zabezpieczył zwycięstwo władzy ludowej, wzmocnił wewnętrzną zwartość narodu, przyspieszył wzrost jego siły gospodarczej i jego kultury. Polityka i planowa gospodarka władzy ludowej, urzeczywistniana pod przewodnictwem naszej bohaterskiej klasy robotniczej, zmierza wytrwale i skutecznie do rosnącej sprawności i wydajności pracy nie tylko w przemyśle, ale i w rolnictwie. I nikt nie powinien wątpić, że polityka ta przysparzać będzie chłopom pracującym — podobnie jak robotnikom i całemu narodowi — coraz więcej korzyści“.

Rozwój wsi polskiej, u którego podstaw leży sojusz robotniczo-chłopski, w zestawieniu z nędzą i zacofaniem wsi naszej w latach przedwojennych, wskazuje olbrzymim rzeszom chłopskim, że pomyślny rozwój Polski Ludowej jest ich własną sprawą.

Władza ludowa wskazuje wsi konkretny program. Zawarty jest on w wielkim Planie 6-letnim, planie przodującej gospodarki rolnej, planie wzrostu produkcji roślinnej o 40%, a produkcji zwierzęcej o 70%, planie wsi dostatniej, oświeconej i kulturalnej.

Ta niedaleka wizja jutrzejszej Polski w zestawieniu z dokonywanymi się obecnie przemianami na wsi nie może nie porwać do pracy dla dobra kraju milujących swą Ludową Ojczyznę chłopów, nie może nie wzbudzić najgłębszego entuzjazmu wśród wzrastającej liczebnie inteligencji wiejskiej, nie może nie wpłynąć na drogę życiową młodzieży chłopskiej.

Zadania wsi, sprecyzowane przez Prezydenta R. P., i te najbliższe, dotyczące zwiększenia średniej wydajności z 1 ha o 1 kwintal, i te dalsze, związane z zasadniczą przebudową struktury rolnej, bieżące zadania wsi w zakresie skupu zboża czy kontraktacji będą wykonane należycie tylko wówczas, gdy terenowa władza ludowa wypełni swoje obowiązki.

Gminne rady narodowe są tą władzą ludową, dzięki której wieś może wykonać stojące przed nią zadania i dzięki której je wykona.

Stwierdzając doniosłą rolę, jaką dla państwa ma trud każdego chłopca, zarówno pracującego w indywidualnym gospodarstwie, jak i w gospodarce zespołowej, Prezydent Bolesław Bierut podkreślił, iż „przejście na tory wysokowydajnej pracy w rolnictwie jest możliwe tylko na drodze spółdzielczości produkcyjnej“.

W wytworzonej na wsi sytuacji gospodarczej i politycznej istnieje pełna zbieżność między interesami państwa ludowego i interesami olbrzymiej rzeszy chłopów małorolnych i średniorolnych.

Zarysowuje się jasno ta zbieżność i na odcinku rozwoju spółdzielczości produkcyjnej, i w dziedzinie podatkowej i w skupie zboża, i w kontraktacji i w prowadzonej przez naszą władzę walce ze spekulacją, i w zastraszającej się stale walce z kulakami.

Dlatego to droga uświadamiania, droga oddziaływania wychowawczego przez aparat państwowy ma tak decydujące znaczenie dla pomyślnego wykonania zadań, stojących przed wsią.

Posunięcia i decyzje Partii i Rządu na odcinku wsi są atrakcyjne dla zdecydowanej większości wsi; jest przeto rzeczą rad narodowych, gminnych rad narodowych przede wszystkim, uświadamianie chłopca w codziennej, wytrwałej i rzetelnej pracy o istocie posunięć naszej władzy.

Mówiąc o perspektywach rozwojowych spółdzielczości produkcyjnej stwierdził Prezydent Rzeczypospolitej: „Tylko na drodze uświadamiania mas chłopskich i wytrwałego przekonywania ich na przykładach o korzyściach gospodarki zespołowej można osiągnąć należyte wyniki“.

Poważne są zadania rad narodowych w związku z trybem rejestracji spółdzielni produkcyjnych. Nie zawsze są one należycie wykonywane.

Prezydium powiatowej rady narodowej przed powzięciem uchwały zatwierdzającej założenie spółdzielni,

P. SZTUK

Główny Inspektor Państwowej Inspekcji Handlowej

Rady narodowe w walce ze spekulacją w handlu

Uchwała Rady Ministrów z dnia 18.VIII.1951 r. w sprawie wzmocnienia walki ze spekulacją oraz Instrukcja Prezesa Rady Ministrów z dnia 25.VIII. 1951 r. w sprawie organizacji, zakresu działania oraz trybu funkcjonowania komisji do walki ze spekulacją i nadzyciami w handlu nakłada na rady narodowe specjalne obowiązki.

Cytowana wyżej Instrukcja Prezesa Rady Ministrów ustala, że przewodnictwem komisji do walki ze spekulacją i nadzyciami w handlu obejmą członkowie prezydiów właściwych rad narodowych odpowiedzialni za sprawy handlu.

Komisje działają na szczeblu powiatowych, miejskich i dzielnicowych rad narodowych.

Ponadto prezydium wojewódzkich rad narodowych mogą zlecać powoływanie komisji przy prezydiach gminnych rad narodowych w większych gminach.

Powołanie tych komisji zostało z uznaniem przyjęte przez masy pracujące, gdyż stanowią one potężny oręż walki ze spekulacją.

analizując warunki jej rozwoju, powinno badać m. in., czy założeniu spółdzielni towarzyszy świadoma i dobrowolna decyzja chłopów.

Dużą pomocą w tym względzie dla prezydium powiatowej rady narodowej powinna być opinia prezydium gminnej rady narodowej, orientującego się w miejscowych stosunkach.

Są wszelkie warunki wypełniania wszystkich zadań wsi w oparciu o rosnącą świadomość polityczną chłopów.

Z tym większą siłą rady narodowe powinny walczyć z przejawami nadużyć, łamania praworządności, ze zmorą biurokracji.

Podatki i inne świadczenia, do których zmuszało chłopca państwo obszarniczo-burżuazyjne były dlań nie tylko ciężarem, ale i pośrednio były obracane przeciw chłopcu dla jeszcze większego jego ciemnienia.

Obecnie świadczenia chłopca na rzecz państwa ludowego w skutkach dźwigają poziom wsi, służą interesom samej ludności chłopskiej.

Stwierdził to dobitnie Prezydent Bolesław Bierut:

„Nowej treści, nowego znaczenia nabiera dziś nie tylko punktualne wpłacanie podatków i wykonywanie świadczeń należnych Państwu Ludowemu, ale i wywiązywanie się z obowiązku sprzedaży zboża. Również przyjęcie i skrupulatne wypełnianie zobowiązań opartych na kontraktacji roślin technicznych i trzody leży w interesie zarówno chłopca jak i całego społeczeństwa. Rozumieją to świadomi chłopcy mało i średniorolni, dając wzór ofiarnego i patriotycznego wypełniania swych obowiązków względem Państwa. Świadczy o tym pomyślny przebieg akcji skupu zbóż na potrzeby planowego zaopatrzenia ludności miast. Jesteśmy również pewni, że plan kontraktacji trzody chlewnej na rok 1952 zostanie także w pełni zrealizowany“.

Nie może ulegać wątpliwości, iż na apel Prezydenta R. P. działacze rad narodowych odpowiedzą wzmożonym wysiłkiem pracy.

Rozwinięta wokół Komisji walka ze spekulacją zmobilizowała szeroki aktyw związków zawodowych oraz organizacji społecznych. Nie ma i nie może być mowy o skutecznej walce ze spekulacją bez politycznej mobilizacji w tym celu szerokich mas pracujących, a zwłaszcza klasy robotniczej.

Powołanie na przewodniczących komisji członków prezydiów rad narodowych odpowiedzialnych za sprawy handlu ma głębokie uzasadnienie, gdyż winni to być ludzie dokładnie zorientowani w działalności handlu na danym terenie. Ta znajomość działalności handlu, pracy aparatu handlowego oraz sytuacji rynkowej stanowić powinna rękojmię spełnienia zadań, stojących przed przewodniczącym komisji.

W kierowaniu pracami komisji podstawową pomocą będą wytyczne do walki ze spekulacją ustalone przez Generalnego Prokuratora R. P. jako inicjatora i koordynatora całości walki ze spekulacją i nadzyciami w handlu.

Wytyczne w zakresie spraw organizacyjnych komisje otrzymują od prezydiów rad narodowych.

Instrukcja Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia br. ustala, że w celu wykonania swych zadań komisje podejmują wszelkie czynności zmierzające do zapobieżenia zakłóceniom w zakresie zaopatrzenia mas pracujących, a w szczególności:

1) Zapewnią prawidłową sprzedaż towarów przez ustalenie w razie potrzeby maksymalnych ilości towarów, jakie mogą być jednorazowo sprzedawane nabywcom — tam gdzie będąca w rozporządzeniu ilość towaru nie wystarcza w danej chwili do zaspokojenia nieuzasadnionego zapotrzebowania.

Należy stwierdzić, że wszelkiego rodzaju samowolne wprowadzenie ograniczeń przez aparat handlowy zatrudniony w sieci detalicznej jest zjawiskiem szkodliwym, wywołującym niepotrzebną nerwowość na rynku. Z drugiej strony sprzedaż w nadmiernych ilościach artykułów, na które istnieje nieuzasadnione zapotrzebowanie, ułatwia spekulację, tym groźniejszą, gdy spekulant działa w powiązaniu z aparatem handlowym.

Jest to jeden z podstawowych sposobów przechwytywania masy towarowej przez wrogie elementy spekulacyjne, która w ten sposób nie dociera do konsumenta, co powoduje jego niezadowolenie.

Zaistnienie takiego stanu wykorzystuje podziemie gospodarcze, które sianiem wrogiej szeptanej plotki przyczynia się do pogłębienia nerwowości i wzmożenia nasilenia wykupu danego artykułu oraz usiłuje w ten sposób doprowadzić do dezorganizacji rynku.

W tych warunkach od przewodniczących komisji do walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu należy wymagać, aby przy podejmowaniu decyzji w przedmiotach ustalenia maksymalnych ilości towarów, jakie mogą być jednorazowo sprzedawane nabywcom, opierali się na dokładnej znajomości sytuacji rynkowej w sensie rozcznania źródeł powstawania wzmożonego popytu. Powinni oni ponadto znać dokładnie wielkość masy towarowej, jaką dysponuje się dla zaopatrzenia danego terenu oraz winni dokładnie być zorientowani w normalnym zapotrzebowaniu konsumentów na dany artykuł.

Żywiolowe, nieprzemysłane wprowadzenie ograniczeń w ilości sprzedawanych artykułów może w konsekwencji przynieść skutek wręcz przeciwny od zamierzzonego.

2) Kontrolują, czy nie zachodzą wypadki nielegalnego skupu żywca, nielegalnego uboju w celu handlu lub nielegalnego handlu mięsem.

Na tle przejściowych trudności na odcinku zaopatrzenia w mięso obserwujemy **wzrastający nielegalny ubój i nielegalny handel mięsem**. Wróg klasowy, różne kułackie spekulacyjne elementy próbują wykorzystać sytuację dla czerpania **nieuczciwego zysku** kosztem mas pracujących.

W zależności od warunków na różnych terenach nielegalny handel mięsem przybiera różne formy.

Nielegalny handel mięsem ułatwiają następujące zjawiska:

a) bezpośredni kontakt konsumenta miejskiego z chłopem i zakup przez niego mięsa na tzw. własne potrzeby.

b) zaopatrywanie się różnych instytucji (PGR, szkoły, brygady robotnicze) w drodze **bezpośredniego zakupu** żywca u chłopca,

c) samozaopatrzenie stołówek, zakładów żywienia zbiorowego, szczególnie w środowiskach miejskich i ma-

łych miastach w drodze bezpośredniego zakupu z pominięciem aparatu zakupu,

d) płacenie wyższych cen przez wyżej wymienione czynniki,

e) wynagradzanie zaangażowanych do prac rolnych robotników pochodzenia miejskiego mięsem i jego przetworami produkowanymi bezpośrednio przez chłopca.

Na te wszystkie momenty między innymi winni zwrócić uwagę przewodniczący komisji do walki ze spekulacją przy kierowaniu pracami tych komisji w walce ze spekulacją mięsem.

3) Kontrolują, czy towary przeznaczone na sprzedaż nie są ukrywane przed nabywcami i czy odmawia się sprzedaży tych towarów.

Nieuczciwa część sprzedawców ukrywa dla celów spekulacyjnych w sklepach towary...

Częstym zjawiskiem w tych wypadkach jest odmawianie sprzedaży towarów konsumentom, gdy w tym samym czasie towary poszukiwane przez nich znajdują się ukryte pod ladą sklepową lub leżą w magazynie przysklepowym. Niekiedy odmowę sprzedaży towarów sprzedawcy usprawiedliwiają brakiem wyceny, co po sprawdzeniu okazuje się nieprawdą.

4) Kontrolują, czy wśród nabywców nie znajdują się osoby zajmujące się spekulacją i nie dopuszczają tych osób do nabywania towarów.

Obserwacja kolejek przed sklepami winna w konsekwencji doprowadzić do ujawniania spekulantów.

Do częstych systemów stosowanych przez spekulantów należy między innymi tzw. „blokada kolejek”. Polega ona na tym, że często poinformowani przez nieuczciwych sprzedawców spekulanci na długo przed rozpoczęciem sprzedaży ustawiają się w kolejkach, przy czym ustawia się kilka osób. Osoby te przed samym rozpoczęciem sprzedaży wpuszczają do kolejki między siebie kilkanaście, lub niekiedy kilkadziesiąt innych znajomych osób-spekulantów, w ten sposób towar jest bez reszty wykupowany przez spekulantów, gdyż konsument w tych warunkach do towaru nie docisnie się.

Poza tym w kolejkach po atrakcyjne towary spotyka się często jednych i tych samych ludzi, trudniących się zawodowo spekulacją. Spekulanci dla zmylenia czujności podstawiają również do kolejek swych pośredników tzw. „koników”, niekiedy pochodzących z ludzi pracy, którzy za opłatą wykupują towary dla spekulantów.

5) Nie dopuszczają do nabywania towarów deficytowych przez handlarzy, którzy w tym celu przybyli z innych miejscowości.

Spekulanci wykorzystują każdą okazję dla przechwywania masy towarowej. Między innymi wykorzystują oni wadliwy rozdział towarów polegający np. na tym, że towary atrakcyjne wyłącznie dla miasta przydzieja się na wieś. Artykuły te są przedmiotem zainteresowania spekulantów miejskich, którzy je z sieci handlu wiejskiego wykupują i przewożą do miasta dla odsprzedaży.

Bywa również przeciwnie, a mianowicie — spekulanci wiejscy wykupują w miastach towary, których brak odczuwa się na wsi i z kolei odsprzedają je po wyższych cenach na wsi.

b) Kontrolują, czy na targach, targowiskach i w innych miejscach sprzedaży nie sprzedaje się z zyskiem towarów zakupionych w handlu detalicznym.

Należy tu zwrócić uwagę, że poza formami straganowego i ręcznego handlu, istnieje sposób sprzedaży „na próbkę”. Polega on na tym, że spekulant okazuje konsumentowi tylko próbki towarów, a w wypadku zgłoszenia chęci nabycia danego towaru sprzedaż odbywa się poza targiem lub targowiskiem, najczęściej w bramie domu położonego w pobliżu lub w mieszkaniu prywatnym.

- 7) Kontrolują zgodność pobieranych cen za towary i usługi z cenami obowiązującymi oraz czy nabywcy nie są wprowadzani w błąd co do wagi, miary lub gatunku towarów.

Należy zwrócić uwagę na stosowanie różnych form oszukiwania konsumenta, jak np. zamiana gatunków, ostatnio spotykana przy sprzedaży warzyw i owoców, polegająca na sprzedaży owoców lub warzyw II gatunku za I gatunek. Pobieranie cen wyższych za gatunki niższe może zwłaszcza jaskrawo występować przy sprzedaży przetworów mięsnych, ale dotyczyć może także wszelkich innych towarów. Oszukuje się również konsumenta przez sprzedaż piwa w szklankach lub kufkach o nadmiernej ilości piwa, ujmowanie warzyw z pęczków, dosypywanie ziemi do węgla lub ziemniaków, moczenie cukru, złe tarowanie wagi, sprzedaż towaru brutto za netto, naciąganie materiałów przy mierezeniu itp.

Wreszcie należałoby również podkreślić, że kanałem, przez który przecieka masa towarowa do spekulanta, jest często samozaopatrywanie pracowników sklepowych, zwłaszcza w artykuły przemysłowe. Z przyczyn powyższych komisje powinny przy każdej okazji badać, czy kierownictwo i personel sklepowy stosują się do przepisów wydanych przez Ministerstwo Handlu Wew-

nętrznego, regulujących samozaopatrywanie się pracowników zatrudnionych w sieci handlowej.

Wyżej wymienione formy spekulacji podaje się przykładowo dla zwrócenia na nie uwagi przewodniczących komisji w ich codziennej pracy. Nie sposób wyliczyć wszystkich form spekulacji, które będą się zmieniać w miarę wzmagania się walki antyspekulacyjnej. Walka ze spekulacją wymaga więc wyjątkowego zaostrzenia czujności, aby można było w porę wszelkie formy spekulacji demaskować i paraliżować w zarodku.

Na tle aktywizacji rad narodowych wokół zadań związanych z walką antyspekulacyjną olbrzymią rolę wanny odegrać komisje handlu rad narodowych.

Do zadań tych komisji między innymi należy współdziałanie z komisjami do walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu oraz z organami Państwowej Inspekcji Handlowej.

Komisje handlu powinny zmobilizować do walki ze spekulacją i nadużyciami komitety opiekuńcze, działające przy sklepach handlu uspołecznionego oraz komitety blokowe.

Dla skutecznego zwalczania wszelkich form dywersji na rynku (handel nielegalny, łańcuszkowy, panikarstwo, gromadzenie towarów) oraz objawów spekulacji i nadużyć — komisje handlu powinny nawiązać jak najściślej, stałą łączność z ludnością pracującą, z organizacjami gospodarczymi, zawodowymi, kobiecymi i młodzieżowymi.

Komisje handlu mogą i powinny pobudzić i wykorzystywać inicjatywę szerokich rzesz pracujących miast i wsi w walce ze spekulacją i nadużyciami w handlu.

Przed radami narodowymi stoi więc zadanie aktywnego włączenia się do walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu, dlatego też każdy radny powinien stać się oddanym aktywistą w tej walce.

Mgr CZ. MARZEC

Kierownik Wydz. Handlu
Prez. Stołecznej Rady
Narodowej

Z doświadczeń pracy Komisji do Walki ze Spekulacją i Nadużyciami w Handlu w m. st. Warszawie

Uchwała Rady Ministrów w sprawie wzmocnienia walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu, podyktowana została troską o ochronę ludzi pracy przed wrogimi elementami spekulacyjnymi.

Uchwała poprzez powołane komisje walczy z elementami pasożytującymi i dezorganizującymi rynek, celem jej jest również walka z nieuczciwymi elementami w handlu i błędami dystrybucji.

Przejęciowe trudności na odcinku mięsnym wzmogły zarówno wrogą propagandę jak i uaktywniły w znacznym stopniu szkodliwą działalność spekulanta.

Uchwała Rady Ministrów jako skuteczny oręż przeciwko nasileniu działania wroga, wzywa do natychmiastowego wprowadzenia skutecznej akcji.

Z dniem ukazania się (25.VIII br.) Instrukcji Prezesa Rady Ministrów na terenie m. st. Warszawy powołane zostały Komisje przy 6 prezydiach dzielnicowych rad narodowych, jak i przy Prezydium Rady Stołecznej.

Komisja Stołeczna z przewodniczącym członkiem Prezydium R. N. w m. st. Warszawie ob. Harasimow-

skim w składzie przedstawiciela prokuratury jako sekretarzem Komisji, Kier. Wydz. Handlu, przedst. Komisji Handlu, P.I.H., C.R.Z.Z., L.K. i Z.M.P. stała się ogniwem kierującym akcją.

W oparciu o instrukcję ustalono program tygodniowy pracy i opracowano wytyczne działalności komisji dzielnicowych z podkreśleniem następujących zadań:

- 1) walka z potajemnym handlem (ujawnianie zawodowych handlarzy, nie dopuszczanie ich do zakupów, wykrywanie handlu mięsem z potajemnego uboju, walka z handlem łańcuszkowym, przeciwdziałanie w wywozie towarów z Warszawy itp.);
- 2) kontrola zapasów towarowych w sklepach (terminowość zamówień składana przez sklepy, sposób przechowywania towarów, jakość towarów, dobór asortymentów itp.);
- 3) kontrola pobieranych cen, oraz rzetelność miar i wag;

- 4) praca aparatu handlowego (walka z kumoterstwem, stosunek do kupujących, ukrywanie towarów i odmowa sprzedaży, stan sanitarny sklepu, prawidłowość sprzedaży, a w miarę potrzeby określenie maksymalnych ilości do sprzedaży, przestrzeganie przepisów o obrocie handlowym);
- 5) walka z wszystkimi przejawami wrogiej propagandy.

Zasięgiem kontrolnego działania objęto wszystkie sklepy, zakłady przetwórstwa spożywczego, zakłady żywienia zbiorowego, bazy, dworce, szczególną opiekę roztoczono nad prawidłową i sprawną dystrybucją mięsa, zarówno przy sprzedaży na bony dla zakładów pracy, jak i sprzedaż wolnorynkową.

Po zdobyciu wstępnych doświadczeń zwołano odprawę wszystkich komisji i aktywu dla omówienia rezultatów pracy i wymiany pozytywnych doświadczeń organizacyjnych.

We wszystkich komisjach D.R.N. i Komisji Stołecznej wprowadzono dyżury, jak również dokonano podziału pracy między członków komisji. Członkowie Stołecznej Komisji mają przydzielone poszczególne dzielnicowe komisje pod opiekę i instruktarz.

W podziale funkcji między członków komisji Prez. D.R.N. ustaliło się podział opieki nad poszczególnymi częściami dzielnicy (komisariatami M. O.).

W kontroli terenowej łącznie z aktywem kontrolnym biorą udział również i komisje kierując pracą zespołów dwójek kontrolnych. Komisje układają tygodniowy plan pracy na swych posiedzeniach i analizują jego realizację. Dwa razy tygodniowo odbywają się posiedzenia Komisji Stołecznej łącznie z przedstawicielami komisji D.R.N. dla omówienia osiągniętych wyników, koordynacji akcji, przeniesienia wskazań i wzajemnych doświadczeń.

Duży nacisk położony został na właściwy instruktarz dwójek kontrolnych. Odprawy te w pierwszej części naświetlają znaczenie politycznej akcji i jej wagę, w drugiej dają wskazówki techniczne co do sposobu przeprowadzania kontroli, na co trzeba zwrócić szczególną uwagę, zachowanie w terenie, sposób sporządzania protokołów itp. Kontrolerzy idący w teren otrzymują wykazy sklepów do skontrolowania, bądź terendo obserwacji (dworzec, bazar itp.). Z wykonanego zadania dwójki kontrolne składają sprawozdania na piśmie z załączeniem sporządzonych protokołów w konkretnych przestępstwach. Protokoły sprawozdawcze są legitymacją pracy dwójki kontrolnej, naświetlają wykonaną pracę, dają obraz sytuacji na odcinku zaopatrzenia oraz dawać mają naświetlenie w postępującej walce ze spekulacją i wrogą plotką.

Komisje są w kontakcie z organami M.O., ref. handlu prezydentów D.R.N. zaznajomione są z zarządzeniami i instrukcjami regulującymi pracę aparatu handlowego. Pogłębianie kontaktu z pracą aparatu dystrybucyjnego odbywa się również drogą uczestniczenia przedstawicieli komisji w naradach, bądź odprawach pracowniczych personelu handlu przeprowadzonych przez poszczególne pionierzy handlu uspołecznionego.

Przechodząc do rezultatów 2 tygodniowych naszych doświadczeń podkreślić należy uzyskane osiągnięcia.

Notujemy dużą mobilizację aktywu z zakładów pracy do kontroli terenowej, żywy udział pracy warszaw-

skiej w przenoszeniu wyników kontrolnych i w demaskowaniu jawnych wrogów ludzi pracy.

Praca kontrolerów społecznych spotykana jest przez społeczeństwo z uznaniem i wielokrotnie komisje wykrywały nadużycia, bądź interweniowały z powiadomieniem a inicjatywy konsumenta. Podkreślić należy pomoc aparatu handlu uspołecznionego w wykrywaniu spekulantów szczególnie na odcinku wykupowania towarów, na które jest specjalny popyt. (St. Dymek, kierownik sklepu MHD Nr 126 przy ul. Puławskiej 26, przyczynił się do wykrycia handlarek pluszem, sklep tekstylny Nr 83, ul. Krasińskiego 27 — wykryto handlarke płótnem pościelowym i kortem). Z najczęściej likwidowanych przestępstw i wykroczeń przykładowo podają następujące protokoły:

Wysocki Marian — sklep masarski ul. Radzymińska nr 27 — wielki skład mięsa z nielegalnego uboju.

Na dworcu Wileńskim z trzymano Br. Czerskiego z 24 kg mięsa z nielegalnego uboju. R. Zająca z 20 kg mięsa.

Chłubiński — sklep spożywczy ul. Czerniakowska 42 — odmowa sprzedaży cukru, posiadał w mieszkaniu przy sklepie 50 kg.

Jaworski Fr. — sklep spożywczy, ul. Krużańska 8 — odmowa sprzedaży jaj, posiadał 100 sztuk.

Zalewski Jan — wł. jadalni, ul. Madalińskiego 7 — posiadał 15 kg mięsa z nielegalnego uboju.

Na Dworcu Wileńskim — Śmielak St. przewoziła 24 kg mięsa z nielegalnego uboju, po rewizji w mieszkaniu znaleziono znaczną ilość mięsa i materiałów tekstylnych.

Kierowniczką stołówki W.S.S. przy zakładzie pracy przy ul. Grochowskiej 306 nie przekazywała do stołówki i bufetu całej ilości towaru otrzymanego, część kupowała sobie.

Sklep C.Z.P.Ms. Nr 30, ul. Lwowska — pobierano zamiast 18 zł 28 zł za kg kiełbasy.

Sklep C.Z.P.Ms. Nr 36, ul. Czerniakowska odmowa sprzedaży smalcu — było w sklepie 100 kg smalcu i 20 kg słoniny.

Na bazarze przy ul. Pańskiej zatrzymano H. Ostrowską z większą ilością chlorku, naftaliny i pomeksu (handel łańcuskowy).

Na dworcu Śródmieście zatrzymano St. Szostaka przewoził 13 skór z nielegalnego garbowania.

Sklep W.S.S. Nr 17, ul. Radzymińska — kierownik J. Taran sprzedał 1 tonę cukru wg jego wyjaśnień nieznanemu chłopu.

Paszteciarnia, ul. Brzeska 5, w dzień bezmięśny — handel mięsem.

Sklep W.S.S., ul. Targowa 8 — odmowa sprzedaży octu, było w sklepie 120 butelek itp.

Szczególnie dużą ilość przykładów tępienia przestępstw i nadużyć podać można z likwidacji handlu łańcuskowego, gdzie wyraźnymi ośrodkami handlu towarami przechwytywanymi ze sklepów uspołecznionych są bazy i dworce jako punkty wywózki towarów przez spekulantów. Ogółem dziennie wykrywamy około 50 wypadków różnych przestępstw. Rosnąca aktywizacja komisji, aktywu kontrolnego, silniejsze włączanie się do akcji komitetów blokowych, stały się możliwe dzięki temu przede wszystkim, że ludzie pracy wydali nieubłagana walkę szkodnikom.

M. SZPRINGER

M R N w Łodzi usprawnia dystrybucję towarową

Zagadnienie dystrybucji towarów — to podstawowe zagadnienie w walce ze spekulacją — mówi ob. Rachaus, Kierownik Wydziału Handlu Prezydium MRN w Łodzi.

Wydział Handlu stale walczy o usprawnienie dystrybucji, śledzi wahania na rynku, dba o zaspokojenie potrzeb konsumentów, a także czujny jest na plotkę reakcyjną, plotkę, która sieje niepokój i wywołuje wykupywanie towarów przez spekulantów i ludzi naiwnych.

Brak jakiegos artykułu w sklepie — to pierwsza przyczyna obawy, że tego artykułu nie będzie i podstawowy argument dla wrogów i spekulantów. Dlatego właśnie sprawna dystrybucja, szybkie wypełnianie luk powstałych przez wykupienie pewnych artykułów, to zasadniczy warunek niedopuszczenia do nastrojów panikarskich.

W tym też celu Kierownik Wydziału Handlu odbiera codziennie raporty sprzedaży ze wszystkich sklepów m. Łodzi. Raporty dają obraz ilości rzeczywiście sprzedanej w ciągu dnia i mówią zarazem, jakie zapasy mają jeszcze sklepy w swoich magazynach. Tego obrazu potrzeb rynku nie dałyby raporty ze sprzedaży hurtowej, wskazujące nie na stopień rzeczywistego wykupienia towarów, lecz na ilość towarów rozesłanych do sklepów. Bywa bowiem często, że kierownik sklepu lubi mieć zapas towaru.

Stałe czuwanie nad rynkiem sprawiło, że Łódź nie odczuła na ogół ostrej fali wykupywania pewnych artykułów. Wydział Handlu trzyma rękę na pulsie rynku, starając się jak najszybciej reagować na nastroje i to w dużym stopniu pomaga.

Tak np., gdy spekulanci zaczęli wykupywać cukier siejąc plotki, że cukru już nie ma, Wydział Handlu polecił pokazać cukier wszędzie na wystawach sklepów; gdy zaś elementy wrogie zaczęły puszczać wśród chłopów na targowiskach plotkę o tym, że wkrótce będzie zakazany handel artykułami rolnymi — Wydział Handlu wezwał na naradę poborców targowych i wyjaśnił im, na czym polega walka ze spekulacją i jak mają ustosunkować się do chłopów przyjeżdżających z produktami rolnymi na targ. Poborczy targowi zostali nadto zobowiązani do wyjaśnienia chłopom stanowiska władzy ludowej odnośnie handlu artykułami rolnymi, a także zaprzeczania wiadomościom rozpuszczanym w złośliwej plotce. Z drugiej strony poborczy mają sygnalizować Wydziałowi Handlu wszelkie zauważone machinacje spekulantów i wrogie plotki.

Wydział Handlu nie tylko w ten sposób reaguje na zaburzenia rynkowe i wrogą propagandę. Jedną z form oddziaływania jest także prasa, która w odpowiedzi na szkodliwe plotki zamieszcza artykuły ośmieszające tak spekulantów jak i naiwnych, którzy wierzą spekulantom i ich plotkom. Artykuły prasowe jednocześnie wyjaśniają, jakie są trudności rzeczywiste, a jakie są wynikiem machinacji spekulantów.

Akcja uświadamiania ludności została potraktowana specjalnie w stosunku do personelu biurowego centrali i do personelu sklepów. W pierwszym rzędzie za pośrednictwem odpowiednich dyrekcji zorganizowano zebrania personelu biurowego. Tego rodzaju decyzja Wydziału Handlu została spowodowana brakiem dostatecznej troski o sprawne zaopatrzenie sklepów właśnie ze

strony personelu biurowego centrali niejednokrotnie bowiem kierownicy sklepów szturmowali przez dłuższy czas o towary, a personel biurowy nie spełniał tych zadań. Narady personelu biurowego mają na celu wytknięcie braków i zmobilizowanie obsługi centrali do sprawnego zaopatrywania sklepów.

Natomiast odbywające się narady personelu sklepowego wskazują na niedociągnięcia w obsłudze ludności i instruują, jak personel sklepowy powinien zachować się w wypadku stwarzania przez spekulantów sztucznych trudności i siania wrogich pogłosek.

Od chwili powołania Komisji do Walki ze Spekulacją w handlu Wydział Handlu, na podstawie pokontrolnych raportów tej Komisji, dostarcza dyrekcjom, z przeznaczeniem na narady, szeregu konkretnych przykładów wykroczeń ze strony personelu sklepów. Na tychże naradach bezpośrednio winni cięższych wykroczeń są piętnowani i usuwani z pracy w aparacie handlu.

Wynikiem narad z personelem biurowym i sklepowym jest stałe podnoszenie się sprawności dystrybucji. Wydział Handlu postawił obecnie przed dyrekcjami centrali zadanie natychmiastowego (także w nocy) zaopatrywania sklepów w takie artykuły, jak cukier, mydło itp., na które spekulanci próbują robić sztuczny popyt.

Dbalność o sprawną dystrybucję towarów, o stałe podnoszenie poziomu pracy centrali zaopatrzenia przejawiała się w zorganizowaniu w dn. 13 sierpnia br. specjalnej odprawy dyrektorów centrali i sekretarzy podstawowych organizacji partyjnych tychże centrali. Celem odprawy było mobilizowanie kadr zaopatrzenia do sprawniej obsługi handlu w m-cu wrześniu, tj. w miesiącu normalnie zwiększonego zapotrzebowania na towary (młodzież wraca do szkół, rodziny pracowników z letnisk). Na tej odprawie kierownik Wydziału Handlu, ob. Rachaus, stwierdził w oparciu o przykłady, że duży procent braków — to wynik niedbalstwa i złej dystrybucji, udzielając równocześnie publicznie w imieniu Prezydium MRN, trzem dyrektorom centrali wyróżnienia, a trzem nagany.

Gdyby ktoś chciał zagadnienie walki ze spekulacją i usprawnienia dystrybucji w Prezydium MRN w Łodzi oceniać według uchwały Prezydium, spotkałby go zawód, gdyż uchwały takiej Prezydium MRN nie podjęło (oprócz powołania komisji), a Wydział Handlu orientując się tylko na podstawie dyskusji odbytej na posiedzeniu Prezydium w dn. 3 września br., stara się wykonać wszystkie podniesione tam dezyderaty, a w szczególności wnioski płynące z podsumowania dyskusji przez Przewodniczącego Prezydium — ob. Minora. Inna sprawa, czy słuszne jest poprzestanie na dyskusji w ważnych i tak bardzo aktualnych sprawach handlu.

Mimo braku formalnej uchwały Wydział Handlu dąży do wykonania postulatów dyskusji. Tak np. w związku z zarzutem, że zdarzają się złej jakości wyroby mięsne i chleb, wydział organizuje jeszcze przed 15 września br. specjalną odprawę fachową pracowników produkcji masarni i piekarni, na której otrzymają oni praktyczne instrukcje i zostaną zaznajomieni z przebiegiem procesu technologicznego.

Ośrodkiem walki ze spekulacją jest szczupły liczebnie aktyw polityczno-gospodarczy. Aktyw ten zbiera się, by przeanalizować sytuację na odcinku handlu i powziąć odpowiednie decyzje. Z ramienia Prezydium MRN na codziennych naradach tego aktywu są obecni: Przewodniczący Prezydium, z-ca przewodniczącego sprawujący z ramienia Prezydium nadzór nad Wydziałem Handlu i kierownik Wydziału Handlu, który referuje sytuację na rynku.

Od 31 sierpnia br. do walki ze spekulacją przystąpiły 3 komisje dzielnicowe i 1 komisja przy Prezydium MRN powołane zgodnie z uchwałą Rządu. Kontrolerzy spo-

leczni już w pierwszych dniach swej działalności wykryli szereg przestępstw. Np. w sklepie PSS przy ul. Piotrkowskiej 71 ujawniono w toku kontroli 99 kg słoniny i 61,5 kg podgardlanki, podczas gdy w sprzedaży tych artykułów nie było.

Kontrola sklepów przeprowadzana z ramienia Komisji ma charakter masowy. Np. w dn. 3 września br. skontrolowano 102 sklepy.

Zarówno więc walka o sprawną dystrybucję jak i o likwidację spekulacji jest na terenie m. Łodzi prowadzona z energią i ten fakt powinien zadecydować o jej powodzeniu.

Mgr ANTONI TATOŃ

Wiceprezes Centralnego
Urzędu Szkolenia
Zawodowego

Rady narodowe współpracują ze szkolnictwem zawodowym

1. Zagadnienie administracji szkolnictwa zawodowego.

Do zakresu działania rad narodowych wchodzi z urzędu sprawa oświaty ogólnej, szkół podstawowych i średnich ogólnokształcących, gdyż administracja szkolnictwa ogólnokształcącego została przekazana radom narodowym, ich wydziałom oświaty, które przejęły funkcje dawnych kuratoriów okręgów szkolnych oraz ich organów terenowych.

Administracja szkolnictwa zawodowego nie została organizacyjnie włączona do rad narodowych i stanowi odrębny pion administracyjny w postaci Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego oraz jego organów wojewódzkich: dyrekcji okręgowych szkolenia zawodowego (w Koszalinie, Zielonej Górze i Nowej Hucie istnieją delegatury odpowiednich dyrekcji okręgowych szkolenia zawodowego: szczecińskiej, poznańskiej i krakowskiej). Ponadto poszczególne ministerstwa gospodarcze posiadają w swoim aparacie, skoordynowane z pionem CUSZ, komórki administracyjne dla spraw szkolenia zawodowego specjalnego, prowadzonego dla potrzeb resortów: w szkołach zawodowych należących do tych resortów, w podległych resortom centralnych zarządach przemysłowych, w centralach handlowych i w zakładach pracy, szkolących i doskonalących zawodowo kadry robocze.

Sposób uregulowania administracji różnych działów szkolnictwa wynika z charakteru powiązań tychże działów szkolnictwa z terenem i z życiem gospodarczym.

Szkolnictwo ogólnokształcące na stopniu podstawowym i średnim jest wybitnie powiązane z potrzebami szkolenia młodzieży z danego terenu: wsi, miasta, powiatu, stąd i administracja tego szkolnictwa została włączona do jednolitej administracji terenowej.

Szkolnictwo zawodowe, oprócz powiązań z potrzebami szkolenia młodzieży z danego terenu, posiada bardzo silne powiązania z potrzebami szkoleniowymi życia gospodarczego, a zwłaszcza przemysłu.

Te powiązania szkolnictwa zawodowego z potrzebami szkoleniowymi przemysłu są niejednokrotnie tak silne,

że całe szkolnictwo zawodowe dla danej gałęzi przemysłowej koncentruje się w tych rejonach, gdzie znajdują się przedsiębiorstwa tejże gałęzi przemysłu. Dotyczy to na przykład przemysłu węglowego, hutniczego, cukrowniczego, papierniczego, włókienniczego i wielu innych. Tak ściśle powiązanie z przemysłem zachodzi w tych przypadkach, gdy szkolenie zawodowe dla danej gałęzi przemysłu musi być ściśle powiązane z zakładami pracy, musi wykorzystywać ich urządzenie techniczne, a często również ich personel. W omawianych przypadkach tak podstawowe zagadnienia, jak rekrutacja uczniów do szkół oraz rozdział wyszkolonych absolwentów, muszą być rozwiązywane nie w skali lokalnej, lecz w skali ogólnokrajowej. Zachodzi potrzeba koncentracji szkół zawodowych z punktu widzenia potrzeb i możliwości szkoleniowych przemysłu, a w związku z tym konieczność przerzutów młodzieży z jednych okręgów do drugich, tworzenia i prowadzenia internatów dla młodzieży w znacznie szerszej skali, niż jest to potrzebne w szkolnictwie ogólnokształcącym.

W niektórych działach szkolenia zawodowego nie zachodzi potrzeba koncentracji szkół zawodowych w określonych rejonach gospodarczych. Dotyczy to tych wszystkich przypadków, w których szkolenie zawodowe nie musi być terenowo powiązane z określonymi zakładami pracy, lecz może być prowadzone w warsztatach i pracowniach szkolnych, jak to widzimy na przykład w szkołach metalowych, elektrotechnicznych, drzewnych, odzieżowych, handlowych i administracyjnych, albo też, gdy zakłady pracy, z którymi wiąże się szkolenie zawodowe, są dostatecznie gęsto rozrzucone po całym kraju, jak np. przedsiębiorstwa komunikacyjne, niektóre działy przetwórstwa spożywczego, przedsiębiorstwa budowlane, zakłady gastronomiczne.

Jakkolwiek w tych przypadkach, w których szkolenie zawodowe nie musi być koncentrowane w określonych rejonach, potrzeby szkolenia młodzieży z danego terenu mogą i powinny w możliwie szerokim zakresie znajdować wyraz w kształtowaniu się sieci szkół zawodowych, to jednak i tutaj niezbędne są niejednokrotnie pewne ograniczenia w stosunku do ujawniających się

spontanicznie potrzeb terenu, podyktowane względami koordynacji sieci szkół zawodowych. Np. w rejonach węglowych niezbędne jest dawanie pierwszeństwa szkołom przemysłu węglowego i ograniczanie rekrutacji uczniów do innych szkół zawodowych, do których ujawnia się nadmierny napływ młodzieży na skutek istnienia jeszcze w społeczeństwie fałszywej oceny pracy w różnych zawodach. To samo dotyczy np. konkurencji szkół handlowych z przemysłowymi, odzieżowymi z gastronomicznymi, szkół kształcących techników ze szkołami kształcącymi robotników. Ogólnie należy zauważyć, iż koordynacja sieci szkół zawodowych w skali ogólnokrajowej wykazuje poważne braki na skutek niedostatecznego planowego rozwoju w latach ubiegłych i sieć ta wymaga systematycznej, będącej zresztą w toku, przebudowy dla usunięcia ujawniających się braków, jak też i dla przystosowania do planowego pod względem branżowym i terenowym rozwoju przemysłu w Planie 6-letnim.

Przytoczone uwagi, dotyczące zagadnień sieci szkół zawodowych, rekrutacji uczniów i rozdziału absolwentów, wskazują na to, że zagadnienia te są bardzo skomplikowane i nie rozwiązane jeszcze w pełni na obecnym etapie; że dominują w tych zagadnieniach względy gospodarcze traktowane w skali ogólnokrajowej i te przyczyny zdecydowały, że zagadnienia administracji szkolnictwa zawodowego rozwiązano w sposób, który pozwala jak najbliżej wiązać to szkolnictwo z życiem gospodarczym.

2. Konieczność włączenia spraw szkolnictwa zawodowego do programu prac rad narodowych

Odrębność administracyjna szkolnictwa zawodowego kryje w sobie wielkie niebezpieczeństwo, niebezpieczeństwo zresztą już ujawniające się, a polegające na tym, że szkolnictwo to nie będzie w dostatecznej mierze powiązane z terenem, że z jednej strony istniejące i z ogólnogospodarczego punktu widzenia słuszne potrzeby terenowe nie znajdą należytego wyrazu w rozwoju szkolnictwa zawodowego, z drugiej zaś strony, że szkolnictwo zawodowe w swoim rozwoju nie dozna tej wielkiej i skutecznej a niezbędnej pomocy, jaką okazać mu mogą rady narodowe.

Mimo braku powiązania administracyjnego przed radami narodowymi stoi zagadnienie włączenia do programu swoich prac sprawy szkolnictwa zawodowego, sprawy szkolenia kadr gospodarczych, a to zarówno ze względu na olbrzymią, państwową wagę tego zagadnienia (tak dobitnie podkreśloną w referatach Prezydenta Bieruta, a skrytykowaną w znanym już powszechnie stwierdzeniu Stalina, że „kadry decydują o wszystkim”), jak i ze względu na terenowe zainteresowania rad narodowych.

Terenowe zainteresowania rad narodowych sprawami szkolnictwa zawodowego wynikają z poniższych względów.

1) Rady narodowe powinny troszczyć się o to, ażeby młodzież z ich terenu miała pełne możliwości szkolenia, aby te możliwości należycie wykorzystywała, ażeby w sposób społecznie i gospodarczo racjonalny włączała się do życia gospodarczego. A na drogę szkolenia zawodowego — teoretycznego i praktycznego — wchodzi olbrzymia większość młodzieży. Do szkół średnich ogólnokształcących wchodzi rocznie około 16% rocznika młodzieży 14-letniej, a 22% roczników kończących w danym roku VII klasę szkoły podstawowej. Ogromna większość młodzieży idzie do zawodu — do szkół zawodowych lub do praktycznego szkolenia w różnych działach pracy. Do szkół zawodowych różnych specjalności idzie rocznie prawie trzykrotnie więcej młodzieży opuszczającej szkołę podstawową, niż do szkół średnich ogólnokształcących. Oto dlaczego rady narodowe, dbające o losy młodzieży swego terenu, powinny ze szczególną troską interesować się sprawami szkolenia zawodowego.

2) Dla rady narodowej, jako gospodarza terenu, nie jest rzeczą obojętną, jak prowadzone są na jej terenie szkoły zawodowe, ich warsztaty, internaty szkół zawodowych, w jakich warunkach i z jakimi rezultatami szkoli i wychowuje się, w jakich warunkach żyje młodzież szkół zawodowych. Wgląd w te warunki, pomoc i interwencja we własnym zakresie, gdy to jest możliwe, spowodowanie pomocy i interwencji czynników nadrzędnych lub czynników spoza terenu, gdy to jest konieczne, należy do zadań rady narodowej jako gospodarza terenu.

3) Rada narodowa jest nie tylko reprezentantką swego terenu, lecz również wyrazicielką interesu ogólnopolskiego, interesu klasy robotniczej i chłopstwa pracującego i z tego względu powinna mieć wgląd w tak ważne zagadnienie, jak szkolenie kadr, powinna mieć możliwość koordynowania tego szkolenia — uzgadniania interesów ogólnopolskich z lokalnymi, czuwania nad realizacją planów państwowych, pomagania w ich realizacji — również w zakresie szkolenia zawodowego.

Fakt, iż administracja szkolnictwa zawodowego nie wchodzi w zakres prac rady narodowej wpływa tylko na formę ustosunkowania się rady do zagadnień szkolenia kadr, na formę i charakter ingerencji w tych sprawach, w żadnym jednak razie nie powinien osłabiać zainteresowania rady tymi sprawami.

3. Nowy etap rozwoju szkolnictwa zawodowego jako przedmiot zainteresowań rad narodowych

Szkolnictwo zawodowe, które pod względem liczbowym rozwijało się bardzo intensywnie od chwili wyzwolenia kraju, weszło z rokiem szkolnym 1951-52 w nowy etap rozwoju w związku z zasadniczą reformą systemu szkolenia zawodowego, mającą na celu dalszą rozbudowę tego szkolenia, podniesienie jego poziomu, intensyfikację szkolenia i przystosowanie go do potrzeb planowej gospodarki narodowej.

Uchwała Prezydium Rządu z 23 czerwca br. w sprawie ustroju szkolnictwa zawodowego; dekret z 2 sierpnia br. o pracy i szkoleniu zawodowym młodocianych w zakładach pracy; wreszcie rozporządzenie Rady Ministrów z 23.6.51 r. w sprawie prowadzenia szkolnictwa zawodowego oraz zakresu działania Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego, stanowią łącznie całość norm prawnych o niezwyklej doniosłości, które to normy powinny wzbudzić najwyższe zainteresowanie całego świata pracy i jego organów władzy — rad narodowych.

Doniosłość wydanych norm prawnych wynika stąd, że stwarzają one nowy zupełnie system szkolenia zawodowego setek tysięcy młodzieży opuszczającej corocznie szkołę podstawową i wytyczającą drogi podnoszenia kwa-

lifikacji mas zatrudnionych w gospodarce socjalistycznej. Doniosłość ta wynika również z faktu, że nowy system szkolenia kadr gospodarczych stwarza właściwe podstawy do zorganizowania szkolenia zawodowego w sposób odpowiadający potrzebom budownictwa socjalistycznego w naszym kraju; że w zdecydowany sposób zrywa z przeżytkami okresu kapitalistycznego w szkolnictwie zawodowym; wreszcie, że otwiera przed setkami tysięcy młodzieży proste, jasne i powszechnie dostępne drogi szkolenia zawodowego, które, bez zbędnej straty czasu, szybciej i lepiej niż dotąd, pozwolą młodzieży uzyskać wysoki poziom kwalifikacji zawodowych.

Nowy system stawia przed młodzieżą cztery zasadnicze drogi szkolenia zawodowego i wejścia do pracy zawodowej.

1. Szkolenie zawodowe młodzieży bezpośrednio w zakładach pracy. Przedsiębiorstwa uspołecznione, np.: przemysłowe, budowlane, transportowe, handlowe i inne będą, podobnie jak dotąd, przyjmować młodzież. Nowością jednak jest, że według przytoczonych na wstępie przepisów, na zakłady pracy zostaje nałożony **obowiązek zorganizowania u siebie planowego szkolenia zawodowego**, praktycznego i teoretycznego, zapewnającego młodzieży osiągnięcie określonego stopnia kwalifikacji zawodowych. Wykonanie tego zadania powinno być kontrolowane, a wyniki szkolenia sprawdzane w drodze egzaminów. Szkolenie zawodowe w zakładach pracy będzie zatem zapewniać młodzieży osiągnięcie kwalifikacji zawodowych pełnowartościowych w określonym czasie, który istotnie będzie na to potrzebny: w okresie z reguły krótszym niż przejęty mechanicznie z rzemiosła cechowego i stosowany dotąd w naszym przemysle, rzemiośle i handlu okres trzyletniego terminatorstwa.

Warunkiem należytego wykorzystania tych wielkich możliwości, jakie daje nowy, racjonalny system szkolenia młodzieży w zakładach pracy, jest jednak, aby:

a) ministerstwa gospodarcze jak najrychlej zorganizowały planowe szkolenie praktyczne młodocianych w zakładach pracy,

b) zakłady pracy wykazały aktywność w pozyskiwaniu młodzieży do szkolenia praktycznego u siebie,

c) aby najszersze rzesze rodziców i młodzieży doceniały należycie tę nową, korzystną drogę zdobywania kwalifikacji zawodowych i szeroko ją wykorzystywały.

Uspołecznione zakłady pracy mają warunki po temu, aby dobrze wykonywać zadania szkoleniowe, aby stanowić niejako wielką sieć szkół praktycznych. Dodać tu również należy, że wejście do zakładu pracy na naukę praktyczną albo do pracy bynajmniej nie oznacza dziś zamknięcia sobie drogi lub zrezygnowania z dalszego kształcenia się na wyższych szczeblach. Szeroka sieć szkół wieczorowych dla pracujących — szkół zarówno ogólnokształcących, jak i szkół średnich technicznych i ekonomicznych — jako też sieć szkół korespondencyjnych — wreszcie szkoły wyższe dla pracujących — umożliwiają chętnym dalsze kształcenie się bez odrywania ich od pracy.

2. Drugą najbardziej masową drogą szkolenia zawodowego robotników wykwalifikowanych stanowić będą zasadnicze szkoły zawodowe, dwuletnie, przeznaczone dla młodzieży, która ukończyła szkołę podstawową i osiągnęła 14 rok życia. Głównym zadaniem tych szkół, które dawać będą młodzieży, przed wejściem do pracy zawodowej, pełne wyszkolenie zawodowe — teoretyczne i praktyczne — jest szkolenie rezerw roboczych przede

wszystkim dla budowanych w okresie Planu 6-letniego nowych zakładów przemysłowych, szkolenie dla uzupełnienia potrzeb kadrowych zakładów już istniejących, rozszerzenie, w oparciu o własne warsztaty szkół, szkolenia na tereny, na których nie ma dostatecznej ilości zakładów przemysłowych i na których funkcje szkolenia musi wykonywać szkoła zawodowa.

Zasadnicze szkoły zawodowe, wyspecjalizowane, zaopatrzone we własne warsztaty szkolne, wykorzystujące w niezbędnych przypadkach na podstawie specjalnych umów możliwości szkoleniowe fabryk i kopalni, będą dawać absolwentów o wysokim poziomie przygotowania; którzy w krótkim okresie czasu po ukończeniu szkoły będą mogli w fabryce czy w kopalni dojść do pełnych kwalifikacji robotniczych.

Zasadnicza szkoła zawodowa jest szkołą nowego typu, jednolitą, wyspecjalizowaną, dostosowaną do wymagań współczesnego przemysłu, utworzoną w drodze reorganizacji, na bazie przestarzałych dotychczasowych typów szkół przemysłowych, publicznych średnich szkół zawodowych, gimnazjów i liceów I stopnia. Szkoła ta, po osiągnięciu wyznaczonego poziomu organizacyjnego i naukowo-wychowawczego, zdolna będzie prawidłowo zaspokajać potrzeby kadrowe przemysłu socjalistycznego.

3. Trzecią drogę szkolenia robotników stanowi szkoła przysposobienia zawodowego o krótkim, bo od 4 do 11 miesięcy trwającym okresie szkolenia. Jest to typ szkolenia liczebno mniej masowy od dwóch wymienionych poprzednio, ale społecznie ważny. Szkoła ta ułatwi zdobycie przygotowania zawodowego młodzieży w wieku od 16 lat w górę, która po wyjściu ze szkoły podstawowej nie trafiła na naukę ani do zakładu pracy, ani do szkoły. Będzie to głównie młodzież z ośrodków oddalonych od zakładów przemysłowych, której szkoła ułatwi wejście do przemysłu.

Od dotychczasowych szkół przysposobienia przemysłowego szkoła ta różni się wyraźną specjalizacją zawodową i większym położeniem nacisku na praktyczną stronę szkolenia.

Wszystkie trzy omówione typy szkolenia robotników wykwalifikowanych są równorzędne, spełniają jedno zadanie, stanowiąc różne drogi jego realizacji dla objęcia szkoleniem jak największej liczby młodzieży. Uzupełnieniem każdej z tych dróg, dalszym etapem szkoleniowym, będzie szkolenie i doskonalenie w trakcie pracy zawodowej w zakładzie pracy, dopełniane odpowiednimi kursami. To podwyższanie kwalifikacji załóg robotniczych, prowadzone już u nas w szerokiej skali, będzie się niewątpliwie dalej intensywnie rozwijać i doskonalić, gdyż należy ono do obowiązków zakładów pracy, obowiązków wynikających z należytego pojmowania nowego, socjalistycznego stosunku do pracy i do robotnika.

4. Czwartą wreszcie drogą szkolenia zawodowego, społecznie zrównaną z trzema poprzednio wymienionymi, a programowo odmienną, jest szkolenie pracowników technicznych średnich kwalifikacji. Nowe technikum zawodowe, oparte na podbudowie 7 klas szkoły podstawowej, jako technikum przemysłowe 4-letnie, a jako ekonomiczne — 3-letnie, również jak poprzednio omówione typy szkolenia zawodowo wyspecjalizowane i o intensywnym programie szkolenia, powinny dać absolwentów dobrze przygotowanych do pracy. Technikum zawodowe wchodzi w miejsce licznych dotychczasowych typów szkolenia technicznego i ekonomicznego (tzw. licea przemysłowe i zawodowe II stopnia),

nie przystosowanych do potrzeb gospodarki socjalistycznej a ze względu na długi, bo 5 do 6-letni okres trwania nauki, niepotrzebnie przedłużających okres szkolenia.

Technikum zawodowe będzie zasadniczo szkołą kształcąca młodzież, w szerokim jednak zakresie szkoła ta, jako wieczorowa o zmniejszonym wymiarze nauki tygodniowej, a przedłużonym czasokresie nauki, oraz jako szkoła zaoczna, będzie organizowana dla czynnych już robotników, umożliwiając im zdobywanie wykształcenia technika.

Nakreślone najbardziej istotne cechy charakterystyczne nowego systemu szkolenia kadr wskazują na to, że system ten:

a) likwiduje cechowe terminatorstwo i przestarzały system tzw. dokształcania zawodowego, a na jego miejsce wprowadza pełnowartościowe wyspecjalizowane szkolenie zawodowe robotników w szkołach zawodowych specjalizujących i w zakładach pracy, umożliwiając podniesienie poziomu tego szkolenia i zwiększenie jego liczbowego i terenowego zasięgu;

b) określa obowiązki uspołecznionych zakładów pracy w zakresie szkolenia i pozwala na znacznie lepsze, niż dotąd, wykorzystanie w tym zakresie możliwości zakładów pracy;

c) zrywa z nieuzasadnioną mnogością form szkolenia zawodowego, z przerostami w czasokresach i organizacji szkolenia, z „ogólnozawodowością“, a raczej brakiem należytego „uzawodowienia“ tego szkolenia, wiąże ściśle nowe formy szkolenia z życiem gospodarczym, z socjalistycznymi zakładami pracy, z problematyką zawodową i społeczną, którą żyje klasa robotnicza;

d) szeroko i w sposób wyraźnie skonkretyzowany stawia sprawę planowego szkolenia zawodowego i wychowania oraz podnoszenia kwalifikacji robotników przemysłowych — członków klasy robotniczej budującej socjalizm;

e) zbliża wszystkie formy szkolenia zawodowego do najszerzych mas pracujących, do najszerzych mas młodzieży, konkretyzuje to szkolenie pod względem programowym, stawiając jako jeden z podstawowych warunków zapewnienie szkolonym określonego rodzaju i stopnia kwalifikacji zawodowych.

Dotychczasowe szkolnictwo zawodowe znajduje się w fazie przeorganizowania go, wprowadzenia w nowe, ustabilizowane ramy ustrojowe, wypełniania procesu szkolenia nową treścią zawodową i kulturalną oraz nową treścią wychowania socjalistycznego w oparciu o nowe programy. Jest to proces, który wymaga pewnego czasu do jego realizacji, proces rodzący trudności, które należy oceniać w świetle wielkich i wyraźnie określonych zadań stojących przed szkolnictwem zawodowym.

Realizacja nowego systemu szkolenia, wypełnienie dotyczących go uchwał Rządu Polski Ludowej, wymaga mobilizacji jak najszerzych wysiłków i to zarówno administracji szkolnictwa zawodowego jak i czynników społecznych, w tym zaś przede wszystkim rad narodowych.

4. Szczegółowe zadania rad narodowych w zakresie szkolenia zawodowego

Szczegółowe zadania rad narodowych w zakresie szkolenia można by, na tle reformy systemu tegoż szkolenia, sformułować następująco:

a) Sprawy rekrutacji uczniów.

Sprawy rekrutacji uczniów do szkolenia zawodowego powinny być przedmiotem zainteresowania rad narodowych. Chodzi tu o pomoc w werbunku kandydatów do szkół szczególnie ważnych dla gospodarki narodowej, jak szkoły przemysłu węglowego, o zapewnienie dostatecznego napływu kandydatów do szkół kształcących robotników, o skierowanie do szkół przemysłowych dziewcząt. A z punktu widzenia potrzeb szkoleniowych terenu o właściwe pokierowanie do szkolenia młodzieży robotniczej i dzieci chłopstwa pracującego, zapewnienie tej młodzieży miejsca w szkołach, w przypadkach koniecznych miejsca w internatach i bursach.

Pomoc rad narodowych w werbunku młodzieży do szkół zawodowych nie jest dotąd zorganizowana, a pomoc ta jest niezbędna. Bez tej pomocy nie rozwiąże się np. tak ważnego dla gospodarki narodowej problemu, jak zapewnienie dostatecznego dopływu młodzieży do szkół przemysłu węglowego. Jest to zadanie ważne dla rad narodowych w całym kraju, tak w województwie katowickim, jak w rzeszowskim, lubelskim, białostockim czy innych. Okazuje się rzeczą niezbędną, aby rady narodowe znały rezerwy młodzieżowe swoich okręgów i to nie ogólnie, a poszczególne według nazwisk i adresów i mogły wywierać wpływ na wytypowanych kandydatów, kierować ich do szkolenia i pracy według potrzeb. Trzeba dalej, aby np. rady narodowe interesowały się tym, jak sprawują się w szkołach węglowych wytypowani kandydaci, jak kończą naukę, jak pracują w przemyśle węglowym po ich ukończeniu. Zainteresowanie tym tak ważnym problemem, powinno pójść jeszcze dalej — w kierunku pewnej opieki i pomocy dla rodzin kandydatów, których skierowano do szkół i do pracy w przemyśle węglowym.

Mówimy tu o pomocy rad narodowych w rekrutacji kandydatów do szkolenia i pracy w przemyśle węglowym z uwagi na masowość tejże rekrutacji, ale zagadnienie to jest szersze. Sprawy rekrutacji kandydatów do szkolenia zawodowego i pracy zawodowej nie będą mogły być należycie rozwiązywane bez pomocy rad narodowych — niezbędne jest nastawienie się rad na pomoc w tym zakresie — w interesie młodzieży i w interesie życia gospodarczego. Przed radami narodowymi musi stanąć zagadnienie terenowych bilansów roczników młodzieżowych i udziału w kierowaniu młodzieży do szkolenia i pracy zgodnie z potrzebami gospodarki planowej.

b) Zagadnienie warsztatów szkolnych.

Nowy system szkolenia zawodowego kładzie wielki nacisk na rozbudowę warsztatów szkół zawodowych i podniesienie poziomu oraz intensyfikację procesów szkolenia w tych warsztatach. Warsztat — to lokal, maszyny, materiały. Przykłady świadczą o tym, jak skuteczna może być pomoc rady narodowej interesującej się sprawą zapewnienia szkole zawodowej warsztatów. Pomoc dla szkół zawodowych w rozbudowie warsztatów powinna stać się powszechną troską rad narodowych z uwagi na wagę oraz masowość tego zagadnienia. Masowe szkolenie robotników, postawione w nowym systemie, nie da się bez tej pomocy należycie rozwiązać.

c) Sprawy lokalowe szkół i internatów.

Szybki rozwój szkół zawodowych, duży napływ uczniów, wzmagające się potrzeby życia gospodarczego na kadry gospodarcze spowodował wielkie trudności lokalowe w szkolnictwie zawodowym i przeciążenie lokali szkolnych młodzieżą. Sprawa ta wymaga baczного wglądu rad narodowych, wglądu, który niejednokrotnie może być, a jak dowodzą przykłady, istotnie bywa skutecznym i prowadzi do zdobycia dla szkół zawodowych dodatkowych lokali na pomieszczenie szkół, warsztatów, internatów, na mieszkania nauczycielskie. Jednym z zagadnień jest tu sprawa równomiernego podziału przestrzeni lokalowych pomiędzy szkoły zawodowe i ogólnokształcące.

d) Opieka i kontrola społeczna nad szkołami zawodowymi i internatami tych szkół.

Jakkolwiek szkoły zawodowe nie są administracyjnie podporządkowane radom narodowym, jednakże w bardzo licznych przypadkach pomoc rad jest dla szkół niezbędna. Dlatego rady powinny interesować się potrzebami szkół zawodowych, zlecać dyrektorom szkół informowanie się o tych potrzebach, rozpatrywać je i nieść szkołom pomoc czy to w sprawach gospodarczych, czy też w sprawach organizacyjnych. Rady narodowe powinny też, jako gospodarz terenu, wglądać w gospodarkę szkół, warsztatów szkolnych, w sposób prowadzenia internatów, zaznajamiać się ze stanem wychowawczym w szkołach zawodowych, internatach i współpracować z dyrekcjami szkół i władzami nadrzędnymi w kierunku podnoszenia poziomu wychowawczego i zwalczania objawów ujemnych. Podobnego wglądu wymagają też i „Domy Młodego Robotnika”. Wzmoczenie czujności rad narodowych w zakresie opieki wychowawczej w szkołach zawodowych, w internatach szkół zawodowych w „Domach Młodego Robotnika” niewątpliwie okaże się bardzo skuteczną.

e) Szkolenie młodocianych w zakładach pracy.

Nowy system szkolenia wprowadza jako formę masowego szkolenia zawodowego indywidualne i zespołowe szkolenie praktyczne w produkcji, w zakładach pracy. Niewątpliwie i ta droga szkolenia stanie się

punktem zainteresowania rad narodowych, które zechcą informować się: w jakim zakresie i w jaki sposób zakłady pracy realizują odnośne przepisy, jaką rolę w szkoleniu młodzieży odgrywa droga szkolenia praktycznego, w szczególności zaś, jak organizują to szkolenie mniejsze zakłady pracy, spółdzielnie wytwórcze, handel uspołeczniony.

f) Koordynacja spraw szkolenia na terenie administrowanym przez radę narodową.

Po zrealizowaniu nowego podziału administracyjnego szkolnictwa zawodowego, co nastąpi w terminie 1 stycznia 1952 r., podział ten w skali wojewódzkiej — będzie dość różnorodny; będą istnieć szkoły zawodowe Centralnego Urzędu Szkolenia Zawodowego, szkoły niemal wszystkich ministerstw. Tu należy zauważyć:

1) CUSZ będzie prowadził szkoły zasadnicze zawodowe i przysposobienia zawodowego szkolące robotników masowych specjalności;

2) ministerstwa gospodarcze będą prowadzić jako szkoły specjalne technikum zawodowe dla swoich potrzeb oraz niektóre szkoły szkolące robotników specjalności niemasowych, specjalnie w niewielkiej ilości występujących w danym resorcie.

Szkoły ministerstw gospodarczych będą podlegać nadzorowi pedagogicznemu CUSZ, a więc w województwach dyrekcjom okręgowym szkolenia zawodowego. Praktycznie zatem przedstawicielem szkolnictwa zawodowego wobec woj. rady narodowej może być dyrekcja okręgu szkolenia zawodowego, co nie przeszkadza, że rady narodowe, według swego uznania, mogą kontaktować się ze wszystkimi ministerstwami prowadzącymi odpowiednie szkoły.

Poza sferą działania Centralnego Urzędu i dyrekcji okręgowych szkolenia zawodowego pozostają szkoły zawodowe Ministerstwa Rolnictwa, Ministerstwa P.G.R., Leśnictwa, Zdrowia, Kultury i Sztuki.

Zagadnienia szkolenia kadr gospodarczych z uwagi na ich rozmiar i znaczenie powinny być włączone do zakresu działania komisji oświaty i kultury. Dla zapewnienia sprawom szkolenia zawodowego odpowiedniego miejsca w pracach rad narodowych, sprawy te i związane z nimi prace powinny być odpowiednio zaplanowane na szczeblu wojewódzkim i na szczeblach powiatowych.

M. MIŁECKI

Poświęcić więcej uwagi świetlicom

Na odprawie roboczej aktywu propagandy, kultury i sportu zarządów wojewódzkich Związku Samopomocy Chłopskiej i Związku Młodzieży Polskiej sekretarz generalny ZSCh ob. M. Jaworski sprecyzował, w imieniu Zarządów Głównych obu organizacji, zadania ogniw dolowych ZSCh i ZMP na odcinku wiązania ich pracy kulturalno-oświatowej z radar. i narodowymi.

Otóż organizacje te, jako gospodarze 9.390 świetlic wiejskich domagają się, by gminne rady narodowe w większym niż dotąd stopniu interesowały się i zajmowały wspólnie z ZSCh i ZMP pracą kulturalno-oświatową. Chodzi tu zwłaszcza o opiekę ideologiczną i organizacyjną, jak również o pomoc materialną i admini-

stracyjną ze strony rad narodowych dla świetlic i ludowych zespołów sportowych.

Został wysunięty projekt, aby organizacyjną formą współdziałania rad narodowych z organizacjami były wspólne zebrania przedstawicieli prezydiów tych rad, oraz ich wydziałów lub referatów oświaty i kultury z członkami prezydiów, organizacji ZSCh i ZMP odpowiedzialnymi za pracę kulturalno-oświatową. Zebrania takie powinny się odbywać **przynajmniej raz na kwartał**, a to w celu przeprowadzenia analizy prac ubiegłego kwartału, przedyskutowania niedociągnięć i ich przyczyn oraz ustalenia planu pracy na przyszły kwartał.

Inicjatywa ZSch i ZMP jest godna podchwycenia i zastosowania w praktyce. Proponowane zebrania to jeszcze jedna dobra, trwała forma powiązania rady narodowej z działalnością organizacji masowych.

Do proponowanego składu zebrania, które omawiać będzie sprawy oświaty, kultury i sportu, wydaje się słuszne dodanie także przedstawiciela komisji oświaty i kultury.

Co należy omówić na takim zebraniu?

W pierwszym rzędzie stan świetlic: jak poszczególne świetlice pracują, czy organizacje - gospodarze dostatecznie się nimi opiekują, czy w świetlicach istnieją zespoły, jak te zespoły pracują itp. Krytyczna i samokrytyczna analiza działalności świetlic powinna prowadzić do konkretnych decyzji o przyjęciu nowych form pracy i ulepszenia istniejących.

Brak opieki nad przeważającą ilością świetlic nasuwa wniosek, że przede wszystkim zawiniły tu gminne rady narodowe, które — jako gospodarze na swoim terenie — mają obowiązek nie tylko interesowania się pracą kulturalno-oświatową, ale aktywnego organizowania tej pracy. Tymczasem, w praktyce, okazuje się, że tylko nieliczne gminne rady narodowe robią coś na tym odcinku. Ciekawe dane w tej sprawie zebrał Zarząd Główny ZSch przeprowadzając lustrację 135 świetlic położonych w powiatach: Czarnków, Dębica, Hława, Płońsk i Ostrołęka. Otóż 60% spośród tych zlustrowanych świetlic, to świetlice nieaktywne, które wypełniają się tylko przy okazji zabawy tanecznej i zebrań gromadzkich.

Jeżeli do tych 60% nieaktywnych świetlic dodamy 23% świetlic działających słabo, to wówczas widzimy, jak naglące jest spowodowanie, by problemem świetlic zajęły się prezydium gminnych rad narodowych i komisje oświaty i kultury GRN.

Materiały polustracyjne wskazują, że tylko w 19 świetlicach na 135 stwierdzono oddziaływanie rad narodowych na pracę świetlicy. Nic więc dziwnego, że przy tak słabym zainteresowaniu sprawą świetlic tylko 17% zlustrowanych świetlic pracuje dobrze. Świetlice dobrze pracujące mają oparcie w aktywnym kole gromadzkim ZSch i ZMP, korzystają z pomocy rady narodowej i nauczycielstwa.

Tak, jak z jednej strony dobrze prowadzona praca kół gromadzkich ZSch i ZMP prowadzi do dobrej pracy świetlicy, tak z drugiej strony troska o świetlicę ze strony GRN będzie pobudzała te koła do organizowania pracy kulturalno-oświatowej i ideologicznej w świetlicy. Na zebraniu przedstawicieli gminnej rady narodowej z organizacjami ZSch i ZMP trzeba omówić formy pracy świetlicowej.

Istnieją dwie zasadnicze grupy prac świetlicowych: prace oświatowe i artystyczno-widowiskowe. Zwrócić więc należy uwagę czy w świetlicy istnieją oba te działy pracy.

Ponieważ Plan 6-letni stawia przed rolnictwem zadanie zwiększenia produkcji, bardzo ważne jest popieranie zespołów samokształcenia rolniczego. W I kwartale br. istniało tylko 4.566 takich zespołów. Porównując tę cyfrę z ilością 9.390 świetlic, stwierdzamy, że zespoły samokształcenia rolniczego nie istnieją nawet w połowie świetlic. Oczywiście od formalnego istnienia do rzeczywistej pracy jeszcze bardzo daleko. Analizując pracę świetlic, zebranie przedstawicieli rady narodo-

wej i organizacji musi brać pod uwagę nie samo istnienie, lecz konkretną pracę zespołów.

Lustracja ZSch stwierdziła, że na 135 świetlic tylko w 29 uczestnicy świetlic wspólnie czytają i omawiają artykuły rolnicze.

To także mało. Trzeba więc spowodować, by powstawały nowe zespoły samokształcenia rolniczego, a zespoły istniejące pracowały i śmiało stosowały w praktyce nowe metody uprawy roli, hodowli bydła itp., trzeba, ażeby w większej ilości świetlic dyskutowano zagadnienia fachowe z prasy rolniczej.

Próc zespołów samokształcenia rolniczego w świetlicach powinny istnieć zespoły dobrego czytania i zespoły Wszechnicy Radiowej. Według danych z I kw. br. w świetlicach wiejskich istniało 4.000 zespołów dobrego czytania i 1618 zespołów Wszechnicy Radiowej.

Organizatorzy pracy świetlicowej muszą pamiętać, że walka z analfabetyzmem nie kończy się z chwilą złożenia egzaminów przez byłych analfabetów, lecz trwa także później, chodzi bowiem o ugruntowanie umiejętności czytania i pisanie i rozszerzenia ogólnych wiadomości b. analfabety. W tym właśnie celu tworzy się zespoły dobrego czytania. Trzeba starać się o objęcie tymi zespołami jak największej ilości analfabetów, czuwając równocześnie nad doborem lektury.

Ważną pozycję w pracy świetlicowej zdobywa sobie gazetka gromadzka. Spośród zlustrowanych świetlic 25 miało już gazetki mówiące o życiu i walce mało i średnio-rolnych chłopów.

Fraca artystyczno-widowiskowa, ze względu na swą atrakcyjność cieszy się dużym powodzeniem. W świetlicach wiejskich istnieje 4170 zespołów teatralnych, 1640 chórów, 525 zespołów muzycznych i 1365 tanecznych. Zespoły artystyczno-widowiskowe pociągają młodzież i nie tylko młodzież. Główne zadanie na tym odcinku sprowadza się przede do czuwania nad właściwym repertuarem i zapewnieniem fachowej pomocy w postaci kierowników chórów, kierowników zespołów teatralnych, muzycznych i tanecznych. Gminne rady narodowe będą tu miały z pewnością duże trudności natury finansowej. Po prostu budżet GRN nie przewiduje sum na opłacanie instruktorów dla świetlic. Dlatego też zebranie przedstawicieli GRN, ZSch i ZMP musi się zastanowić, jak „sposobem gospodarczym“ zapewnić świetlicom fachową pomoc.

Również remonty świetlic, zakup mebli itp. wydatki muszą być częściowo pokrywane z funduszy społecznych zdobytych pracą przez uczestników świetlicy, lub udzielonych świetlicy przez gromadę.

Bardzo ważny jest również odcinek kultury fizycznej. Na zebraniach, o których była mowa wyżej, należałoby przedyskutować sprawę działalności i rozwoju ludowych zespołów sportowych. Gminne rady narodowe, jako gospodarze swojej gminy, muszą się czuć odpowiedzialne za rozwój sportu, za jakościowy i ilościowy wzrost LZS-ów.

Troska o zapewnienie LZS-om terenu na boiska, pomoc w uzyskaniu instruktora i sprzętu sportowego, to sprawy nie przekraczające realnych możliwości prezydium GRN.

Dla referowania spraw sportu wydaje się słuszne zaproszenie na zebrania kierownika LZS-u. Przedysku-

owanie jego sprawozdania przez obecnych na zebraniu przedstawicieli GRN i organizacji, wytknięcie błędów i ułożenie planu pracy powinno stworzyć dobrą podstawę do działalności w następnym kwartale.

Wyrwanie wsi z zacofania odbywa się zarówno przez postęp gospodarczy jak i kulturalny. Przytoczone cyfry wskazują, jak wielkie są zaniedbania na odcinku świet-

lic wiejskich, a przecież świetlice, obok szkół, muszą się stać ogniskami kultury. Gminne rady narodowe w wielu jeszcze wypadkach nie chcą o tym pamiętać, bo wygodnie jest nie troszczyć się o lokale, o opał itp. Tam, gdzie istnieje taka wygodna „neutralność“ GRN-ów, musi ona ulec gruntownej zmianie na korzyść ścisłej współpracy z organizacjami ZSch i ZMP. Troska o rozwój kulturalny gminy, to znaczy także o świetlice i sport na wsi, to nie nowa akcja, to jeden z podstawowych stałych obowiązków rad narodowych.

Mgr CZESŁAW BIELECKI

Naczelnik Wydziału
w PKPG

Rola i zadania organów rad narodowych przy opracowywaniu terenowych planów gospodarczych na rok 1952

W pierwszej połowie sierpnia br. organa wojewódzkich rad narodowych (wojewódzkie komisje planowania gospodarczego i wydziały prezydium Woj. R. N.) zapoczątkowały prace w terenie nad planami gospodarczymi na rok 1952.

Fakt ten otwiera następny etap w rozwoju planowania terenowego, które w pełni zastosowano po raz pierwszy w Polsce Ludowej dopiero rok temu — po wprowadzeniu ustawą z dnia 20.III. 1950 r. terenowych organów jednolitej władzy państwowej. Wydaje się, że słuszne i celowe będzie w związku z tym omówienie i podkreślenie ważniejszych zagadnień z zakresu tego planowania, w szczególności dotyczących jego istoty i celów oraz roli i zadań organów władzy terenowej na odcinku przeprowadzonych obecnie prac nad terenowymi planami gospodarczymi na rok 1952.

1. Istota i znaczenie planowania terenowego

Na Kongresie Zjednoczeniowym Partii Robotniczych Prezydent Bierut w referacie swym w dniu 15.XII.1948 r. m. in. powiedział: „Niemniej doniosłą rolę w naszym systemie demokracji ludowej mogą i powinny pełnić terenowe rady narodowe jako szkoły administracji, kontroli i planowania, a więc podstawowych funkcji rządzenia“.

Powołane ustawą z dnia 20.III 1950 r. rady narodowe jako organa jednolitej władzy państwowej kierują na swym terenie w oparciu o zasadę centralizmu demokratycznego sprawami państwowymi. W ustroju socjalistycznym i w ustroju państw demokracji ludowych, budujących socjalizm, nieodłącznym elementem tego kierowania, rządzenia jest — jak podkreślił na Kongresie Zjednoczeniowym Prezydent Bierut — planowanie czyli planowe kierowanie procesami gospodarczymi.

Planowanie terenowe jako jeden z głównych postulatów planowania socjalistycznego zapewnia radom narodowym udział w rozstrzyganiu zagadnień gospodarczych, dotyczących danego obszaru (województwa, powiatu), stanowi więc jedną z ich „podstawowych funkcji rządzenia“ w terenie. Zagadnienie to wymaga specjalnego podkreślenia, gdyż wyczuwa się jeszcze niekiedy w terenie pewne niedocenianie znaczenia planowania

i niedostateczne rozumienie swej roli i zadań na tym odcinku przez niektóre organa rad narodowych.

Udział rad narodowych w rozstrzyganiu zagadnień gospodarczych wyraża się w 3 formach*).

1) rady narodowe przy pomocy swoich organów opracowują i ostatecznie ustalają w ramach planu ogólnopaństwowego terenowe plany gospodarcze w zakresie gospodarki podporządkowanej właściwości rad oraz kontrolują wykonanie (realizację) tych planów;

2) organa rad opiniują w zakresie przewidzianym przepisami projekty niektórych planów opracowywanych „centralnie“, tj. przez jednostki gospodarcze, niepowiązane organizacyjnie z radami narodowymi — z punktu widzenia rozwoju danego obszaru;

3) rady narodowe mają prawo zgłaszania wniosków i postulatów do władz naczelnych w stosunku do wszystkich zagadnień gospodarczych, dotyczących danego obszaru — celem zapewnienia prawidłowego rozwoju gospodarki poszczególnych obszarów.

Istota planowania terenowego polega na tym, że rady narodowe, jako gospodarz terenu, znający jego potrzeby i możliwości, biorąc udział w rozstrzyganiu zagadnień gospodarczych na swych terenach, mają najlepszą możliwość dopilnowania, aby każdy obszar Państwa rozwijał się prawidłowo, tj. zgodnie z założeniami gospodarki socjalistycznej.

Jakie to są założenia?

W gospodarce planowej obowiązuje zasada socjalistyczna rozmieszczenia sił wytwórczych i urządzeń usługowych, która stawia, jako główne, następujące zadania:

- zbliżenie przemysłu do źródeł surowca,
- likwidację dysproporcji w rozwoju gospodarczym i kulturalnym poszczególnych obszarów Państwa,
- likwidację przeciwieństw między miastem i wsią,
- wzmocnienie obronności socjalistycznego Państwa.

Znaczenie tej zasady i konieczność planowej likwidacji nierównomierności w rozwoju gospodarczym i kul-

*) w artykule niniejszym zgodnie z tytułem z uwagi na szozupłość miejsca omawiam szczegółowiej jedynie pierwszą formę udziału rad narodowych w planowaniu terenowym.

turalnym poszczególnych obszarów kraju podkreślał już Engels („Anty-Dühring“, wyd. „Książka“ — 1948) stwierdzając:

„Tylko społeczeństwo zdolne do harmonijnego uruchomienia swych sił wytwórczych w myśl jednego planu ogólnego jest w stanie tak je zorganizować, że będzie możliwe rozmieszczenie wielkiej produkcji całkowicie zgodne z rozwojem tego społeczeństwa oraz zachowaniem i rozwojem pozostałych elementów produkcji“.

Ekonomika socjalistyczna zrywa całkowicie z kapitalistycznym podziałem kraju na okręgi przemysłowe i rolnicze, okręgi rozwinięte gospodarczo i zacofane. Podział taki jest typowy w gospodarce kapitalistycznej i wynika ze sprzeczności kapitalizmu, po którym mamy tak smutne dziedzictwo u nas w Polsce.

Ekonomika socjalistyczna stawia za zadanie:

- uprzemysłowienie wszystkich obszarów Państwa,
- możliwie jak najwszechstronniejszy rozwój każdego obszaru Państwa.

W myśl tych założeń każdy obszar Państwa (województwo, powiat) powinien być rejonem produkcyjno-konsumcyjnym, posiadać rozwinięte rolnictwo i inne działy (gałęzie) gospodarki, w szczególności w sposób dostateczny dla zaspokojenia potrzeb materialnych i kulturalnych mas pracujących na tym obszarze. Wynika stąd, że w gospodarce socjalistycznej wszystkie okręgi stają się okręgami przemysłowo-rolniczymi bądź rolniczo-przemysłowymi.

Zwrócił uwagę na to Józef Stalin na XVII Zjeździe WKP(b) mówiąc m. in. (J. Stalin „Zagadnienia leninizmu“, wyd. „Książka i Wiedza“ — 1949 r. str. 459): „Przede wszystkim trzeba mieć na uwadze, że dawny podział naszych obwodów na przemysłowe i rolnicze już się przeżył. Nie mamy już obwodów wyłącznie rolniczych, które by zaopatrywały obwody przemysłowe w zboże, mięso, warzywa, tak samo, jak nie mamy już obwodów wyłącznie przemysłowych, które by mogły liczyć na to, że otrzymają wszystkie niezbędne dla siebie produkty z zewnątrz, z innych obwodów. Rozwój zmierza ku temu, że wszystkie obwody u nas stają się w mniejszym lub większym stopniu przemysłowymi“... a dalej „...dawniej rolnicze rejony nie mogą już w dalszym ciągu dostarczyć na zewnątrz ośrodkom przemysłowym — tyleż produktów, ile dostarczały dawniej, ponieważ muszą żywić swoje własne miasta i swoich własnych robotników, których liczba będzie wzrastała. Ale z tego wynika, że każdy obwód, o ile nie chce znaleźć się w trudnym położeniu — musi stworzyć u siebie własną bazę rolniczą, ażeby mieć własne warzywa, własne masło, własne mleko i w mniejszym lub większym stopniu własne zboże i własne mięso“.

Charakteryzując ogólnie cele i zadania planowania terenowego, podkreślić należy, że poprzez udział rad narodowych w rozstrzyganiu zagadnień gospodarczych masy pracujące, reprezentowane przez rady, mają możliwość jak najszerzej inicjatywy w ustalaniu planów gospodarczych i kontroli ich wykonania zgodnie z potrzebami i możliwościami poszczególnych obszarów. Planowanie terenowe w związku z tym ma podstawowe znaczenie zarówno dla rozwoju gospodarki danego obszaru, jak również z punktu widzenia gospodarki ogólnopństwowej. Rola i zadania władz terenowych w zakresie tego planowania są b. duże.

Wystarczy wymienić przykładowo takie zagadnienia, jak: aktywizacja obszarów gospodarczo zaniedbanych;

odpowiednie wykorzystanie miejscowych zasobów naturalnych, odpadków z produkcji przemysłu kluczowego i istniejących rezerw materiałowych dla produkcji; pełne i właściwe wykorzystanie rezerw siły roboczej, obniżenie kosztów produkcji, zwiększenie wydajności pracy itd.

Dla należytego rozwiązania tych zagadnień o znaczeniu ogólnopństwowym konieczne jest jak najszerze stosowanie zasad planowania terenowego. Na władze terenowe spadają w tym zakresie duże obowiązki, w szczególności w okresie Planu Sześcioletniego, którego realizacja w poważnej mierze jest uzależniona od prawidłowego ustalania oraz terminowego i jak najpełniejszego wykonania terenowych planów gospodarczych.

2. Zasady sporządzania terenowych planów gospodarczych na 1952 r.

Zasady sporządzania terenowych planów gospodarczych na rok 1952 ustala Uchwała Rady Ministrów Nr 510 z dnia 18.VII. 1951 r. o zmianie Instrukcji Nr 7 w sprawie zakresu spraw objętych terenowymi planami gospodarczymi oraz trybu składania projektów tych planów (Monitor Polski Nr A-66, poz. 864) i Instrukcja PKPG Nr 79 z dnia 3.VIII. 1951 r. w sprawie zasad planowania terenowego na rok 1952.

Charakteryzując ogólne zmiany, jakie zaszły w metodologii opracowywania planów terenowych w stosunku do roku ubiegłego, należy stwierdzić, że zmiany te idą w słusznym kierunku pogłębienia problematyki i metodologii planowania terenowego w oparciu o doświadczenia osiągnięte na tym odcinku w okresie ostatniego roku. Zmiany te przede wszystkim dotyczą:

- A. zakresu terenowych planów gospodarczych;
- B. metody opracowywania planów;
- C. trybu i terminów sporządzania terenowych planów.

A. Zakres planów terenowych

Zakres terenowych planów gospodarczych został sprecyzowany na rok 1952 w sposób bardziej pełny niż w roku poprzednim. Przy ustalaniu tego zakresu uwzględniono zmiany, dokonane w strukturze organizacyjnej gospodarki narodowej w okresie ostatniego roku (np. reorganizacja przemysłu terenowego) oraz przeprowadzono w sposób dokładniejszy podział zagadnień gospodarczych pomiędzy gospodarkę terenową, tj. gospodarkę w zakresie właściwości rad narodowych a t. zw. gospodarkę centralną.

Z istoty planowania terenowego wynika, że gospodarka terenowa powinna objąć możliwie wszystkie zagadnienia, które mają przeważający charakter lokalny i wiążą się w głównej mierze z zaspokojeniem potrzeb miejscowych na danym obszarze (województwa, powiatu). Objęcie tych zagadnień planami terenowymi daje możliwość bezpośredniego decydowania w sprawach gospodarczych danego obszaru właściwym radom narodowym, które odpowiedzialne są również za realizację tych zadań. Założenie takie zostało przyjęte przy ustalaniu zakresu planów terenowych na r. 1952.

Zagadnienia gospodarcze o zasięgu szerszym niż dany obszar i o przeważającym znaczeniu ogólnopństwowym zostały wyłączone z terenowych planów gospodarczych; nie są one w swej strukturze organizacyjnej powiązane z radami narodowymi i są realizowane przez jednostki gospodarcze, podporządkowane przez odpowiednie pionierzy organizacyjne władzom naczelnym.

Zakresem terenowych planów gospodarczych na rok 1952 objęto:

- 1) **drobną wytwórczość**, a więc terenowy przemysł państwowy*), przemysł spółdzielczy, zorganizowany w Związku Spółdzielni Pracy, Centrali Przemysłu Ludowego i Artystycznego, Centrali Spółdzielni Inwalidów i Centrali Rzemieślniczej, zakłady przemysłowe Centrali Rolniczej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“, Związku Spółdzielni Spożywców, Miejskiego Handlu Detalicznego i Centrali Ogrodniczej oraz usługi nieprzemysłowe, wykonywane przez w/w jednostki; ponadto terenowy plan drobnej wytwórczości obejmuje spółdzielnie rybołówstwa śródlądowego, spółdzielnie transportowo-komunikacyjne w zakresie usług produkcyjnych;
- 2) **rolnictwo**: całość zagadnień rolnictwa — z wyjątkiem planowanej centralnie działalności Państwowych Gospodarstw Rolnych, rolniczych instytutów naukowych, gospodarstw rolnych specjalnych, Technicznej Obsługi Rolnictwa, Centrali Nasiennej i Centrali Obrotu Zwierzętami Hodowanymi;
- 3) **leśnictwo**: lasy państwowe pod zarządem rad narodowych i lasy niepaństwowe;
- 4) **budownictwo**: działalność powiatowych przedsiębiorstw budowlanych, miejskich przedsiębiorstw remontowo-budowlanych, miejskich przedsiębiorstw robót specjalnych (drogowych, instalacyjnych itp.), zespołów budownictwa przemysłowego drobnej wytwórczości, budowlanych spółdzielni pracy oraz lokalnych biur projektów;
- 5) **komunikacja i łączność**: drogi powiatowe i gminne, transport obsługi lokalnej oraz sieć pocztowa i telekomunikacyjna o znaczeniu lokalnym (w szczególności sieć listonoszy wiejskich i telefonizacja wsi);
- 6) **obróć towarowy**: całość zagadnień handlu detalicznego, żywienia zbiorowego i skupu — z wyjątkiem handlu prowadzonego przez Powszechne Domy Towarowe i jednostki handlowe o charakterze specjalnym (Centrala Techniczna, Centrala Produktów Naftowych, Wojskowa Centrala Handlowa) oraz wagonów restauracyjnych i bufetów wagonowych;
- 7) **urządzenia kulturalne i socjalne**: cała prawie działalność Państwa i organizacji społecznych, dotycząca oświaty, ochrony zdrowia, kultury i pomocy społecznej z wyjątkiem takich zagadnień o znaczeniu ogólnopolskim jak szkolnictwo wyższe, instytuty naukowe, szkolnictwo zawodowe podległe C.U.S.Z., szpitale specjalistyczne, biblioteki centralne, działalność w zakresie kultury przedsiębiorstw zorganizowanych centralnie;
- 8) **gospodarka komunalna i mieszkaniowa**: cała działalność przedsiębiorstw, zakładów i urzędów w zakresie obsługi ludności w miastach i ośrodkach o charakterze miejskim (wodociągi, kanalizacja, komunikacja miejska, Z.O.M., tereny zielone, pralnie i łaźnie miejskie itd) oraz budownictwo i eksploatacja budynków mieszkalnych, pozostających we właściwości rad narodowych.

B. Metoda opracowywania planów

W pracach nad sporządzaniem terenowych planów gospodarczych na rok 1952 wyodrębnione zostały 3 następujące etapy:

I etap — stanowi okres opracowania i ustalania wytycznych terenowych planów;

II etap — sporządzenie przez jednostki wykonawcze rad narodowych projektów planów, zawierających tylko podstawowe dane niezbędne do ustalenia zadań Narodowego Planu Gospodarczego na rok 1952;

III etap — ostateczne ustalenie i uchwalenie przez właściwe rady narodowe wojewódzkich i powiatowych planów gospodarczych oraz opracowanie szczegółowych planów techniczno-przemysłowo-finansowych (równorzędnych planów finansowo-gospodarczych) przez terenowe jednostki gospodarcze.

Obecnie znajdujemy się w II etapie prac nad terenowymi planami na 1952 r. Etap ten zakończy się 7 października br., kiedy to — zgodnie z ustalonym przez Przewodniczącego PKPG harmonogramem prac nad NPG 1952 — projekty wojewódzkich planów gospodarczych, zatwierdzone wstępnie przez prezydium Woj. R. N., zostaną przekazane na szczebel centralny.

Trzeci etap prac nad tymi planami nastąpi po uchwaleniu przez Sejm Narodowego Planu Gospodarczego na rok 1952. Wtedy na podstawie zadań wynikających z Narodowego Planu dla poszczególnych województw organa rad narodowych skorygują ostatecznie opracowane w II etapie prac projekty terenowych planów i przedstawiają je radom do uchwalenia. Po uchwaleniu przez właściwe rady wojewódzkich i powiatowych planów gospodarczych opracowane i zatwierdzone zostaną plany szczegółowe gospodarczych jednostek wykonawczych.

Drugim ważnym zagadnieniem, które wymaga podkreślenia w związku z metodą opracowywania planów terenowych na rok 1952, jest zasada kompleksowego planowania. Zasada ta polega na tym, że wszystkie podstawowe elementy planu gospodarczego takie jak plan produkcji, plan usług, plan inwestycji, plan zatrudnienia — powinny być przy ustalaniu zadań gospodarczych wzajemnie uzgodnione i powiązane.

Przy opracowywaniu planów terenowych na rok 1952 przede wszystkim wprowadzona została zasada ścisłego powiązania z całością planu gospodarczego planu inwestycji oraz terenowych budżetów z terenowymi planami gospodarczymi.

W zakresie zadań gospodarczych finansowanych bezpośrednio z budżetu tzw. zadań budżetowych, budżet terenowy powinien być „wyrazem pieniężnym“ terenowego planu gospodarczego. Dlatego wszystkie jednostki terenowe opracowujące preliminarze budżetowe i projekty planów obowiązane są do ścisłej współpracy, a terminy prac tych jednostek nad planami i budżetami zostały odpowiednio zsynchronizowane.

C. Terminy i tryb sporządzania projektów terenowych planów

W roku bieżącym położony jest duży nacisk na zagadnienie maksymalnego skrócenia terminu opracowania Narodowego Planu Gospodarczego na rok 1952, a mianowicie tak, aby projekt tego planu mógł być przedstawiony Sejmowi na początku grudnia br.

*) Organizację terenowego przemysłu państwowego określa Uchwała Prezydium Rządu z 21.X.1950 r. w sprawie zasad organizacji terenowego przemysłu materiałowego budowlanych. (Mon. Polski Nr A-121, poz. 1488) i Uchwała Prezydium Rządu z 3.II.1951 r. w sprawie organizacji państwowego przemysłu terenowego (Monitor Polski Nr A-13, poz. 181).

W związku z tym Zarządzenie Przewodniczącego PKPG Nr 302 z dnia 2.8.51 ustala zasadnicze terminy prac nad planem dla poszczególnych jednostek planujących wszystkich szczebli jako bezwzględnie obowiązujące. W uzupełnieniu tego zarządzenia Instrukcja PKPG Nr 79 w sprawie zasad planowania terenowego na rok 1952 określa ramowo terminy prac nad projektami terenowych planów gospodarczych, upoważniając prezydium Woj. R.N. do ustalenia na wniosek wojewódzkiej komisji planowania gospodarczego szczegółowego harmonogramu prac nad tymi projektami dla poszczególnych terenowych jednostek gospodarczych. Wymieniona Instrukcja przewiduje okres od 1 sierpnia do 7 października br. na prace nad projektami planów w terenie i zobowiązuje organa wojewódzkich rad narodowych do terminowego przekazania tych projektów na szczebel centralny.

W trybie opracowania terenowych planów gospodarczych na rok 1952 nie wprowadzono w zasadzie zmian w stosunku do roku ubiegłego.

Terenowe plany gospodarcze są opracowywane na podstawie wytycznych władz centralnych. Właściwe ministerstwa (jednostki równorzędne) ustalają ramowe zadania w zakresie działów (gałęzi) gospodarki, objętych terenowymi planami gospodarczymi i przesyłają je (jako wytyczne) do właściwych wydziałów prezydiów rad narodowych i wojewódzkich komisji planowania gospodarczego. Wojewódzka komisja planowania gospodarczego ma obowiązek odpowiednio opracować i rozdzielić te wytyczne przy współpracy z właściwymi wydziałami prezydium Woj. R. N. — na jednostki planujące niższych szczebli (na wydziały i referaty prezydiów powiatowych rad lub też jednostki podległe bezpośrednio wojewódzkim radom). Na podstawie wytycznych jednostki gospodarcze najniższego szczebla, realizujące zadania w zakresie gospodarki terenowej, opracowują projekty planów i przekazują je do swej jednostki nadzorczej. Ta z kolei sporządza projekt zbiorczy z zakresu swej działalności i przekazuje ten projekt na szczebel wyższy. Wydziały prezydium Woj. R. N. po otrzymaniu projektów planów od swych jednostek podległych, przeprowadzają odpowiednią ocenę i korektę tych projektów, po czym w porozumieniu z W.K.P.G. sporządzają projekt zbiorczy z zakresu swej działalności na obszarze całego województwa. Opracowane tak odcinkowe wojewódzkie plany gospodarcze są koordynowane przez WKPG z punktu widzenia całości gospodarki województwa; następnie po zatwierdzeniu tych projektów przez prezydium Woj. R.N. są przesyłane one do P.K.P.G. i właściwych ministerstw. W roku bieżącym po raz pierwszy w pracach nad planami terenowymi na szczeblu powiatu biorą udział powiatowe komisje planowania gospodarczego. Zakres czynności tych komisji uzależniony jest od ich stanu organizacyjnego. Powiatowy plan gospodarczy ustalony być powinien w zakresie działalności gospodarczej poszczególnych wydziałów i referatów prezydium PRN w sposób analogiczny jak wojewódzki plan gospodarczy. Wstępnie zatwierdzone przez prezydium PRN projekty planów powiatowych są przesyłane do prezydium Woj. R. N.

Na szczeblu centralnym projekty planów terenowych przechodzą ocenę z punktu widzenia udzielonych wytycznych i postulatów całości gospodarki Państwa. Po uchwaleniu narodowego planu gospodarczego zostają ostatecznie zatwierdzone podstawowe zadania (mające znaczenie dla gospodarki ogólnopaństwowej) dla tere-

nowych planów gospodarczych. Na podstawie tych zadań wojewódzkie komisje planowania gospodarczego ustalają przy pomocy właściwych wydziałów prezydiów Woj. R. N. ostateczne wojewódzkie plany gospodarcze i przedstawiają je do uchwalenia wojewódzkim radom narodowym. Tak przedstawia się w zarysie tryb sporządzenia terenowych planów gospodarczych. Szczegółowe sprecyzowanie tego trybu jak i zakresu terenowych planów gospodarczych — w dostosowaniu do istniejącej struktury gospodarczej poszczególnych pionów branżowych — zawierają instrukcje wydane przez Przewodniczącą P.K.P.G.

3. Ważniejsze zadania organów rad w związku ze sporządzaniem planów terenowych

Zagadnienie, które w związku z trybem sporządzania planów terenowych wymaga bliższego omówienia, to sprawa podziału czynności pomiędzy poszczególne organa rad narodowych i ich współpracy w zakresie ustalania planów gospodarczych. Zagadnienie to nasuwało szereg wątpliwości i trudności w okresie prac nad planem w terenie w roku ubiegłym i wywoływało zahamowania w przebiegu tych prac.

Trudności przede wszystkim ujawniły się na odcinku podziału zadań w zakresie prac nad planem pomiędzy wydziały prezydium Woj. R. N. i WKPG, które nie miały ustalonej roli odpowiednio do zakresu swych czynności w ramach prezydium. Również samo prezydium rady niedostatecznie doceniało, a niekiedy nawet rozumiało swą rolę w związku ze sporządzeniem planu terenowego, ograniczając się niekiedy do czysto formalnego stosunku do prac nad planem.

Zgodnie z obowiązującym trybem opracowania planów terenowych — prezydium rady, terenowa komisja planowania gospodarczego i wydziały (referaty) prezydium rady stanowią powiązane ze sobą ogniwa prac nad planem gospodarczym, zarówno na szczeblu województwa jak i powiatu; określony wkład każdej z tych jednostek rady w prace nad planem terenowym jest warunkiem niezbędnym do prawidłowego ustalenia tego planu.

Jakie podstawowe zadania w związku z opracowaniem planu spadają na każdy z tych organów rady?

Do zadań wydziału (referatu) prezydium wojewódzkiej czy powiatowej rady należy opracowanie projektu planu, dotyczącego zadań na odcinku działalności gospodarczej, którą realizuje on stosownie do swego zakresu działania. Wydział (referat) prezydium w ramach wytycznych ustala i wiąże szczegółowo wszystkie elementy odcinkowego planu oraz kieruje i nadzoruje prace nad tym planem podległych mu jednostek gospodarczych. Na właściwych wydziałach (referatach) prezydiów rad ciąży bezpośrednia odpowiedzialność za należyte i terminowe przeprowadzenie prac nad planem w zakresie danego działu (gałęzi) gospodarki terenowej.

Wojewódzkie i powiatowe komisje planowania gospodarczego*) jako organa prezydiów rad powinny koordynować i nadzorować prace nad odcinkowymi planami wydziałów (referatów) prezydium rady z punktu

*) Zakres czynności i organizacji terenowych komisji planowania gospodarczego ustala Uchwała Rady Ministrów (Instrukcja Nr 6) z dnia 17.V.1950 r. (Monitor Polski Nr A — 57 z 20.V.1950 r.).

widzenia prawidłowego rozwoju całości gospodarki danego obszaru (województwa, powiatu). Istotnym elementem prac tych komisji jest ocena ustawianych w planie odcinkowym przez komórki wykonawcze prezydium zagadnień gospodarczych pod kątem powiązań tych zagadnień z innymi działami gospodarki oraz wyciągnięcie wniosków z tego punktu widzenia co do słuszności projektowanych rozstrzygnięć gospodarczych. W ten sposób praca wydziałów (referatów) nad planem jest pogłębianą i uzupełnianą, a projekt odcinkowego planu jest kształtowany na tle postulatów całej gospodarki. W toku prac nad planem jest konieczna w związku z tym jak najściślejsza współpraca wydziałów (referatów) prezydium i terenowych komisji planowania gospodarczego.

Komisje te są odpowiedzialne za właściwe ustalenie kierunków rozwoju gospodarki na określonym terenie zgodnie z zasadą socjalistycznego rozmieszczania sił wytwórczych i urzędzeń usługowych i powinny stać się w tym zakresie silnym ramieniem prezydium rady. Dominująca rola spada na komisję planowania gospodarczego przy ustalaniu szczegółowych wytycznych do opracowania planów jednostek niższych, jak również w okresie opracowywania przez wydziały (referaty) prezydium swych zbiorczych planów odcinkowych na szczeblu województwa i powiatu. W tych fazach prac komisje mają obowiązek dokonania tzw. koordynacji międzydziałowej planów, odcinkowych, tj. wzajemnego powiązania poszczególnych zadań gospodarczych na danym obszarze.

W kolejnej fazie prac nad planem prezydium rady jest organem ostatecznie decydującym w sprawie ujęcia projektu planu.

Prezydium rady w oparciu o ocenę projektu planu przygotowaną przez terenową komisję planowania gospodarczego, jako organ fachowy, powinno przeprowadzić ostateczną analizę tego projektu, rozstrzygnąć ew. wątpliwości co do ustawienia w projekcie niektórych zagadnień i zatwierdzić projekt przed przesłaniem go na szczebel centralny.

Słuszne wydaje się więc, aby w posiedzeniach, na których prezydium rad narodowych zatwierdza projekty planu, brał udział — poza przedstawicielami komisji planowania gospodarczego i zainteresowanych wydziałów (referatów) — również wybitni w danej gałęzi gospodarki tereniowi fachowcy, naukowcy i przodownicy pracy, jak również przedstawiciele terenowego czynnika polityczno-społecznego. Poglębi się w ten sposób ocenę projektu planu i powiąże się go bezpośrednio z masami pracującymi, co jest jednym z postulatów planowania socjalistycznego.

Następnym warunkiem pełnego przeprowadzenia prac nad planem terenowych jest udział w tych pracach komisji rady i plenum rady. Zgodnie z trybem planowania terenowego uchwalenie terenowych planów gospodarczych na rok 1952 nastąpi po uchwaleniu Narodowego Planu Gospodarczego na rok 1952 przez Sejm Ustawodawczy. W ramach zadań tego planu wojewódzkie i powiatowe rady narodowe jako terenowe organa jednolitej władzy państwowej przeprowadzą ostateczną ocenę planów terenowych i ustalą zadania dla województw i powiatów na rok przyszły. W pracach tego okresu pomocne im będą bezpośrednio komisje rad, które w oparciu o materiały przygotowane przez terenowe komisje planowania gospodarczego i wydziały (referaty) prezydium pogłębią dotychczasową analizę

i ocenę planu oraz przedstawią go do dyskusji na plenum rady.

4. Ogólne wnioski w sprawie usprawnienia prac nad terenowymi planami gospodarczymi

Analizując dotychczasowy przebieg prac nad sporządzaniem terenowych planów gospodarczych na rok 1952 na podstawie meldunków z terenu, stwierdzić należy ogólnie, że prace te przebiegają dotąd bez poważniejszych zahamowań, a organa rad narodowych wykazują pełne zrozumienie oraz potrzebę terminowego i prawidłowego przeprowadzania tych prac. Stan prac nad planami ujawnia jednak pewne braki i trudności, w szczególności na odcinku organizacji pracy nad planem, — które należałoby niezwłocznie usunąć, aby uniknąć poważniejszych zahamowań i trudności w okresie późniejszym.

Pierwszym zagadnieniem, jakie — wydaje się — w większości województw nie zostało w pełni rozwiązane, jest sprawa pomocy organów prezydium Woj. R. N. w odpowiednim zorganizowaniu prac nad planem na szczeblu powiatu. Chodzi tu o udzielenie wskazówek i wyjaśnień prezydium PRN na miejscu co do metod organizacji pracy, jak i merytorycznych trudności. Sprawa ta jest b. ważna, gdyż aparat planowania na szczeblu powiatu nie opanował jeszcze dostatecznie problematyki planowania terenowego i nie wyrobił sobie odpowiedniego stylu pracy.

Związana z tym zagadnieniem jest druga sprawa, która wymaga tu również podkreślenia. Jest to omówione już wyżej zagadnienie współpracy i podziału czynności w zakresie prac nad planem pomiędzy poszczególnymi organami rad narodowych.

Prezydium Woj. R.N. i P.R.N. powinny zwrócić baczną uwagę na właściwe ustalenie roli i zadań w związku ze sporządzaniem planu każdej ze swych jednostek wykonawczych i na styl pracy tych jednostek. Będzie to miało duże znaczenie dla pogłębienia metody opracowania planów terenowych oraz prawidłowego i terminowego ustalenia tych planów, co w obecnym etapie rozwoju planowania terenowego w Polsce Ludowej ma podstawowe znaczenie.

Na zakończenie wymaga jeszcze chociaż krótkiego poruszenia sprawa sprawozdawczości i kontroli. Stała i systematyczna kontrola jest nieodłącznym elementem planowania socjalistycznego. Zagadnienie to nie jest dotychczas należycie postawione w terenie, zarówno na odcinku kontroli wykonania planów gospodarczych, jak i kontroli całości kształtu prac aparatu wykonawczego rad narodowych. Szereg wniosków zgłaszanych przez organa terenowe na szczebel centralny w sprawie usprawnienia kontroli wykonania planów terenowych daje poważną podstawę do jednolitego i generalnego rozstrzygnięcia tego zagadnienia w najbliższym okresie.

Niezależnie jednak od ostatecznego i pełnego uregulowania tej sprawy prezydium rad narodowych powinny we własnym zakresie położyć duży nacisk na zorganizowanie sprawnej kontroli prac swego aparatu w terenie. Chodzi tu o kontrolę formalną i merytoryczną.

Sprawa ta ma również duże znaczenie na odcinku terminowego przeprowadzenia prac nad planami terenowymi, których przebieg powinien być systematycznie kontrolowany i po stwierdzeniu ew. zahamowań podejmowane być powinny niezwłocznie środki zaradcze.

Nowy dowód troski Państwa Ludowego o żołnierza

Naród polski realizując wspaniałe zadania Planu 6-letniego wie dobrze, że każdy dzień jego pokojowej pracy wzmacnia siły naszej Ludowej Ojczyzny, stanowi krok naprzód w walce o pokój.

Na straży pokoju, na straży naszych granic, naszego budownictwa socjalistycznego stoi Ludowe Wojsko Polskie.

Nigdy w dziejach Polski służba wojskowa nie była tak szacowna jak w Polsce Ludowej, nigdy żołnierz nie był otoczony taką miłością i szacunkiem narodu jak dziś. Bo też nigdy przedtem wojsko polskie nie służyło całemu narodowi, nie miało na celu obrony jego wolności i niepodległości. Wszystkie armie, jakie kiedykolwiek w Polsce istniały, były narzędziem w rękach grup posiadaczy rządzących krajem, wbrew interesom narodu, przeciwko narodowi.

Dopiero Ludowe Wojsko Polskie, które powstało i krzepło w ogniu walki z faszystowskim najeźdźcą, spełniło nadzieję narodu polskiego. Na polach bitew pod Lenino i pod Dreznem, w Warszawie, w Kołobrzegu i w Berlinie, nad Wisłą, Odrą i Nysą walczyło ono mężnie u boku Armii Radzieckiej, ponosząc dużą ofiarę krwi. Półmilionowa armia polska, złożona z robotników i chłopów, odnosiła zwycięstwa, albowiem żołnierz Ludowego Wojska Polskiego głęboko rozumiał i wierzył w sprawę, o którą walczył.

Dlatego naród polski ukochał swoje wojsko, otoczył je szacunkiem i troskliwą opieką. Ale nie tylko dlatego. Naród kocha swoje wojsko, gdyż wie, że jest to wojsko ludu, broniące jego niepodległości i pokojowej pracy. Naród polski szanuje swojego żołnierza, strażnika naszej niepodległości i socjalistycznego budownictwa, w pełni docenia jego trud i wysiłek w nauce mistrzowskiego władania nowoczesną bronią i sprzętem wojskowym, w zdobywaniu głębokiej wiedzy politycznej.

Władza ludowa, władza robotników i chłopów troszczyła się zawsze o wojsko. Można by przytoczyć wiele przykładów, jak nasze władze terenowe opiekowały się rodzinami odbywających obowiązkową służbę wojskową.

Tak np. rady narodowe w woj. krakowskim otoczyły opieką rodziny, których żywiciele odbywają służbę wojskową. W powiecie Myślenice z pomocy sąsiedzkiej przy rolnych pracach wiosennych i jesiennych, korzystało kilkadziesiąt rodzin żołnierzy odbywających służbę wojskową, wśród nich Wiktoria Cichoń, Adam Wator, Helena Szarkowska (gmina Myślenice), Helena Wilga (Zarabie).

Wiktoria Cichoń jest wdową. Gdy syn jej Józef poszedł do wojska, nie mogła sobie dać rady z pracą na roli. Udała się o pomoc do Powiatowej, Rady Narodowej. Gdy stwierdzono tam, że jest matką żołnierza, przydzielono jej natychmiast dwa konie, zupełnie bezpłatnie na 2 dni a teraz znów ma otrzymać konie do orki jesiennej.

Wiele rodzin korzystało również z bezpłatnej pomocy lekarskiej. M. in. Maria Wątrobowa z gm. Myślenice w czasie, gdy mąż jej Henryk służył w wojsku, otoczona była bezpłatnie opieką lekarską w czasie ciąży, urodzone zaś dziecko przyjęte zostało do żłobka.

Przykładów takich na terenie całego kraju jest więcej.

Nowym, dobitnym dowodem troski Państwa Ludowego o żołnierza i jego rodzinę jest dekret z dnia 6 września 1951 r. o szczególnych uprawnieniach i ulgach dla żołnierzy kadrowej służby wojskowej i ich rodzin.

Dekret ten daje żołnierzom i ich rodzinom specjalne prawa. Zgodnie z dekretem rodziny żołnierzy, to jest żona, dzieci własne i przysposobione, niezdolni do pracy rodzice oraz inne osoby, które w chwili powołania do wojska były na wyłącznym utrzymaniu żołnierza, mają prawo do bezpłatnej pomocy lekarskiej i opieki nad matką i dzieckiem, o ile nie korzystają z niej z tytułu własnej pracy, ubezpieczenia, renty itp. Rodzina żołnierza nie może być usunięta z zajmowanego mieszkania, a w wypadku, gdy ważny interes publiczny wymaga usunięcia rodziny żołnierza z mieszkania, otrzyma ona równorzędne w obrębie tej samej miejscowości.

Rodziny żołnierzy, posiadające gospodarstwa rolne, już od stycznia 1952 r. będą korzystały z ulg podatkowych, będą miały pierwszeństwo w korzystaniu z pomocy sąsiedzkiej, z pomocy w odbudowie swoich zagród, z przydziału budulca i materiałów budowlanych oraz z pomocy finansowej na podniesienie produkcji posiadanych gospodarstw rolnych. Sam żołnierz przechodzący do rezerwy ma zapewnioną pracę w zakładzie produkcyjnym czy instytucji, z której został powołany do wojska, na tym samym lub wyższym stanowisku. Dekret przewidział słusznie, że żołnierze pełniący służbę w Ludowym Wojsku Polskim pogłębiają swoją wiedzę polityczną, a mając do czynienia z najnowocześniejszą bronią i sprzętem technicznym, podwyższają swoje kwalifikacje zawodowe i przez to będą mieli drogę do awansu społecznego. Wielu żołnierzy dopiero w wojsku uczy się określonego zawodu i ci mają zagwarantowaną pracę i stanowisko według zdobytych kwalifikacji.

Żołnierza zwolnionego z kadrowej służby wojskowej, który w chwili powołania go do tej służby nie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę lub stosunku służbowego, prezydium powiatowej rady narodowej bądź miejskiej rady narodowej miasta stanowiącego powiat obowiązane jest na jego prośbę, zgłoszoną w ciągu 60 dni od jego zwolnienia ze służby, skierować do wskazanego przez nie zakładu pracy.

Zakład ten obowiązany jest zatrudnić zwolnionego żołnierza stosownie do posiadanych kwalifikacji stwierdzonych zaświadczeniem wojskowego komendanta rejonowego.

Ponadto wszystkim żołnierzom zalicza się okres służby wojskowej do stażu ich pracy zawodowej.

Dekret o szczególnych uprawnieniach i ulgach dla żołnierzy kadrowej służby i ich rodzin wynika z ludowego charakteru naszego państwa i pozwoli w jeszcze większym stopniu rozciągnąć opiekę władz terenowych nad żołnierzami i ich rodzinami.

Aby zapewnić pełne i dobre wykonanie obowiązków nałożonych na rady narodowe z mocy dekretu, słuszne będzie, gdy z jego treścią zapoznają się nie tylko członkowie prezydiów i pracownicy wydziałów i referatów, lecz również członkowie komisji, którzy poprzez kontrolę jego wykonania przyczynią się do wzmocnienia więzi między narodem i wojskiem.

Nasi korespondenci piszą

UŚWIADOMIENIE CHŁOPÓW SPRZYJA SPRAWNEMU PRZEPROWADZENIU SKUPU ZBOŻA

Dekret o planowym skupie zboża dał oczywisty dowód troski Rządu Polski Ludowej o byt chłopów.

Premiowanie odstawy zboża powyżej wysokości zobowiązania pobudza rolników do sprzedaży, w ramach skupu, ponadplanowych ilości zboża. Zwolnienia od obowiązku odstawy zboża gospodarstw poniżej jednego ha przeliczeniowego, jak też zwolnienie zagospodarowanych odłogów, obniżenie zobowiązań przy hodowli trzody chlewniej, niewliczanie do obliczenia powierzchni zakontraktowanej pod uprawę buraków, lnu itp., wreszcie zniesienie miarki odsypu przemiałowego przy wykonaniu planu nawet w 90% wpłynęło na pozytywne ustosunkowanie się rolników do obowiązku sprzedaży zboża. Toteż wiadomość o sprawiedliwym rozłożeniu ilości planowanych dostaw zboża dotarła do chłopów wcześniej niż ekipy uświadamiające.

Przed ustaleniem planu skupu Prezydium G.R.N. Wschowa-Północ brało udział w odprawach i naradach na szczeblu powiatu, przy udziale czynników politycznych i społecznych. Na odprawach tych w oparciu o materiały ze spisu powierzchni zasiewów w lipcu 1951 r. przeanalizowano możliwości odstawy zbóż w poszczególnych gromadach. Następnie — na wniosek gminnego delegata CUSiK — Prezydium w dniu 3.VIII. 1951 r. zatwierdziło plan skupu. Samo ujęcie spraw oparte na normach wyrażonych w kilogramach na hektar przeliczeniowy nie nastęrczało trudności.

Zebrania gromadzkie były przeprowadzone według ustalonego przez Prezydium kalendarzyka, przy czym wcześniej terminy zebrań uzgodniono w rozmowach z ludźmi przodującymi w gromadzie. Na zebraniach uświadamiano ludność, że akcję skupu zboża przeprowadza się w interesie samego chłopów, przede wszystkim na zasadach opłacalności cen. Wyjaśniono, że wysiłek chłopów w akcji skupu zboża wpływa dodatnio na rozwój naszego przemysłu i umożliwi klasie robotniczej wykonanie Planu 6-letniego, a zatem chłop prędzej otrzyma z fabryk towary niezbędne mu dla dalszego wzrostu produkcji rolnej. Mówiono o korzyściach płynących z premiowania w wypadku odstawy zboża ponad plan oraz kontraktacji.

Wielką pomoc okazywały na zebraniach gromadzkich wystąpienia aktywów gromadzkich i sekretarzy organizacji partyjnych i ZSL. W większości gromad chłopów, przede wszystkim małorolni, entuzjastycznie przyjęli plan odstawy zboża, rozumiejąc go jako swój obowiązek patriotyczny. Tak np. — ob. Cielątkowski z Dębowej Łęki z 2 ha odstawił 280% ponad plan, ob. Korol z Przychyny Górnej zamiast 2400 kg zadeklarował 5000 kg.

W gromadach chłopów postanowili nadać odstawie zboża charakter manifestacyjny, wyrażający się w masowej wspólnej odstawie zboża, w terminach, które zostały ustalone.

Dotychczasowe wpływy dają podstawę do twierdzenia, że plan będzie wykonany z nadwyżką i przed terminem.

Należy wspomnieć o pracy sołtysów gromadzkich, członków komisji rolnej i członków GRN, którzy na ze-

braniach świecili przykładem, zabierając głos i deklarując dostarczenie zboża.

Co do nielicznych odwołań od wymiaru zboża, jakie wpłynęły do tutejszego Prezydium, należy podkreślić, że kiedy Prezydium przy udziale aktywów gromadzkiego danej gromady stwierdziło ponad wszelką wątpliwość słuszność odwołania (klęska nieurodzaju, liczne i małe rodzeństwo, duża ilość inwentarza itp.), zostało ono w pełni uwzględnione, natomiast pewna ilość odwołań została przez samych składających wycofana, kiedy Prezydium, rozpatrując odwołanie, nie znalazło podstaw do załatwienia pozytywnego i przekonało o tym skarżącego się. Wszystkie odwołania zostały załatwione w ciągu tygodnia.

P.R.N. we Wschowie przygotowała również akcję żniwno-omłotową, omawiając związane z nią sprawy już 24 czerwca br. na sesji wyjazdowej w Konradowie. Od czerwca więc komisje rolne i czynniki społeczno-polityczne przeprowadzały wnikliwą kontrolę przygotowań. Założono więc ewidencję wszystkich maszyn omłotowych, zarówno społecznych jak i prywatnych, aby były w pełni i planowo wykorzystane. Pracę tak zorganizowano, żeby transporty agregatów młocarnianych były jak najkrótsze, a maszyny pracowały możliwie jak najdłużej w ciągu dnia. Szczególną troską otoczono ośrodki pozbawione prądu elektrycznego, do których przetransportowano motory spalinowe. Te przygotowania sprawiły, że obecnie skup zboża idzie z całym rozmachem, co daje nam przekonanie, że plan zostanie wykonany w terminie i z nadwyżką.

Wł. Maćkowiak,

Przewodniczący Prez. P.R.N.
we Wschowie.

KOMISJA ZDROWIA M.R.N. W KIELCACH PRZYJMUJE SKARGI I ZAŻALENIA W ZAKŁADACH PRACY

Pomimo długiego okresu, jaki upłynął od chwili ogłoszenia uchwały Rady Państwa i Rady Ministrów w sprawie składania skarg i zażaleń — Prezydium M.R.N. w Kielcach jeszcze dotychczas nie wypracowało sobie właściwych metod pracy w zakresie przyjmowania skarg i zażaleń na działalność poszczególnych komórek organizacyjnych Prezydium.

Uarty system przyjmowania skarg w wyznaczonych dniach tygodnia przez członków Prezydium nie przyniósł spodziewanych rezultatów. 90% złożonych skarg w tym okresie — to sprawy mieszkaniowe wiążące się ściśle z ciężką sytuacją mieszkaniową na terenie miasta. Brak mieszkań i trudna sytuacja mieszkaniowa w olbrzymiej mierze uniemożliwiają Prezydium pozytywne załatwienie złożonych skarg.

Analizując ten stan rzeczy Prezydium MRN doszło do wniosku, że nie należy czekać na obywatela, wnoszącego zażalenie, ale trzeba mu udostępnić składanie ewentualnych skarg w miejscu i w godzinach odpowiednich dla skarżącego się.

Zagadnieniem tym zostały zainteresowane komisje MRN, które w swoich planach pracy przewidziały przyjmowanie skarg bezpośrednio w zakładach pracy.

Na pierwszy ogień poszła Komisja Zdrowia M.R.N. Wybrała ona Kieleckie Zakłady Wyrobów Metalowych, największy zakład na terenie miasta, przy którym działa specjalny Ośrodek Zdrowia i tam po raz pierwszy zorganizowała przyjmowanie skarg.

O terminie przyjmowania skarg powiadomiono miejscowy Komitet Partyjny P.Z.P.R., Radę Zakładową i Dyrekcję Zakładu. W lokalu, gdzie miało nastąpić przyjmowanie skarg, na kilka dni przed terminem, umieszczono ogłoszenie informujące pracowników i mieszkańców dzielnicy o możliwości złożenia skargi na działalność służby zdrowia na terenie miasta.

V. dniu 16 sierpnia 1951 r. Komisja Zdrowia rozpoczęła przyjmowanie skarg.

Komisja przyjęła ogółem 7 skarg dotyczących działalności służby zdrowia w zakresie leczenia sanatoryjnego, szpitalnego oraz z zakresu gospodarki komunalnej.

Na uwagę zasługuje między innymi skarga ob. Zofii Gromskiej, pracownicy fizycznej, która w roku 1949 i w 1950 była skierowana przez Komisję Społeczno-Lekarską na leczenie sanatoryjne — przeciwrheumatyczne w miesiącach zimowych — listopad — grudzień. Leczenie w miesiącach zimowych nie przyniosło chorej pożądanego rezultatu, a kilkakrotne interwencje w celu przesunięcia terminu leczenia na okres letni nie odniosły skutku.

Komisja Zdrowia po zbadaniu sprawy stwierdziła, że akta ob. Gromskiej, pomimo złożenia ich w pierwszych dniach maja, nie zostały przedstawione Komisji Społeczno-Lekarskiej i ob. Gromską czekało ponowne skierowanie w m-cu listopadzie.

Interwencja Komisji Zdrowia spowodowała, że ob. Gromską skierowano w m-cu sierpniu na Komisję Społeczno-Lekarską i przeznaczono jej leczenie sanatoryjne w Połczynie od 3 września 1951 r.

Doświadczenia Komisji Zdrowia na odcinku przyjmowania skarg i zażaleń zostaną wykorzystane przez inne komisje M.R.N. oraz przez Prezydium.

Z. Kawa,

Sekretarz Prezydium MRN
w Kielcach.

JAK ZBIERALISMY MATERIAŁY DO SPORZĄDZENIA TERENOWEGO PLANU GOSPODARCZEGO NA ROK 1951

Prezydium MRN w Gdyni, przystępując do prac wstępnych nad przygotowaniem i sporządzeniem terenowego planu gospodarczego na r. 1951, rozumiało, że plan ten w skali naszego terenu stanowi wycinek ogólnego planu państwowego rozwiązujący w skali miasta te same problemy, co plan wojewódzki i plan państwowo.

Materiały do planu wzięliśmy z kilku źródeł, przede wszystkim z analizy potrzeb mieszkańców m. Gdyni. Przy opracowywaniu planu oparliśmy się na doświadczeniach z lat ubiegłych oraz na obowiązujących przepisach, instrukcjach i normatywach.

W pierwszym rzędzie prace poszły w kierunku analizy działalności gospodarczej poszczególnych komórek Prezydium za rok 1950. W oparciu o tę analizę w za-

kładach i komórkach Prezydium zostały przeprowadzone narady robocze, które zapoczątkowały zbieranie materiałów do planu gospodarczego.

Na naradach pracownicy poruszali zagadnienia, z którymi stykali się w terenie, a więc braki, niedociągnięcia i potrzeby społeczeństwa.

Następnym ogniwem w zbieraniu potrzebnych materiałów były bezpośrednie kontakty ze światem: pracy, poprzez komitety blokowe i rejonowe. Kontakty te pozwoliły wysondować najbardziej palące potrzeby ludności. Ponieważ jeszcze nie wszystkie komitety pracują należycie, materiały zebrane tą drogą nie były zupełne.

W oparciu o doświadczenia z lat ubiegłych, przy opracowywaniu planu wzięliśmy pod uwagę:

1. dane statystyczne, skrupnie zbierane od szeregu lat,
2. przewidywany rozwój poszczególnych przedsiębiorstw i jednostek Prezydium,
3. planowaną rozbudowę miasta,
4. rozwój socjalistycznych form pracy (współzawodnictwo, usprawnienia racjonalizatorstwo, wykorzystanie rezerw materiałowych oraz walka z marnotrawstwem).

Zebrane w ten sposób wiadomości, dane i materiały należało ująć w obowiązujące ramy i normatywy określone Instrukcją P.K.P.G. nr 65, dostosowując je równocześnie do ustalonych przez Prezydium Woj. R. N. zadań, wskaźników i limitów.

Prace te zostały wykonane przez poszczególne jednostki i zakłady, po czym resortowe wydziały przeanalizowały pozycje wciągnięte do planu. W większych wydziałach, jak np. w Wydziale Gospodarki Komunalnej, została do tego celu powołana komisja społeczna składająca się z radnych, która miała możliwość analizowania i badania wszystkich zagadnień w ramach przeprowadzania planu.

Cenne wiadomości i wskazówki były czerpane z konferencji koordynujących i wyjaśniających na szczeblu Woj. R. N. i tutejszego Prezydium, między innymi wskazano na nich sposoby obniżki kosztów własnych.

Po przeanalizowaniu i skoordynowaniu poszczególnych planów ujętych w wykazy, formularze i część opisową przez Samodzielny Oddział Finansów i Miejską Komisję Planowania Gospodarczego plany te zostały przedstawione w obowiązującym terminie Prezydium M.R.N. w Gdyni.

A. Kozłowski

Przewodniczący Prezydium M.R.N.
w Gdyni.

KROK NAPRZÓD W PRACACH RAD NARODOWYCH W WOJ. WROCŁAWSKIM

Oprócz szeregu komisji rad narodowych województwa wrocławskiego, przejawiających nieznaczną aktywność lub wręcz biernych, są i takie, które starają się podnieść poziom swych prac, dążyć do coraz to ściślejszej więzi z masami pracującymi, troszczyć się o właściwą pracę komisji rad niższych, brać bezpośredni udział w opracowywaniu dla swoich rad najbardziej pilnych zagadnień i kontrolować bieg spraw związanych z codziennymi potrzebami świata pracy.

Niektóre komisje rad narodowych odbywały posiedzenia poza stałą siedzibą rady. Np. Komisja Handlu Woj. R. N. odbyła posiedzenie na terenie kopalni Turów z udziałem 240 górników. Na posiedzeniu tym złożyli sprawozdanie dyrektor PSS i Funduszu Wczasów Pracowniczych. Komisja Rolnictwa i Leśnictwa P. R. N. we Wrocławiu odbyła posiedzenie wyjazdowe w Sobótce. Było ono poświęcone omówieniu gospodarki w lasach państwowych. Komisja Rolna G.R.N. w Głuszycy w II kwartale br. odbyła 12 posiedzeń na terenie gromad. Komisja Rolna G.R.N. w Szczawnie - Zdroju podzieliła się na zespoły opiekujące się poszczególnymi gromadami. Przed rozpoczęciem akcji żniwnej członkowie tej Komisji objechali całą gminę, badając stan młockarni i maszyn żniwnych. Nowością w pracy tej Komisji było zabieranie ze sobą na kontrolę mechanika, który od razu przeprowadzał w możliwych wypadkach niezbędny remont maszyn. Inicjatywa Komisji została pozytywnie oceniona przez rolników.

Komisja Komunikacyjna Woj. R. N. odbyła posiedzenie w Wojewódzkich Warsztatach Drogowych. Na tym posiedzeniu Komisja analizowała wraz z załogą i kierownictwem warsztatów plan pracy i celowość rozbudowy warsztatów. Komisja Handlu P.R.N. w Środzie Śląskiej badała potrzeby pracowników zatrudnionych w cukrowni, papierni, kopalni glin ogniotrwałych oraz w PGR. Udział Komisji Handlu M.R.N. w Jeleniej Górze w posiedzeniu Prezydium odbytym w Parowozowni P.K.P. dał jej dużo materiałów i przyczynił się do zmiany dotychczasowych metod pracy.

Niektóre komisje zwiększyły w II kwartale ilości wyjazdów kontrolnych w teren. Np. Komisja Rolnictwa i Leśnictwa Woj. R. N. m. in. kontrolowała 5 spółdzielni produkcyjnych, 2 PGR, 1 SOM. Przedmiotem kontroli była wiosenna akcja siewna i inwestycje w rolnictwie. Następnie komisja ta na terenie trzech leśnictw badała przygotowania do walki z pożarami lasów.

Komisja Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Woj. R. N. kontrolowała w Kłodzku hotel i stan terenów zielonych, w pow. dzierżoniowskim — łaźnie i kąpieliska, w pow. wałbrzyjskim — sprawę dojazdów robotników do pracy. Komisja Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej P.R.N. we Wrocławiu przeprowadzała kontrolę warunków bytowych pracowników zespołu PGR w Gniewkowicach.

Szereg komisji zwróciło większą uwagę na konieczność podniesienia poziomu pracy członków komisji, na instruowanie komisji rad niższych. Komisja Rolnictwa i Leśnictwa P.R.N. we Wrocławiu jedno z posiedzeń odbyła z udziałem przewodniczących komisji rolnych, wskazując im w jaki sposób komisje te powinny pracować. Członkowie Komisji Budownictwa P.R.N. w Lubaniu obsługiwali posiedzenia Komisji Urządzenia Osiedli G.R.N. w Zarebie i Kościelniku. Członkowie Komisji Komunikacyjnej tej Rady byli obecni na 3 posiedzeniach komisji drogowych. Komisja Zdrowia P.R.N. w Wołowie przeprowadziła instruktarz z komisjami gminnych rad narodowych swego powiatu. Członkowie tej komisji zazwyczaj uczestniczą w posiedzeniach komisji zdrowia pracy i pomocy społecznej gminnych rad narodowych.

Na uwagę zasługuje praca Komisji Rolnictwa i Leśnictwa P.R.N. w Bystrzycy, która zorganizowała w nowozałożonej spółdzielni produkcyjnej w Międzyzlesiu naradę poświęconą omówieniu żywotnych zagadnień spółdzielni produkcyjnej.

Nieliczne są jeszcze wypadki nawiązywania ścisłej współpracy z organizacjami masowymi. Przykładem jednak tej współpracy może być Komisja Budownictwa P.R.N. w Strzelinie, która współpracuje z Powiatową Radą Związków Zawodowych nad polepszeniem warunków mieszkaniowych robotników. Członkowie Komisji Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej bezpośrednio naradzali się z radami zakładowymi przedsiębiorstw, od których słyszeli opinię o najpilniejszych potrzebach mas pracujących w zakresie gospodarki komunalnej.

Członkowie Komisji Oświaty i Kultury Woj. R. N. brali udział w posiedzeniu koła prelegentów Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, nawiązując w ten sposób ściślejszą współpracę z Towarzystwem. Członkowie Komisji Rolnictwa i Leśnictwa P.R.N. w Kłodzku brali udział w naradach gromadzkich w sprawach akcji siewnej, podejmowania zobowiązań oraz celem dopomożenia do podjęcia współzawodnictwa między gromadami. Członkowie Komisji Budownictwa Woj. R. N. wzięli udział w 8-miu naradach produkcyjnych w zakładach pracy oraz przeprowadzili szereg indywidualnych rozmów z robotnikami na tematy interesujące Komisję.

Miały miejsce fakty organizowania narad wytwórczych z inicjatywy komisji. Np. celem zmobilizowania załóg robotniczych zatrudnionych przy remontach szkół do przedterminowego zakończenia prac Komisja Oświaty i Kultury Woj. R. N. zorganizowała narady produkcyjne załóg robotniczych w Strzelinie, Jeleniej Górze i Zgorzelcu.

Mając na uwadze troskę o należyte przygotowanie sesji rady członkowie Komisji Pracy i Pomocy Społecznej Woj. R. N. uczestniczyli w naradach wytwórczych w zakładach tego rodzaju jak Protezownia ZUS-u we Wrocławiu, Domach Opieki dla Dorosłych w Rozciszlącach, Janowicach i Leśnej oraz w Internacie dla Kobiet Pracujących.

Komisja Handlu Woj. R. N. zorganizowała naradę w fabryce fortepianów we Wrocławiu m. in. celem zapoznania się z życzeniami załogi w zakresie zaopatrzenia.

Należy podkreślić udział członków szeregu komisji, a przede wszystkim ich przewodniczących, w przyjmowaniu skarg i zażaleń. W przyjmowaniu skarg i zażaleń przez członków Prezydiów Woj. R. N. we Wrocławiu m. in. brali udział przedstawiciele Komisji Woj. R. N. Rolnictwa i Leśnictwa, Budownictwa, Zdrowia, Drobnej Wytwórczości. Członkowie Komisji Pracy i Pomocy Społecznej Woj. R. N. brali również udział w przyjmowaniu skarg i zażaleń w zakładach pracy, wyróżnił się przy tym członek Komisji Zdrowia ob. Franciszek Galler, który przyjmował zażalenia w fabryce sztucznego jedwabiu.

Praca niektórych komisji rad narodowych woj. wrocławskiego w II-gim kwartale br. wskazuje, że są one na drodze do wypracowania sobie nowych, lepszych form pracy, celem nawiązania ściślejszej łączności z terenem. Niemniej istnieje szereg komisji, które nie zwróciły jeszcze na te sprawy właściwej uwagi, nadal są mało aktywne bądź pracują w oderwaniu od mas. Do komisji tych m. in. można zaliczyć Komisję Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej P.R.N. w Jaworze i Strzelinie, Komisję Zdrowia P.R.N. w Środzie Śląskiej, Ząbkowicach, Lwówku, Jaworze, Komisję Komunikacyjną P.R.N. w Jaworze i MRN w Legnicy, Komisję Budownictwa P.R.N. w Jeleniej Górze i Jaworze.

Rady narodowe powinny zwiększyć troskę o pracę komisji, wskazując nieaktywnym komisjom jako wzór pracy komisje przejawiające żywą działalność.

T. H.

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI OŚWIATY I KULTURY MIEJSKICH I POWIATOWYCH RAD NARODOWYCH W WOJ. BYDGOSKIM

Konferencje szkoleniowe stanowią jedną z form uświadamiania członków komisji rad narodowych. Doceniając ich znaczenie Prezydium Woj. R.N. w Bydgoszczy zorganizowało tego rodzaju konferencję po raz pierwszy w miesiącu listopadzie 1950 r. dla przewodniczących i zastępców przewodniczących komisji oświaty i kultury na szczeblu powiatu. Omówiono na niej wytyczne pracy tej komisji, wskazano drogi, metody i środki urzeczywistnienia stojących przed nią zadań, które wynikają z uchwały Rady Państwa z dnia 12.V.1950 r. Szeroki wachlarz zagadnień i form czynności powiatowych komisji oświaty i kultury w odniesieniu do szkół, przedszkoli i komitetów rodzicielskich ujął w sposób syntetyczny Wydział Oświaty Prez. Woj. R. N. w dwu pismach: przesłał je w tym samym miesiącu komisjom ośw. i kult. jako materiał do wykorzystania w zakresie planowania pracy na najbliższy okres.

W dniu 20.VIII br. zorganizowano drugą z kolei konferencję szkoleniową, na której podsumowano działalność powiatowych komisji oświaty i kultury za czas od 1.IX.1950 r. do 30.V br.

Poszczególne komisje oświaty i kultury dostarczyły na konferencję materiału z zakresu realizowanych zagadnień i stosowanych form pracy wypełniając przesłane im formularze ankietowe. Na ankietę otrzymano odpowiedzi od 22 komisji oświaty i kultury. Niektóre komisje potraktowały sprawozdania ankietowe raczej formalnie, przez co nie dały one pełnego obrazu realizowanych czynności i form. Niemniej jednak zawarty w nich materiał umożliwił w dużym stopniu wyrobienie sobie sądu o pracy powiatowych komisji oświaty i kultury. Skonkretyzowane zaś na jego podstawie wnioski i postulaty posłużyły jako baza do wytyczenia kierunku i form pracy powiatowym komisjom oświaty i kultury na najbliższą przyszłość. Było to tym więcej wskazane, że dotychczasowy poziom i zakres ich pracy jest niejednolity i nie dość wszechstronny.

Z posiadanego materiału ankietowego wynika, że w czasie od 1.IX. 50 r. do 30.V. 51 r. odbyło się 191 posiedzeń powiatowych i miejskich komisji oświaty i kultury. Poszczególne komisje zbierały się od 4 do 14 razy, a przeciętnie 9 razy. Najwięcej zebrań odbyła Komisja Oświaty i Kultury P.R.N. w Toruniu (14) Komisja Oświaty i Kultury P.R.N. w Aleksandrowie Kuj. (12); najmniej zaś Komisja Oświaty i Kultury P.R.N. w Tucholi (4) oraz w Chojnicach (6).

Przeciętna frekwencja członków na posiedzeniach miejskich i powiatowych komisji oświaty i kultury wynosiła w tym czasie 70,6%, największa frekwencja miała miejsce w Świeciu (90%), najmniejsza w Sępólnie (59%).

Konferencje szkoleniowych dla członków gminnych komisji oświaty i kultury zorganizowano w tym czasie 29; najwięcej w Chojnicach (5) i w Brodnicy (4).

W jakim stopniu powiatowe i miejskie komisje oświaty i kultury sprawują opiekę w trybie nadzoru nad komitetami rodzicielskimi świadczą w pewnym za-

kresie ilość zorganizowanych przez nie konferencji szkoleniowych dla członków zarządu tych organizacji. W skali powiatu urządzono ich 26, w skali gmin 62; pierwszych — największą ilość zorganizowało m. Inowrocław (4), drugich zaś Aleksandrow Kuj. i Świecie po 15 oraz Brodnica 14.

Nie zorganizowały konferencji szkoleniowych dla członków zarządu komitetów rodzicielskich powiatowe komisje oświaty i kultury w Tucholi i w Żninie.

Znaczenie konferencji szkoleniowych podkreślają wypowiedzi ankietowe niektórych powiatowych komisji oświaty i kultury. I tak np. komisja pow. grudziądzkiego nadmieniła, że członkowie jej powinni być przeszkoleni, gdyż posiadają małą znajomość swych obowiązków. Komisje P.R.N. w Chełmnie i Toruniu domagają się częstszego organizowania tego rodzaju konferencji, widząc w nich poważny czynnik, wpływający na podniesienie świadomości członków. Głosy te wydają mi się tym więcej uzasadnione i słuszne, gdy weźmie się pod uwagę fakt często zachodzących zmian w składzie osobowym komisji, np. w Tucholi skład komisji zmienił się w 90%, w Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu, Włocławku i Wyrzysku w mniejszym zakresie.

Oceniając na podstawie posiadanego materiału ankietowego działalność powiatowych i miejskich komisji oświaty i kultury, uważam za wskazane wymienić te spośród nich, które ze względu na jakość realizowanych zagadnień i stosowane formy pracy zasłużyły na miano przodujących na terenie naszego województwa. Są to komisje: w Aleksandrowie Kuj., Brodnicy, m. Inowrocławiu, Świeciu, Szubinie, m. Toruniu i pow. toruńskim.

Powiatowa Komisja Oświaty i Kultury w Aleksandrowie Kuj. zorganizowała najwięcej konferencji szkoleniowych na szczeblu gmin dla przewodniczących komitetów rodzicielskich (15) oraz 3 dla przewodniczących gm. komisji oświaty i kultury, przeprowadziła kontrolę 64 szkół, 5 przedszkoli, 2 domów dziecka, 11 kursów wychowania fizycznego, 2 kursów dla pracujących i 4 bibliotek publicznych, zajęła się sprawą budownictwa szkolnego w powiecie (zgłaszając 13 wniosków), rozwojem sportu, walką z analfabetyzmem itp. Dla sprawniejszego przeprowadzenia czynności kontroli Komisja dzieliła się na 4 sekcje, a każdy członek Komisji sprawował opiekę nad 1 do 5-ciu gmin w powiecie.

Komisja Oświaty i Kultury P.R.N. w Brodnicy działała w 3 podkomisjach, dokonując kontroli 24 szkół, 8 przedszkoli, 4 świetlic i 2 internatów. W związku z przeprowadzoną czynnością kontrolną uchwaliła 25 wniosków, z których 22 przedstawiła Prez. P.R.N., a 3 na plenum P.R.N. Interesowała się żywo pracą komitetów rodzicielskich i zorganizowała dla nich 14 konferencji szkoleniowych na szczeblu gmin. Urządziła 4 konferencje szkoleniowe dla przewodniczących gm. komisji oświaty i kultury, brała czynny udział w przygotowaniu uroczystości szkolnych, w zebraniach organizacji masowych, przyjmowała zażalenia i skargi w wyznaczonych dniach i godzinach.

Najbardziej wszechstronną działalnością może się wykazać Komisja Oświaty i Kultury M.R.N. w Inowrocławiu. Zorganizowała ona 2 konferencje szkoleniowe dla przewodniczących komitetów rodzicielskich i zapraszała ich dwukrotnie na swoje zebrania, uczestniczyła w zebraniach organizacji masowych (Z.M.P., Z.Z., L.K. itp.) 7-krotnie, w uroczystościach szkolnych i imprezach

kulturalno-oświatowych 11-krotnie, w naradach zawodowych szkół podstawowych i średnich 9-krotnie, w konferencjach komitetów rodzicielskich przy szkołach 14-krotnie, przy przedszkolach 11-krotnie i w posiedzeniach Komisji Rekrutacyjnej do Szkół Wyższych 3-krotnie; badała frekwencję uczniów w 8 szkołach i dyscyplinę pracy w 10 szkołach, organizowała Dni Oświaty, Książki i Prasy, a członkowie jej wygłaszali w tym czasie okolicznościowe odczyty, badała realizację budżetu w Wydziale Oświaty, pomagała w organizowaniu wystaw książek, brała czynny udział w odbiorze sprzętu szkolnego i odbiorze szkół remontowanych, członkowie jej zajmowali się również szkoleniem ideologicznym. W zakresie czynności nadzorczych i kontrolnych Komisja przeprowadziła 2-krotnie lustrację przedszkoli, szkół, bibliotek publicznych, świetlic, Domu Kultury, internatów i Wydziału Oświaty. Z powyższego wynika, że Komisja interesowała się wszystkimi zagadnieniami oświatowymi, brała czynny udział w życiu politycznym i społecznym m. Inowrocławia.

Podobnymi wynikami pracy mogą się poszczycić komisje oświaty i kultury P.R.N. w Szubinie, Świeciu, Mogilnie, Toruniu i M.R.N. w Grudziądzu, Toruniu i Włocławku.

Inne komisje oświaty i kultury, jak wynika z materiałów ankietowych, przejawiały mniejszą aktywność, a w związku z tym i zakres zagadnień i jakość form prac realizowanych są bardziej ograniczone. Z uznaniem trzeba podkreślić, że wszędzie wzrosła działalność kontrolna komisji.

W małym stopniu lub w ogóle nie zajmowały się komisje następującymi sprawami:

- kierunkiem wychowania młodzieży w szkołach i poza szkołą,
- poziomem i rozwojem kół Z.M.P., drużyn harcerskich i innych organizacji uczniowskich i ich wpływem na kształtowanie wychowania w szkołach,
- korektą sieci szkolnej, podniesieniem stopnia organizacyjnego szkół,
- stanem i możliwością rozwoju sportu,
- rekrutacją dzieci do przedszkoli i szkół średnich,
- oświatą dla dorosłych,
- kinofikacją i radiofonizacją,
- wizytacjami lekcji,
- konkursami gazetek szkolnych,
- warunkami życia dzieci w rodzinach zastępczych,
- wyposażeniem uczniów biednych w pomoce szkolne,
- organizowaniem dla ogółu aktualnych odczytów i referatów,
- akcją stypendialną oraz
- opieką nad młodymi i niewykwalifikowanymi nauczycielami.

W kilku wypadkach komisje oświaty i kultury badały warunki sanitarne w szkołach, stan ustępów szkolnych itp., mimo że zagadnienia te wchodzą w zakres pracy komisji zdrowia.

W ankietach nie ma wzmianki o zasięgnięciu przez komisje oświaty i kultury opinii innych komisji w sprawach będących przedmiotem ich prac lub o odbyciu wspólnie posiedzeń łączących komisji.

Do obowiązków komisji należy składanie sprawozdań ze swojej działalności przed radami narodowymi w określonych odstępach czasu. Sprawozdawczość a nie wszędzie jest systematycznie przestrzegana; wspominają o niej w ankiecie tylko komisje oświaty i kultury w Inowrocławiu, Szubinie, Grudziądzu, Toruniu, Świeciu i we Włocławku. Położenie większego nacisku na sprawozdawczość komisji przez rady narodowe wpłynęłoby niewątpliwie na ożywienie i uaktywnienie ich działalności.

Jednym z czołowych zadań komisji oświaty i kultury jest utrzymywanie jak najściślejszego kontaktu z terenem. Na tym odcinku nasze komisje uczyniły mało lub w ogóle nic, jeśli pominiemy ich związek z komitetami rodzicielskimi.

Analizując materiał ankietowy spotkać można zaledwie kilka wzmianek o przyjmowaniu zażaleń i skarg przez komisje oświaty i kultury w określonych dniach tygodnia i godzinach. Sprawą tą zajmowały się komisje oświaty i kultury M.R.N. i P.R.N. w Chełmnie, Sępólnie, Toruniu i Wyrzysku.

W realizacji pewnych określonych zadań komisje nie uwzględniały czynnego udziału organizacji masowych.

Dla usprawnienia swojej działalności niektóre komisje oświaty i kultury powierzały konkretne zadania w swoim swoim członkom lub podkomisjom i zobowiązały je do periodycznego składania sprawozdań z dokonanych czynności. Tego rodzaju organizacja pracy umożliwiła komisjom w Aleksandrowie Kuj., Brodnicy i w Toruniu objęcie szerszego wachlarza zagadnień i zrealizowanie go z pożytkiem dla sprawy.

Projekty planów pracy komisji oświaty i kultury na najbliższą przyszłość według ankiety ograniczają się głównie do akcji przygotowania szkół do nowego roku szkolnego, współdziałania przy organizacji wczasów letnich i rekrutacji uczniów do szkół średnich. Rzadko spotyka się wzmianki o analizie klasyfikacji uczniów w II półroczu bież. roku szkolnego, o przygotowaniu uroczystości zakończenia roku szkolnego, o chęci wyróżnienia wybitnych uczniów, nauczycieli i przewodniczących komitetów rodzicielskich, o kontroli realizacji budżetów szkolnych, o staraniach w sprawie dostarczenia mieszkań dla nowozatrudnionych nauczycieli, o przygotowaniu do konferencji sierpniowych itp.

Na podstawie jednorazowej ankiety trudno uchwycić wszystko pozytywne i negatywne strony działalności powiatowych i miejskich komisji oświaty i kultury naszego województwa. Niemniej jednak można z nich wysnuć pewne wskazania i wytyczne dla dalszej pracy.

Wnioski i postulaty:

1. uaktywnić słabo funkcjonujące komisje oświaty i kultury na szczeblu powiatu,
2. podnieść frekwencję członków na posiedzeniach komisji przez:
 - a) uświadomienie członków drogą szkolenia,
 - b) zastąpienie jednostek biernych elementem aktywnym,
 - c) odciążenie w pewnym stopniu członków — aktywistów komisji od nadmiernych obowiązków społecznych w terenie,

3. działalność komisji oświaty i kultury oprócz na realnych planach pracy, uwzględniających prace planowane na podstawie potrzeb terenu, prace zlecone przez Prez. P.R.N. i prace nieprzewidziane, które przynosi bieżące życie,
4. plany pracy poszerzyć o zagadnienia dotąd nie realizowane, wprowadzić okresową sprawozdawczość z działalności powiatowych i miejskich komisji oświatowych i kultury na sesjach rad narodowych,
5. nawiązać ściślejszy kontakt z terenem między innymi przez:
 - a) przyjmowanie zażaleń i skarg w określonych dniach tygodnia i godzinach, ewentualnie wspólnie z członkami prezydium,
 - b) częstsze organizowanie konferencji szkoleniowych dla przewodniczących komitetów rodzicielskich i opiekuńczych w skali powiatu i gmin,
 - c) organizowanie akcji odczytowej,
 - d) badanie warunków pracy w instytucjach oświatowo-kulturalnych, a w szkołach również kierunku wychowania młodzieży,
6. umożliwić członkom komisji korzystanie ze środków lokomocji, którymi dysponują prezydium rad narodowych.

B. Sobacki

okręg. wizytator szkół w Toruniu

KOMISJE OŚWIATY I KULTURY W POWIECIE MILICZ BOPILNOWAŁY PRZYGOTOWAĆ DO ROZPOCZĘCIA ROKU SZKOLNEGO

Od 11 — 20 sierpnia br. w Prezydium P.R.N. odbywały się narady instrukcyjno-szkoleniowe dla przewodniczących wszystkich komisji GRN i MRN powiatu milickiego.

13.VIII.1951 r. odbyła się powiatowa narada miejskich i gminnych komisji oświaty i kultury, w której jednocześnie prócz przedstawicieli Wydziału Oświaty i Kultury wzięli udział przedstawiciele KP PZPR, Powiatowego Zarządu ZMP, L.K., ZSch, PRZZ i po dwu przewodniczących komitetów rodzicielskich.

Po zagajeniu narady przez Sekretarza Powiatowej Komisji Oświaty i Kultury, ob. Mudrego, Sekretarz Prezydium PRN, ob. Bolesław Orszulak, wygłosił referat na temat „Rola i zadania komisji oświatowych“, po czym wysłuchano kilku sprawozdań z działalności komisji GRN. Po wygłoszonym referacie i wysłuchaniu sprawozdań rozpoczęto dyskusję, w ramach której omówiono dokładnie wszystkie zagadnienia oświatowe wchodzące w zakres działalności tych komisji.

Jak wynikało ze sprawozdań — szkoły powiatu milickiego są już całkowicie gotowe do przyjęcia dzieci w nowym roku szkolnym, w tej liczbie dzieci, które urodziły się w Polsce Ludowej. Sprawozdania przewod-

niczących komisji GRN Sułów i Cieszków wskazywały, że ich komisje nie tylko zatroszczyły się o stan wyremontowania i zaopatrzenia szkół w opał, lecz również zainteresowały się uzupełnieniem kadr nauczycielskich, uzupełnieniem pomocy naukowych, a w szczególności zainteresowały się i ożywiły pracę komitetów rodzicielskich.

Wyniki pracy tych 2 komisji, jak wykazała dyskusja, w dużej mierze polegały na szerokiej inicjatywie członków komisji, którzy na przestrzeni swej działalności, oprócz realizacji zadań nakreślonych planem pracy komisji, zaznajomili się z pracą pedagogiczną i administracyjną aparatu szkolnego, z metodami nauczania i likwidacji analfabetyzmu, organizacją sieci bibliotecznej i jej funkcjonowaniem. W dużej mierze w pracy komisji GRN Sułów służy pomocą ob. Jan Nawrocki, członek PRN, który nie szczędzi wysiłku nad podniesieniem poziomu pracy komisji w wyszukiwaniu nowych metod i stylu pracy.

gorzej natomiast przedstawia się praca komisji GRN Gądkowice, Krośnice, Żmigródek i MRN Żmigród. Należy ponadto z przykrością stwierdzić, że niektóre z nich, jak komisje oświaty i kultury GRN w Gądkowicach, Żmigrodzie i Krośnicach — mimo wczesnych zaawizowań, na naradę nie stawiły się. Winę za ten stan rzeczy ponoszą prezydium GRN.

W toku dalszej narady referat na temat zadań szkolnictwa w walce o podniesienie poziomu nauczania i wychowania młodzieży wygłosił Kier. Ref. Oświaty dla Dorosłych Prez. PRN, ob. Ludwik Plewka, który m. in. omówił również akcję likwidacji analfabetyzmu na terenie powiatu i rolę komitetów rodzicielskich na terenie nowej szkoły — szkoły budowniczych socjalizmu.

W końcowej części narady omówiono zasady i technikę opracowania planów pracy komisji oświaty i kultury na IV kwartał 1951 r. Przewodniczący komisji oświaty i kultury czytali swe projekty planów pracy, a słuchający uzupełniali je materiałami, które zostały przez nich pominięte. Szczególną uwagę zwrócono na omówienie indywidualnych zadań członków komisji; w przytoczonych przykładach omówiono obecność członka komisji w szkole w czasie nauczania, udział w posiedzeniach komitetów rodzicielskich, konferencjach nauczycielskich, wywiadówkach, rozmowy z rodzicami uczniów itp.

Omówiono również prace komisji w zakresie prac budżetowych na rok 1952, a więc opiniowanie projektu budżetu w zakresie zadań kulturalno-oświatowych.

Niewątpliwie rezultatem tej narady będzie uaktywnienie się komisji oświaty i kultury w naszym powiecie.

M. Domaracki

kierownik Wydziału Ogólnego
Prezydium PRN w Miliczu

Komisje handlu współdziałają w walce ze spekulacją

Notatki z życia rad narodowych

KU UWADZE PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ W SZCZECINIE

W woj. szczecińskim jest gmina Brojce, pow. Gryfice.

W woj. szczecińskim, jak i w innych województwach, wychodzi Dziennik Urzędowy Wojewódzkiej Rady Narodowej.

W gminie Brojce zdarzyło się nie-szczęście, zgubiono szereg dokumentów; były wśród nich: książeczka czekowa, książeczka przelewów, 1 egzemplarz Dz. U. R. P. Nr 9 z r. 1951, 1 egzemplarz budżetu gminy na r. 1951, instrukcja dla zakładów pracy, wydana przez Oddział ZUS w Szczecinie, notatnik z zapiskami itp.

W związku z tym w Nr 10 Dziennika Urzędowego Woj. R.N. w Szczecinie ukazało się znamienne ogłoszenie dotyczące unieważnienia zagubionych dokumentów; unieważniono w czambuł wszystko, co zostało zgubione.

Niewątpliwie słuszne jest unieważnienie książeczki czekowej i książeczki przelewów.

Wątpliwe jest jednak w skutkach unieważnienie szeregu innych dokumentów, np. instrukcji dla zakładów pracy wydanej przez ZUS, Oddział w Szczecinie; zgubienie tej instrukcji w Brojcach, oczywiście, nie może powodować unieważnienia instrukcji ZUS ani na terenie gminy Brojce, ani na terenie innych gmin.

Ponieważ nie znaleźliśmy zagubionego notatnika z zapiskami, nie wiemy, czy te zapiski należy unieważnić, czy nie. Ostatecznie można by się zgodzić i na unieważnienie notatnika, gdy życzą sobie tego wydawcy Dziennika Urzędowego w Szczecinie.

Kategorycznie natomiast należy zaprotestować przeciwko unieważnieniu budżetu gminy, a jeszcze kategoryczniej przeciwko unieważnieniu Dz. U.R.P. Nr 9 z 1951 r. „unieważnionego“ przez wspomniany Dziennik Urzędowy.

Wszystkim obywatelom woj. szczecińskiego i tym, którzy czytają Dziennik Ustaw i tym, którzy go nie czytają, podajemy do wiadomości, że akty prawne opublikowane w Nr 9 Dz. Ust. z 1951 r. mają nadal pełną moc obowiązującą na terenie całego państwa, mimo iż jeden

egzemplarz tego numeru został w Brojcach zagubiony.

Zgłaszamy równocześnie prośbę do Prez. GRN w Brojcach, by nie unieważniało ustaw i dekretów, nawet w przypadku zagubienia numeru Dziennika Ustaw.

Przed wszystkim jednak zwracamy się do Prez. Woj. R.N. w Szczecinie, by zatroszczyło się o sens drukowanych w Dzienniku Urzędowym materiałów.

PLANOWY SKUP ZBOŻA W GMINIE DOBROSZYCE POW. OLEŚNICKIEGO

W naszej gminie wszyscy chłopcy byli powiadomieni o planowym skupie zboża w dniu 30.VII. 1951 r. na zebraniach gromadzkich. Zebrania zorganizował aktyw GRN.

Na zebraniach chłopcy zwracali się o wyjaśnienia, a w szczególności zapytywali o sposób obliczania wymiaru zboża. Wyrażali oni uznanie z powodu sprawiedliwego wymiaru zboża do planowej sprzedaży.

Ob. Jan Kalciak, małorolny chłop z gromady Siekierowice, oświadczył: „wymiar jest obecnie sprawiedliwy i wszystkie swoje nadwyżki zboża sprzedam zaraz po omłotach“ oraz wezwał całą gromadę do pójścia za jego przykładem. Cała gromada postanowiła sprzedać zboże ponad plan i przed terminem.

Obecnie trwają w całej pełni omłoty. Chłopcy zwracają się do Prezydium GRN o maszyny, bo, jak powiadają, „chcemy jak najprędzej wykonać swoje zobowiązania“. Okazuje się, że maszyn jest za mało i nie wszystkie maszyny są wyremontowane. Winę ponosi Gminny Ośrodek Maszynowy.

Stefan Mioduszewski

Sekretarz Prezydium GRN
w Dobroszycach

JAK PREZYDIUM GRN W BOGUMIŁOWIE MOBILIZUJE ROLNIKÓW DO SPRZEDAŻY ZBOŻA

Gminę Bogumiłów pow. sieradzkiego zamieszkuje przeważnie ludność małorolna. W okresie okupacji teren gminy objęty był poligonem wojskowym. Gmina ma ponad 4.500

mieszkańców, 85% gospodarstw — to gospodarstwa o wielkości do 5 ha przeliczeniowych.

W roku bieżącym dzięki postanowieniom dekretu o planowym skupie zboża gmina znalazła się w położeniu o wiele lepszym niż w roku ubiegłym. W roku ubiegłym planowano skup zboża bez ustalonych norm nie biorąc pod uwagę możliwości i potrzeb poszczególnych gospodarstw; plan ogólny na gminę wyniósł 1.401 t i był wykonany zaledwie w 50%. Natomiast w bieżącym roku przy zastosowaniu norm obliczeniowych określonych dekretem — plan wyniósł 590 t; już w sierpniu wykonano 65% planu i należy przypuszczać, że całoroczny plan będzie wykonany w przewidzianym terminie.

Przystępując do sporządzenia planu Prezydium GRN zmobilizowało cały aktyw gminy. Po ustaleniu wysokości zobowiązań ciążących na poszczególnych gospodarstwach i po rozesłaniu rolnikom zawiadomień Prezydium GRN zwołało odprawę aktyw gminnego. Na odprawie opracowano kalendarzyk zebrań gromadzkich i obsłużenie tych zebrań powierzono poszczególnym aktywistom. Na zebraniach gromadzkich wyjaśniono ludności cel, znaczenie i potrzebę planowego skupu zboża i powołano gromadzką komisję do akcji planowego skupu. Tylko w dwóch gromadach zebrania nie odbyły się, ponieważ ludność nie stawiła się.

W wyniku zebrań ludność stara się w miarę swych możliwości wykonać plan, pomimo że napotyka na trudności w omłotach. SOM znajdujący się na terenie gminy posiada tylko 1 silnik spalinowy i 2 młocarnie. W gromadzie Okręglika, gdzie pracowała maszyna omłotowa, wykonano plan miesięczny w 160%. Prezydium GRN i GS starają się o przysłanie silników i maszyn jak dotąd bezskutecznie. Wobec tego Prezydium GRN propaguje wśród rolników stosowanie innych możliwości omłotowych, jak młócenie maszynami konnymi, czy ręczne.

Celem szybkiego i całkowitego zrealizowania planu Prezydium GRN prowadzi stałą akcję uświadamiania rolników o znaczeniu planowego skupu zboża, mobilizując do tej akcji cały aktyw gminny i wykorzystując

wszelkie ku temu możliwości, jak odprawy i posiedzenia na szczeblu gminy oraz zebrania gromadzkie, a także osobistą łączność członków czy pracowników Prez. GRN z ludnością przy załatwianiu wszelkich spraw.

CHŁOPI GMINY LUBIANKA POW. TORUŃSKIEGO KONTRAKTUJĄ TRZODĘ

Aktyw polityczno - gospodarczy gminy Łubianka zajął się energicznie zagadnieniem podniesienia stanu pogłowia trzody chlewnej.

— Musimy nie tylko wciągnąć do długofalowej akcji hodowlanej wszystkich chłopów — powiedział Zygmunt Płócienniczak — lecz również zapewnić regularność i wzrost dostaw do punktu skupu żywca.

Na specjalnie zwołanej naradzie roboczej nakreślono plan pracy. W pierwszej linii zakrzętnięto się około sprawy zdobycia wartościowego materiału hodowlanego i zapewnienia bazy paszowej. Zobowiązano wszystkie organizacje masowe do czynnego udziału w propagowaniu produkcji pasz zielonych i kiszonych oraz racjonalnego użytkowania paszy ze zbóż i pasz pochodzenia zwierzęcego. Dla gromad Bierzgowo, Biskupice, Brąchnowo, Łubianka i Warszewice zalecono poszerzenie lucerników tudzież obszaru buraków i marchwi pastewnej.

Zarząd GS otrzymał polecenie dopilnowania dostawy węgla, pasz treściwych i materiałów na remont chlewni. Zapewniona została także opieka weterynaryjna. Referat spraw rolnych Prez. GRN i gromadcy przodownicy grup producentów zajmują się akcją prelekcyjną na temat normowania pasz i prawidłowej pielęgnacji prosiąt, warchlaków, sztuk bekonowych, sztuk słoninowych i macior.

Równoległe z tą akcją idzie praca wyjaśniająca i organizacyjna. Przed wszystkim chłopie całej gminy przedyskutowali uchwałę Prezydium Rządu z dn. 22 sierpnia br. o warunkach kontraktacji trzody chlewnej.

Zarząd GS Łubianka i kierownicy grup hodowców pilnują powszechności kontraktacji. Chodzi o to, ażeby wciągnąć do kontraktacji każde gospodarstwo.

Oto, co mówi o kontraktacji Sylwester Syrocki, właściciel 8-hektarowego gospodarstwa:

— Sam kontraktuję i drugich do kontraktacji zachęcam. Do kontraktacji zachęca mnie także znaczna ulga w planowym skupie zboża i to, że mam zapewniony przydział węgla przy dostawie. Dostateczne ilości paszy i materiału opałowego pozwalają mi na podwojenie hodowli w ramach kontraktacji.

Tego samego zdania jest także Szczepan Kosmowski z Łubianki, który podkreśla, że obecnie w nowych warunkach może potroić hodowlę świń.

Leon Krzywdziński z Łubianki oraz Alojzy Grajewski postanowili współzawodniczyć w hodowli pod hasłem: „Kto więcej i kto lepiej“.

Aktyw społeczny i gospodarczy gminy Łubianka spodziewa się, że należycie zaplanowana i zorganizowana hodowla i kontraktacja staną się dźwignią wzrostu hodowli trzody i przyczynią się do realizacji planu.

CHŁOPI ZE WSI WILCZE TUŁOWSKIE, POW. SOCHACZEWSKIEGO WZYWAJĄ DO PRZEDTERMINOWEGO WPLACENIA PODATKU GRUNTOWEGO I WKŁADÓW NA SFOR

Prezydium gminnych rad narodowych w całym kraju dokonały już wymiaru podatku gruntowego i wkładów na Społeczny Fundusz Oszczędnościowy Rolnictwa na rok 1951. Doręczono już chłopom nakazy płatnicze, według których — po uwzględnieniu wpłaconych wiosną zaliczek — powinni oni wpłacać podatek oraz wkłady na SFOR do 1 października br.

Wielu chłopów, którzy otrzymali nakazy — rozumiejąc, że niezwłoczne zapłacenie należności podatkowych jest ich patriotycznym obowiązkiem wobec Państwa Ludowego — postanawia spełnić ten obowiązek przedterminowo i postanowienia swoje natychmiast wykonują.

Przykładem wysokiej świadomości obywatelskiej i patriotyzmu są chłopie ze wsi Wilcze-Tułowskie, którzy całkowite kwoty należne od nich z tytułu podatku gruntowego i wkładów oszczędnościowych wpłacili w dniu 15 bm. Jednocześnie na zebraniu gromadzkim wezwali oni wszystkie gromady do przedterminowego regulowania podatku i wkładów na SFOR.

Apel gromady Wilcze-Tułowskie podjęły i inne gromady w woj. warszawskim, zobowiązując się uścić swoje należności podatkowe przed terminem. Niektóre gromady zobowiązania te już wykonały. Do takich należą: gromada Hilarów w pow. sochaczewskim i Zbarz w pow. warszawskim.

PREZYDIUM GRN W CZAJKACH, POW. KRASNYSTAW NIE KONTROLUJE WYKONANIA DEKRETU O POMOCY SĄSIEDZKIEJ

Pomoc sąsiedzka ustanowiona dekretem władzy ludowej, jest wyrazem głębokiej troski tej władzy o średniorolnego i małorolnego chłopca. Została ona pomyślana jako ważny środek pomocy, ułatwiający gospodarowanie biednym chłopom i chroniący ich od kułackiego wyzysku. Dlatego też terenowe rady narodowe powinny stale czuwać i kontrolować, czy dekret o pomocy jest w terenie realizowany. Niestety, nie wszystkie rady narodowe i ich organa taką kontrolę przeprowadzają.

Oto, co na ten temat pisze korespondent „Sztandaru Ludu“ ob. Jan Wiewiórka z terenu gminy Czajki, pow. Krasnystaw, woj. lubelskie.

„Ob. Aniela Korneluk z gromady Wolica, właścicielka gospodarstwa o pow. 3.92 ha, matka chorego od dłuższego czasu syna, którego przewlekłe leczenie pociąga za sobą znaczne koszty, ma gospodarstwo słabo zorganizowane. Zdana na własne siły nie może utrzymać konia, nie mogła też własnymi siłami przeprowadzić żniw. Dlatego też wystarała się o żniwiarkę z SOM w Kraśniczynie i udała się do ob. Michała Nowosada z Wolicy, ażeby jej do tej żniwiarki wypożyczył za opłatą koni. Ale Nowosad nie chciał nawet słyszeć o żadnej sąsiedzkiej pomocy. Zwymyślał Kornelukową i wypędził ze swego domu. Fakt, że kobieta musiała odejść do domu z niczym, świadczy o tym, jak Prezydium GRN w Kraśniczynie interesuje się pomocą sąsiedzką i ile uwagi zwróciło na jej prawidłową organizację.

A przecież uchylanie się od obowiązku pomocy sąsiedzkiej jest karane, o czym Prezydium GRN powinno pamiętać. Tymczasem zaś podobnych faktów na terenie gmi-

ny Czajki można by znaleźć znacznie więcej. Należałoby, aby Prezydium nie tylko zainteresowało się wykonaniem pomocy sąsiedzkiej na terenie gminy, ale i zastosowało przewidziane ustawą środki administracyjne wobec opornych.

Drugą sprawą świadczącą, że Prezydium GRN w Czajkach nie doceniło należytego przygotowania akcji żniwno-omłotowej, jest sposób w jaki kierownictwo SOM dysponuje posiadanym sprzętem. Kierownik SOM w ogóle wychodzi z założenia, że biedniejszym chłopom żniwiarki nie opłaci się dawać. Ob. Korowaj mający nadzór nad pracą maszyn zarządził w kolonii Wolica, że pierwszeństwo w wypożyczaniu żniwiarek należy zapewnić bogatszym gospodarzom. Żniwiarka została oddana do użytku np. ob. Stanisławowi Zaprawie, właścicielowi 18-morgowego gospodarstwa i Janowi Zaprawie, posiadaczowi 16 mórg ziemi. W innych wypadkach żniwiarka była wypożyczana gospodarzom, którzy dysponują siłą roboczą, podczas gdy zgłaszający się biedni — kołbiety, starcy, którzy nawet nie mogą przeprowadzić żniw ręcznie, odgani są z kwitkiem. Świadczy o tym, że maszyny SOM są rozprowadzane nie według rzeczywistych potrzeb, ale według zwykłego kumoterstwa. Nie wolno też twierdzić, że biednym nie opłaci się wypożyczać maszyn. SOM jest przecież powołany do niesienia pomocy przede wszystkim biedniejszym, nie posiadającym koni gospodarzom“.

Prezydium GRN w Czajkach i Komisja Rolna niezwłocznie powinny rozpatrzyć sprawę organizacji akcji żniwno-omłotowej, przeanalizować popełnione błędy i postarać się je naprawić tak skutecznie, aby nie mogły być popełniane w przyszłości.

MIESZKAŃCY WSI WICKO POSTARALI SIĘ O KINO

We wsi Wicko w powiecie łębońskim znajduje się ładny budynek domu kultury z salą zebrań i czynną biblioteką gminną.

Dom kultury, dzięki inicjatywie Prezydium GRN, został wyremontowany przez miejscowe społeczeństwo systemem gospodarczym. Planują remont budynku, pamiętano również i o kinie i przeznaczono na ten cel dużą salę wraz ze specjalną kabiną na aparaturę.

Prezydium GRN doceniając rolę kina na wsi, starało się o jego otwarcie przed terminem, co też i nastąpiło.

Zbyszko Borsuk

SKARGI I ZAŻALENIA UJAWNIAJĄ WYPACZENIA POLITYKI PAŃSTWA

Chłopi z kilku gromad w pow. Aleksandrów Kujawski złożyli skargi na ekipę monterską Zjednoczenia Energetycznego Okręgu Płocko-Włocławskiego. Skargi wpływające do Komitetu Powiatowego PZPR przedstawiały jaskrawe wypaczenie polityki Polski Ludowej w stosunku do małych i średniorolnych chłopów. Skargi mówiły o tym, że przy zakładaniu światła elektrycznego w gromadach Brzeźno i Straszewo w gm. Koneck monterzy w pierwszym rzędzie obsłużyli bogaczy wiejskich. W gromadzie Będkowo, gdzie istnieje spółdzielnia produkcyjna wypaczenia te miały jeszcze większą wymowę, bowiem tam radioodbiorniki założono wrógom klasowym nie chcąc zainstalować ich nie tylko członkom spółdzielni produkcyjnej ale nawet w biurze spółdzielni i w świetlicy ZMP.

Sprawa powyższa została przekazana Prezydium Woj. R.N. w Bydgoszczy, które poprzez swą inspekcję zbadało dokładnie prawdziwość zarzutów. Na tej podstawie Prezydium Woj. R.N. wystąpiło do ZEOP-W z prośbą o przeprowadzenie dochodzeń. Wykrętne odpowiedzi Zjednoczenia zmusiły Prezydium do zwołania konferencji przedstawicieli Zjednoczenia i zainteresowanych prezydiów GRN. Przedstawiciele Zjednoczenia także na tej konferencji usiłowali nie dostrzegać politycznie szkodliwej działalności swych pracowników, wobec czego Prezydium postanowiło zwrócić się do władz nadrzędnych Zjednoczenia o poczynienie daleko idących zmian personalnych oraz zwrócić uwagę Prezydium GRN w Konecku na brak czujności klasowej i należytego dozoru robót elektryfikacyjnych.

By zaś inne prezydium rad narodowych przestrzec przed możliwościami podobnych wypaczeń Prezydium Woj. R. N. przesłało im swą uchwałę w tej sprawie do wiadomości.

Prezydium Woj. R.N. w Bydgoszczy sprawę wypaczenia polityki Państwa na wsi doprowadziło w ten

sposób do konkretnego załatwienia ucząc równocześnie na tym przykładzie inne prezydium rad czujności klasowej.

PREZYDIUM GRN W PRZYTORZE ZACZEŁO PRACOWAĆ

Prezydium GRN w Przytorze pow. wolińskiego słabo pracowało. Prezydium nie odbywało posiedzeń, komisje nie wykazywały żadnej aktywności, a sesje GRN odbywały się na polecenie Prezydium PRN. Stan taki istniał do czerwca br., kiedy to Prezydium PRN w Świnoujściu bliżej zainteresowało się pracą GRN w Przytorze okazując jej pomoc. Sytuacja w GRN zaczęła się poprawiać. Początkowo były trudności, bo członkowie Prezydium GRN byli przyzwyczajeni do pracy chaotycznej, bezplanowej i niekolektywnej; okazywali niezadowolenie, kiedy udzielano im wskazówek. Jednakże po pewnym czasie dzięki instruktorowi Prezydium przeanalizowało krytycznie i samokrytycznie wszystkie dotychczasowe błędy, dokonało nowego podziału czynności między swych członków oraz opracowało plan pracy na III kwartał z uwzględnieniem szkolenia członków komisji.

St. Zaborowski

Instruktor Organizacyjny
Prezydium PRN w Świnoujściu.

Prezydium GRN, jak widać z tej notatki, zrobiło krok naprzód. Czekamy na dalsze. Redakcja „Rady Narodowej“ oczekuje informacji o wykonaniu planu na III kwartał 1951 r.

SKARGA MIESZKAŃCÓW WYWOŁAŁA SKUTECZNĄ INTERWENCJĘ

W Alei 1 Maja Nr 115 w Bydgoszczy mimo letnich upałów ludzie przestali otwierać okna. Niektórzy przestali także wyglądać przez okna na podwórzu, tak wstrętny widok przedstawiała cuchnące odpadki zwierzęce toczone przez tysiące białych, tłustych robaków.

Minął także „Tydzień Zdrowia“ i nic na podwórzu nie zmieniło się.

Właściciel masarni — Bydgoska Spółdzielnia Spożywców — nie zainteresowała się skargą i interwencjami mieszkańców domu. Dopiero na skutek specjalnego pisma mieszkańców bloku do „Gazety Pomor-

skiej" zainteresowano tą sprawą Wydział Zdrowia Prezydium Woj. R.N. w Bydgoszczy. Wydział polecił przeprowadzenie dochodzeń Państwowemu Zakładowi Higieny, co zostało wykonane.

Mieszkańcy domu przy Alei 1 Maja Nr 115 doczekali się więc wreszcie interwencji w sprawie tak dla nich żywotnej.

PZH w wyniku inspekcji zarządził uszczelnienie skrzyni na odpadki i regularne usuwanie tych odpadków dwa razy w tygodniu.

Dobrze się stało, że skarga mieszkańców została już załatwiona natomiast źle, że jeszcze wcześniej, w miesiącu czystości nikt nie zainteresował się stanem czystości na podwórkach miejskich.

Czyżby Komisja Zdrowia M.R.N. w Bydgoszczy nie interesowała się stanem sanitarnym miasta?

PREZYDIUM GRN W MYKANOWIE POW. CZĘSTOCHOWSKIEGO ZLEKCEWAŻYŁO PRZYJAZD EKIPY LEKARSKIEJ

W wykonaniu podjętych zobowiązań współzawodnictwa pracy, pracownicy Wydziału Zdrowia Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Częstochowie, zorganizowali trzecią z kolei ekipę lekarską, która miała za zadanie udzielanie pomocy lekarskiej i dentystycznej mieszkańcom gm. Mykanów, pow. częstochowskiego.

Z przykrością stwierdzić należy, że Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Mykanowie, jakkolwiek powiadomione było w odpowiednim czasie przez Wydział Zdrowia o przyjeździe ekipy, zupełnie zlekceważyło znaczenie, jakie ma dla mieszkańców gminy, pozbawionej stałej opieki lekarskiej, przyjazd lekarzy.

Mieszkańcy gminy nie byli zawiadomieni o przyjeździe ekipy, a szkoła, w której miały się odbyć przyjęcia chorych, nie była zupełnie do tego celu przygotowana, jak również kierownik szkoły nic o przyjeździe ekipy nie wiedział. W rezultacie ekipa lekarska bezczynnie oczekiwała na chorych od godz. 10.30 do 14-ej, o której to godzinie dopiero zaczęli się schodzić chorzy, nie powiadomieni o przyjeździe ekipy przez Prezydium GRN.

Lekarze zbadali ogółem 106 chorych, dentyści dokonali 44 eks-

traktacji zębów oraz wydano na miejscu leki na 20 recept.

Porównując wyniki tej ekipy np. z wynikiem ekipy z dnia 22.IV br., która obsłużyła gm. Lipie i przebadała 935 osób i dokonała 172 ekstrakcji zębów, w tym samymi ilościowo składzie lekarskim i dentystycznym, napiętnować należy opieszałość Prezydium GRN w Mykanowie.

ZAKŁADY PRACY POMAGAJĄ W REMONCIE MIESZKAŃ

Miejska Rada Narodowa w Ziębicach, pow. Ząbkowice Śląskie, chcąc polepszyć warunki mieszkaniowe w mieście, powzięła uchwałę upoważniającą miejscowe zakłady pracy do remontu mieszkań dla swoich pracowników sposobem gospodarczym.

Uchwała ta dała dobre wyniki. Miejscowe Zakłady Ceramiczne wyremontowały szereg izb mieszkalnych i dwa budynki. Spółdzielnia Krawiecka im. Juliana Marchlewskiego wyremontowała przyległy budynek, przez co powiększyła halę produkcyjną i tym samym polepszyła warunki pracy swych pracowników.

Na mocy uchwały M.R.N. Prezydium zalicza wkłady finansowe na remont budynków na poczet czynszu do chwili całkowitej amortyzacji.

System ten ma tę dobrą stronę, że oprócz mieszkań remontowanych z Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej, remontuje się również mieszkania nie objęte planem remontu przez F.G.M.

Józef Ślusarczyk

Sekretarz Prezydium M.R.N.
w Ziębicach.

METODY USPRAWNIAJĄCE PRACĘ KOMISJI RAD NARODOWYCH W POWIECIE GRÓJECKIM

Prezydium PRN w Grójcu zorganizowało w dniach 16, 17 i 18 sierpnia br. szkolenie członków komisji rad narodowych. W szkoleniu tym wzięli udział przewodniczący i sekretarze komisji PRN oraz wszystkich MRN i GRN, a także kierownicy wydziałów Prezydium PRN.

Z wypowiedzi uczestników szkolenia okazało się, że komisje nie zdawały sobie sprawy z zadań, jakie na nie nałożyła ustawa z 20 marca 1950 r. Komisje działały żywiołowo, plany pracy na szczeblu gmin-

nym były układane w przeważnej części z za biurka, bez analizy i wnikania w potrzeby terenu, nie przysłuchiowano się głosom szerokich mas. Stąd też potrzeby terenu nie były doceniane i wniosków konkretnych z terenu zarówno na posiedzeniach prezydium MRN i GRN, jak i na sesjach nie było. Stwierdzono również winę prezydium rad narodowych, które nie zapraszały na swe posiedzenia poszczególnych komisji, nie współpracowały z nimi, nie pomagały w pokonywaniu trudności. Komisja Zdrowia, Pracy i Pomocy Społecznej w Warce nie wiedziała, jak należy postąpić w sprawie poszerzenia cmentarza, na którym nie ma miejsca na grzebanie zmarłych. Komisja Finansowo-Budżetowa w gm. Nowa Wieś nie dokonała kontroli w GS na skutek sprzeciwu prezesa spółdzielni, który żądał od komisji uzyskania zezwolenia z PZGS w Grójcu na przeprowadzenie kontroli.

Dyskusja, zapytania i wolne wnioski dały bardzo duży i cenny materiał, który posłuży komisjom do usprawnienia ich dalszej pracy.

F. Grudzień

Sekretarz Prezydium P.R.N.
w Grójcu.

MŁODZI NAUCZYCIELE ZŁOŻYLI UROCZYSTE ŚLUBOWANIE

31 sierpnia 1951 r., a więc w przededniu rozpoczęcia nauki szkolnej, młodzi nauczyciele przystępujący w tym roku do pracy pedagogicznej złożyli na odbywającej się właśnie sesji Powiatowej Rady Narodowej we Wrocławiu uroczyste ślubowanie.

Nauczycieli powitała grupa PK WN-owskich dzieci, które na zakończenie powiedziały: „...będziemy się uczyć pilnie i pracować, by wspólnymi siłami Polskę budować”. Następnie dzieci życzyły swym młodym wychowawcom dobrych wyników w pracy.

Józef Kucharczak

Insp. kontr. Prez. PRN
we Wrocławiu.

ŻYCIE GMINY ZEMBRZYCE POW. WADOWICKIEGO W OKRESIE LETNIM

Na terenie gminy Zembrzyce były zorganizowane 3 kolonie letnie. Dzięki GS SCh zaopatrzenie kolonii było wystarczające, wyżywienie smaczne i zdrowe. Dzieci miały urządzone świetlice, w której było

zorganizowane czytanie prasy codziennej. Dzieciom urządzono wieczornicę, akademię w 7 rocznicę powstania PKWN i ognisko w związku ze zlotem młodzieży w Berlinie.

Komisja Gospodarki Drogowej i Komisja Urządzenia Osiedli przy współudziale Prezydium GRN przystąpiły w lipcu do zorganizowania prac szarwarkowych. Początkowo były trudności z przesunięciem płotów, by poszerzyć ulicę, ale opornych przekonano, że prace szarwarkowe wykonywa się dla dobra wszystkich. Wykończono ulicę gminną i położono płytki oraz przerbiono drugą ulicę, przez którą płynął potoczek. Całkowite zakończenie robót nastąpi w bieżącym miesiącu.

W zakresie robót melioracyjnych wykonano przekop długości 1.605 m między polami ornymi, na co zużyto 240 dniówek pieszych. Przekop nie był od wielu lat czyszczony i po kilkudniowym deszczu woda zalewała pola uprawne; na zebraniu zwołanym w celu omówienia tej sprawy rolnicy postanowili wykonać prace melioracyjne. Roboty zakończono w połowie lipca.

Akcję tniwno-omłotową omówiono na 2 zebraniach i wykonano pod kontrolą Komisji Rolnej. W czasie omłotów, ponieważ nie ma O.M., wykorzystano znajdujące się na terenie gminy 3 młockarnie, będące własnością prywatną.

Skup zboża rolnicy przyjęli z zadowoleniem. W roku ubiegłym zobowiązanych do sprzedaży zboża było 48 rolników, obecnie jest 232, dzięki czemu plan skupu zboża w bieżącym roku będzie wykonany. W doręczaniu zawiadomień o skupie zboża wzięli udział członkowie wszystkich organizacji społecznych i masowych, znaczną pomoc okazali również tegorocznym maturzyści.

W okresie przerwy wakacyjnej zorganizowano zbiórki na odmalowanie sali i korytarzy szkolnych; brakującą sumę dołożyła spółdzielnia „Garbarz”.

Zofia Kot'arczyk,
Przewodnicząca Prezydium GRN
w Zembrzycach.

Z działalności rad w ZSRR

(Tłumaczenie z „Izwestii“ Nr 167 z 19 lipca 1951 r.)

ISTOTNA FORMA SZKOLENIA KADR RADZIECKICH

Partia Bolszewicka i Rząd Radziecki zwracają wyjątkową uwagę na sprawę przygotowania i wychowania kadr na wszystkich odcinkach budownictwa socjalistycznego. Dużo starań poświęca się sprawie podniesienia poziomu ideowego i kwalifikacji fachowych pracowników miejscowych organów rad.

Gruntowne, systematyczne szkolenie kadr pracowników rad ma duże polityczne i praktyczne znaczenie. W samej tylko R.S.F.R.R. pracuje około 90 tysięcy osób w charakterze przewodniczących i sekretarzy komitetów wykonawczych, rad miejskich, rejonowych, wiejskich i osiedli. Wszyscy oni wymagają stałej pomocy odnośnie kierownictwa i podniesienia swoich kwalifikacji oraz wymiany doświadczenia. Jeśli przy tym wziąć pod uwagę, że jedna trzecia pracowników na kierowniczych stanowiskach w radach miejscowych została wybrana po raz pierwszy na te stanowiska, to konieczność systematycznego szkolenia tych kadr staje się bardziej oczywistą.

Jednym z ważniejszych sposobów rozwiązania tego zagadnienia, jest regularne prowadzenie seminariów dla przewodniczących i sekretarzy komitetów wykonawczych rad miejskich, rejonowych, wiejskich i osiedli. W wielu krajach, obwodach i republikach autonomicznych przeprowadzanie tych seminariów stało się systemem. Dla uczestników seminariów prowadzone są odczyty i wykłady na tematy polityczne i naukowo-przyrodnicze, dużo miejsca poświęca się zagadnieniom z działalności praktycznej miejscowych organów rad oraz wymianie doświadczeń z pracy rad.

Seminaria dla przewodniczących i sekretarzy rad wiejskich i w osiedlach prowadzone są w szeregu krajów i obwodów co miesiąc, w niektórych obwodach — raz na trzy miesiące. Staranne przygotowania poprzedzają prowadzenie seminariów. Komitety wykonawcze opracowują tematykę wykładów i odczytów, zatwierdzają wykładowców, przygotowują niezbędne pomoce naukowe dla słuchaczy.

dzają wykładowców, przygotowują niezbędne pomoce naukowe dla słuchaczy.

Oto na przykład, jak zorganizowane jest prowadzenie seminariów dla przewodniczących i sekretarzy rad wiejskich i osiedli w obwodzie woroneżskim. Obwodowy Komitet Wykonawczy powziął w tej sprawie specjalną uchwałę, zatwierdził plan prowadzenia seminariów oraz tematy wykładów i odczytów. Zaleca się rejonowym komitetom wykonawczym przeprowadzać seminaria co miesiąc dla przewodniczących i sekretarzy rad wiejskich.

Komitet Wykonawczy Annieńskiej Rady Rejonowej Delegatów Ludu Pracującego przeprowadził w 1950 roku 12 seminariów dla przewodniczących i sekretarzy rad wiejskich. Każde seminarium obliczone było na 8 godzin. Rejonowy Komitet Wykonawczy zaangażował do wygłaszania odczytów pracowników organów Partii oraz rad, pozostających na kierowniczych stanowiskach, specjalistów z dziedziny rolnictwa, nauczycieli, lekarzy.

Dużo uwagi poświęca się jakości zajęć. Tekst odczytów i wykładów uprzednio jest omawiany w Rejonowym Komitecie Wykonawczym, dobierana jest odpowiednia literatura i pomoce do nauki pogładowej.

Na seminariach wygłoszone zostały odczyty na następujące tematy: „Ustrój państwowy Z.S.R.R.“, „Konstytucja — ustawą zasadniczą Z.S.R.R.“, „O osiągnięciach miczurinowskiej nauki biologicznej“, „O wprowadzeniu płodowianu traw polnych i stworzeniu trwałej bazy pokarmowej dla hodowli bydła prowadzonej przez ogół“, „O wykonaniu trzyletniego planu rozwoju prowadzonej przez ogół w kołchozach i sowchozach hodowli bydła produktywnego“, „o sytuacji międzynarodowej“ i inne.

Przewodniczący i sekretarze przodujących rad wiejskich wygłaszają na seminariach wykłady traktujące o doświadczeniach ich pracy, organizuje się zajęcia na tematy na przykład takich zagadnień, jak praktyka planowania pracy, przygotowanie i przeprowadzenie sesji i posiedzeń komitetu wykonawczego rady wiejskiej, organizacja pracy w stałych komisjach, kontrola wykonania uchwał, biurowość rady wiejskiej.

Bobrowski, Nowo-Kalitwieński, Rossoszański i inne Komitety Wykonawcze Obwodu Woroneżskiego dobrze organizują seminaria. Seminaria te, jak wykazuje doświadczenie, przynoszą dużą korzyść.

Rzeczowo przeprowadzone zostało trzydniowe seminarium dla przewodniczących i sekretarzy rad wiejskich w irbickim rejonie obwodu swierdłowskiego. Rozpatrzone były na nim zagadnienia dotyczące zadań rad miejscowych na rok 1951 oraz środki zmierzające do podniesienia poziomu organizacyjno-masowej pracy rad, wysłuchano odczytów na tematy: „Ustrój społeczny i państwowy RSFR“; „Najwyższe organa władzy państwowej i administracji państwowej“; „Formy i metody organizacyjno-masowej pracy rad miejscowych“.

Uczestnicy tego seminarium zaznajomili się szczegółowo z prowadzeniem ewidencji, sprawozdawczości i biurowości w radach wiejskich. Po zakończeniu seminarium w Irbicie, odbyła się narada przewodniczących i sekretarzy rad wiejskich wspólnie z członkami komitetu wykonawczego i kierownikami oddziałów.

Komitet Wykonawczy Irkuckiej Rady Obwodowej przeprowadził pięciodniowe seminarium dla przewodniczących komitetów wykonawczych rad rejonowych i miejskich. Na seminarium tym pracownicy na kierowniczych stanowiskach w organizacjach obwodowych wygłosili cykl odczytów o zadaniach rad miejscowych odnośnie kierowania budownictwem gospodarczym w obwodzie, kierowania powiększonymi — na skutek złączenia — kołchozami, o roli stacji maszyn i traktorów, o podniesieniu gospodarki rolnej, o miczurinowskiej agrobiologii, o budżecie rejonu i wsi, o planowaniu rozwoju gospodarki narodowej w rejonie, o zasadniczych zagadnieniach organizacyjno-masowej pracy rad i na inne tematy.

Gorkowski Obwodowy Komitet Wykonawczy przeprowadził w maju 1951 roku trzydniowe seminarium dla sekretarzy komitetów wykonawczych rad rejonowych i miejskich według specjalnie zatwierdzonego planu. Obok odczytów na tematy ogólnopolityczne wygłoszone zostały dla uczestników odczyty o doświadczeniach z przygotowania i przeprowadzenia sesji rad, o organizowaniu pracy stałych komisji, o formułowaniu uchwał rad i ich komitetów wykonawczych, o organizowaniu kontroli wykonania w radzieckim aparacie państwowym i na temat innych praktycznych zagadnień pracy rad.

Seminaria dla przewodniczących i sekretarzy komitetów wykonawczych rad rejonowych i miejskich, przeprowadzane są w Archangielsku, Briańsku, Krasnojarsku, Kursku, Nowosybirsku, Tule, Ulan-Udzie, Chabarowsku i innych miejscowościach.

Praktyka wskazuje, że prowadzenie seminariów dla pracowników rad okazało się w zupełności usprawiedliwione przyczynia się ono do ulepszenia pracy miejscowych organów rad.

Seminaria — to ważna forma szkolenia kadr pracowników rad. Dlatego do organizacji i prowadzenia ich należy podchodzić z dużą odpowiedzialnością. Specjalną uwagę należy zwrócić na opracowanie programów, dobór i przygotowanie lektorów i prelegentów, jakość odczytów i wykładów, omówienie zagadnień praktycznej działalności rad miejscowych, wymiany przodujących doświadczeń.

F. Polikarpow

RADA MIEJSKA I JEJ AKTYW

(Tłumaczenie z języka rosyjskiego materiału bezpośrednio nadesłanego do „Rady Narodowej“)

Miejskie rady delegatów ludu pracującego w ZSRR wykonują wielką pracę odnośnie kierowania budownictwem gospodarczym i kulturalnym w miastach.

Niebywały rozmach prac gospodarczych, stale rosnące potrzeby kulturalne ludności wymagają od miejskich organów władzy radzieckiej rzeczowości, rozległej inicjatywy, zdolności wychwytywania wszystkiego nowego, postępowego, co powstaje w toku zwycięskiego budownictwa komunistycznego. Pomyślna praca rad miejskich jest niemożliwa bez stałej łączności z masami. Rady miejskie osiągają pomyślne rezultaty w budownictwie gospodarczym i kulturalnym jedynie w oparciu o szerokie masy ludu pracującego, o aktyw społeczny, racjonalnie organizując działalność delegatów.

Rada Miejska w mieście Miczurińsk obwodu tambowskiego utworzyła stałe komisje — budżetową, przemysłu miejscowego, oświaty, ochrony zdrowia, handlu, gospodarki komunalnej, ubezpieczeń społecznych, kulturalno-oświatową.

Komitet Wykonawczy pozostaje w codziennej z nimi łączności i opiera się na nich w swej wielostronnej pracy. Pomagają one Komitetowi Wykonawczemu uogólniać i rozpowszechniać doświadczenia przodowników produkcji, usuwać braki w pracy organizacji oraz instytucji miejskich. Komisje biorą czynny udział w przygotowaniu zagadnień, przedstawianych przez Komitet Wykonawczy Radzie do rozpatrzenia, przeprowadzają kontrolę odnośnie wykonywania nakazów wyborców, pomagają w rozpatrywaniu zgłoszeń i skarg ludzi pracy, które wpływają do Komitetu Wykonawczego lub jego oddziału, troszczą się o dalszą poprawę w zaspokajaniu potrzeb kulturalno-bytowych ludności. Komitet

Doświadczenia i osiągnięcia ZSRR — przykładem i pomocą dla rad narodowych

Wykonawczy jest bezpośrednio zainteresowany w stałym ulepszaniu pracy komisji. Dlatego, w pierwszym półroczu tego roku, np., przeprowadził dwukrotnie narady na temat stałych komisji celem wymiany doświadczeń i ulepszenia metod ich pracy. Stała Komisja Przemysłu Miejsowego przejawia szeroką inicjatywę i samodzielność.

W skład jej wchodzi dwunastu delegatów Rady Miejskiej. Oprócz tego komisja wciągnęła do udziału w pracy 35 aktywistów — przewodniczących arteli spółdzielczo-przemysłowych, dyrektorów przedsiębiorstw, inżynierów, naczelników działów fabrycznych, buchalterów, stachanowców. Aktywiści pomagają Komitetowi Wykonawczemu wykorzystywać w sposób praktyczny środki zmierzające do wprowadzenia mechanizacji i usprawnienia procesu technologicznego w produkcji, obniżenia kosztów własnych produkcji i podnoszenia jej jakości, organizowania brygad stachanowskich, racjonalnego prowadzenia ewidencji i sprawozdawczości. Często z własnej inicjatywy Komisja kontroluje działalność przedsiębiorstw przemysłu miejscowego.

Wyniki kontroli są omawiane w obecności kierowników przedsiębiorstw na posiedzeniach komisji i w razie potrzeby materiały przekazywane są do rozpatrzenia przez Komitet Wykonawczy Rady Miejskiej. Na początku marca 1951 r. Komitet Wykonawczy, np. na podstawie materiałów Komisji przeprowadził naradę z kierownikami przedsiębiorstw dotyczącą wyników pracy przemysłu miejscowego za pierwsze dwa miesiące 1951 roku. Taka sama narada przeprowadzona została i w maju. Na naradach tych szeroko omawiane były wyniki lustracji warsztatów usługowych i wnioski Komisji o utworzenie oddziału obuwia artelu „Naprzód”, o organizacji warsztatów usługowych w osiedlach podmiejskich Dońskim, Koczetówce i w kilku innych punktach oraz w samym Miczurińsku. Już w końcu pierwszego półrocza praca warsztatów i zaspokajanie potrzeb bytowych ludności w znacznym stopniu się poprawiły.

22 czerwca z inicjatywy tejże Komisji Zarząd Obwodowej Rady Przemysłowej przeprowadził naradę aktywów robotników arteli przemysłowych, na której obecnych było 200 kierowników przedsiębiorstw, głównych inżynierów, buchalterów i stachanowców.

Uczestnicy narady przyjęli zobowiązanie zakończenia wykonania rocznego planu na 34 rocznicę Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej i wezwali do współzawodnictwa socjalistycznego przemysł miejscowy w Tambowie.

Niemniej ważną pracę prowadzi stała Komisja Oświaty. Skład jej — 14 delegatów. Komisja przyciągnęła do udziału w pracy 25 aktywistów-dyrektorów i wykładowców szkół miejskich. Oddział Oświaty Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej w całej swej działalności znajduje bezpośrednie oparcie w tej Komisji.

Delegaci i aktywiści Komisji systematycznie badają doświadczenia w pracy szkół lepszych i przyczyniają się do rozpowszechnienia tych doświadczeń we wszystkich szkołach miejskich. Na lutowej sesji Rady Miejskiej omawiane było zagadnienie: „Praca nauczania i wychowania w szkołach miejskich w pierwszym półroczu 1950-51 roku szkolnego”. Materiały dotyczące tego zagadnienia były przygotowane przy czynnym udziale Komisji — delegaci i aktywiści szczegółowo i wszechstronnie zaznajamiali się z pracą szkół miejskich. Przewodniczący Komisji wystąpił na sesji jako koreferent tego zagadnienia. Powzięte przez Radę Miejską uchwały, zmierzające do dalszego ulepszenia nauczania i wychowania w szkołach, zostały szeroko wprowadzone w życie już w marcu i kwietniu. W okresie letnim Komisja codziennie — na podstawie specjalnie opracowanego projektu planu — kontroluje wykonanie przez szkoły uchwały Komitetu Wykonawczego Rady Miejskiej o przygotowaniu do nowego roku szkolnego. Opracowanie tego planu poprzedziła zwołana przez Komitet Wykonawczy w końcu maja narada dyrektorów szkół.

Organizacyjno-masowa praca, prowadzona przez Mieczurińską Radę Miejską, potwierdza, że w oparciu o własny aktyw, który nieprzerwanie jest przyciągany do różnorodnej pracy państwowej, rady miejscowe delegatów ludu pracującego mają wszystkie warunki do zdobycia nowych sukcesów w budownictwie gospodarczym i kulturalnym, w dziedzinie szerokiego wciągnięcia ludzi pracy do udziału w rządzeniu państwem.

K. Składkow

Wiadomości urzędowe

KANCELARIA RADY PAŃSTWA

Nr Org. I/5/248/51

Warszawa, 5 września 1951 r.

**Prezydium
wojewódzkich i powiatowych
rad narodowych oraz rad narodowych
miast stanowiących powiaty.**

OKÓLNIAK Nr 13

**Instrukcja dla wojewódzkich i powiatowych (miejskich)
rad narodowych w sprawie działalności komisji handlu
rad narodowych.**

Kancelaria Rady Państwa, podając do wiadomości wzór instrukcji dla wojewódzkich i powiatowych (miejskich) rad narodowych w sprawie działalności komisji handlu, zaleca umieszczenie na porządku dziennym sesji rady narodowej sprawy uchwalenia instrukcji dla komisji handlu.

Wskazane jest, aby sprawę uchwalenia instrukcji poprzedzić na sesji rady narodowej sprawozdaniem z działalności komisji handlu. Ze względu na szczególnie ważne w chwili obecnej zadania rad narodowych na odcinku walki ze spekulacją wniosek w sprawie uchwalenia instrukcji winien być również omówiony przed sesją rady na wspólnym posiedzeniu komisji handlu oraz komisji do walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu, a następnie zreferowany na sesji rady przez przewodniczącego względnie zastępcę przewodniczącego komisji handlu.

Kancelaria Rady Państwa wyjaśnia, że podany wzór instrukcji ma charakter ramowy, w związku z czym rady narodowe mogą w nim dokonywać ewentualnych zmian lub uzupełnień wynikających z miejscowych potrzeb.

SZEF

KANCELARIA RADY PAŃSTWA

Marian Rybicki

INSTRUKCJA

dla wojewódzkich i powiatowych (miejskich)

rad narodowych

w sprawie działalności komisji handlu rad narodowych

I. Postanowienie wstępne

1. Komisja Handlu, zwana w dalszym ciągu niniejszej instrukcji Komisją, jest organem pomocniczym, doradczym i kontrolnym rady narodowej w zakresie obrotu towarowego i placówek usługowych handlowych.

Komisja w swojej pracy utrzymuje i pogłębia więź między radą narodową a masami pracującymi miast i wsi oraz wykorzystuje ich inicjatywę dla wykonania zadań stojących przed radą narodową w zakresie obrotu towarowego i placówek usługowych handlowych.

II. Skład Komisji

2. W skład Komisji wchodzi osoby zarówno z grona rady, jak i spoza rady przez nią wybrane w ilości zależnej od miejscowych potrzeb, z tym jednak, że Komisja wojewódzkiej rady narodowej może liczyć najwyżej 15 członków, powiatowej rady narodowej najwyżej 12 członków.

3. W skład Komisji wchodzi robotnicy, chłopcy małe i średniorolni, gospodynie domowe oraz przedstawiciele inteligencji pracującej, cieszący się zaufaniem mas pracujących.

4. Przewodniczącą Komisji wybiera rada narodowa spośród członków rady, zaś zastępcę przewodniczącego Komisji oraz sekretarza wybiera Komisja ze swego grona.

5. Członkowie Komisji obowiązani są brać udział w posiedzeniach i innych pracach Komisji. Nie przejawiający dostatecznej aktywności członkowie Komisji powinni być odwołani przez radę narodową i zastąpieni przez innych członków.

III. Zadania Komisji

6. Komisja przygotowuje materiały i wnioski dla rady narodowej i jej prezydium w zakresie należytego zaopatrzenia ludności pracującej przez placówki handlowe.

7. Komisja współdziała z prezydium rady narodowej w jego pracy nad rozbudową i właściwym rozmieszczeniem sieci uspołecznionego handlu detalicznego i żywienia zbiorowego, w przeprowadzaniu kontraktacji i skupu, w zwalczaniu wszelkich form spekulacji w obrocie towarowym.

8. Komisja opiniuje projekt rozbudowy lub zmian sieci handlowej oraz projekt odpowiednich części preliminarza budżetowego.

9. Komisja utrzymuje z ramienia rady narodowej stałą łączność z ludnością pracującą, z organizacjami gospodarczymi, zawodowymi, kobiecymi i młodzieżowymi w celu pobudzania i wykorzystywania ich inicjatywy w dziedzinie handlu, a w szczególności:

a) ścisłego powiązania rozwoju sieci sklepów detalicznych państwowych i spółdzielczych oraz zakładów żywienia zbiorowego z potrzebami ludności pracującej

b) zapewnienia sprawnej, fachowej i uczciwej obsługi w sklepach detalicznej sprzedaży i zakładach żywienia zbiorowego,

c) popularyzowania i zapewnienia stałego rozwoju kontraktacji i planowego skupu,

d) zwalczania wszelkich form dywersji na rynku (handel nielegalny, łańcuszkowy, panikarstwo, przechowywanie towarów) oraz objawów spekulacji i nadużyć.

10. Komisja miejskiej (dzielnicowej) rady narodowej współpracuje z komitetami opiekuńczymi powołanymi przy sklepach handlu uspołecznionego oraz z komitetami blokowymi w zakresie spraw dotyczących obrotu towarowego i placówek usługowych handlowych oraz utrzymuje z nimi stałą łączność w celu pobudzania i wykorzystywania ich inicjatywy w dziedzinie handlu.

11. Dla zapewnienia realizacji postanowień uchwały Rady Państwa i Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 1950 r. w sprawie rozpatrywania i załatwiania listów i zażaleń ludności oraz krytyki prasowej Komisja ustala w miarę potrzeby stałe dni przyjęć obywateli przez członków Komisji w godzinach popołudniowych i wieczornych w sprawach odwołań i zażaleń oraz wykonuje kontrolę przyjmowania i załatwiania odwołań i zażaleń składanych do miejscowych władz i urzędów w sprawach obrotu towarowego i placówek usługowych handlowych.

12. Komisja przyjmuje i rozpatruje wnioski, propozycje i uwagi zgłaszane przez miejscową ludność; wnioski, propozycje i uwagi Komisja przesyła do prezydium i czuwa nad ich załatwieniem.

13. Komisja sprawuje kontrolę społeczną nad działalnością wydziałów (referatów) handlu prezydium rady, a ponadto nad innymi urzędami, przedsiębiorstwami, zakładami działającymi na odcinku handlu w zasięgu danej rady. Komisja zwraca szczególną uwagę, czy w badanych jednostkach nie istnieją przerosty personalne lub przypadki marnotrawstwa materiałów.

Komisja współdziała z komisją do walki ze spekulacją i nadużyciami w handlu oraz z organami Państwowej Inspekcji Handlowej.

Komisja składa radzie narodowej lub jej prezydium wnioski, zmierzające do usprawnienia pracy kontrolowanych organów oraz usunięcia stwierdzonych braków i uchybień.

14. Komisja:

a) inicjuje oraz przygotowuje projekty ważniejszych uchwał i przedstawia je na sesji rady narodowej,

b) rozpatruje sprawy wniesione przez członków Komisji, przekazane jej przez radę lub prezydium oraz przedstawia wyniki swych prac z wnioskami na sesji rady lub posiedzeniu prezydium.

IV. Tryb pracy Komisji

15. Komisja działa na podstawie planów pracy ustalanych przez siebie i zatwierdzanych przez radę narodową. Plany pracy powinny obejmować okres roczny i okresy kwartalne, a w razie potrzeby — miesięczne.

16. W planie pracy winno być m. in. wskazane, jaką czynność należy wykonać oraz kto i kiedy ją wykona. Każdy z członków Komisji otrzymuje odpis planu pracy.

17. Plan pracy Komisji powinien wiązać się z planem pracy rady narodowej i prezydium. Plan ten winien:

- a) przewidywać kontrolę przedsiębiorstw, zakładów i placówek handlowych, jak np. sklepów detalicznej sprzedaży, zakładów żywienia zbiorowego, punktów skupu, magazynów, piekarni itp. oraz kontrolę akcji, jak np. akcji kontraktacji i skupu.

Przy układaniu planu należy przestrzegać zasady, aby kontrola sprawowana przez Komisję była skoordynowana z innymi rodzajami kontroli (państwową, resortową, kontrolą sprawowaną przez inne komisje);

- b) obejmować opracowanie dla rady narodowej i jej prezydium zagadnień, projektów, wniosków i sprawozdań zmierzających do rozwoju kontraktacji, realizacji planów skupu oraz usprawnienia działalności placówek handlowych w interesie mas pracujących.

W szczególności plan pracy winien przewidywać udział organizacji społecznych i młodzieżowych, związków zawodowych przy wykonywaniu zadań Komisji. Plan pracy winien przewidywać współpracę ze związkami zawodowymi w zakresie popularyzacji metod racjonalizatorskich, propagandy współzawodnictwa pracy i oszczędności oraz walki z biurokratyzmem.

18. Wykonanie poszczególnych punktów planu pracy Komisja może zlecić podkomisjom, zespołom Komisji względnie poszczególnym jej członkom.

19. Komisja współdziała z innymi komisjami w zakresie spraw wiążących się z zagadnieniami obrotu towarowego i działalności placówek handlowych np. z komisją rolnictwa i leśnictwa na odcinku realizacji planowego skupu zboża oraz należytego zaopatrzenia ludności miejskiej w artykuły przemysłowe, komisją drobnej wytwórczości i przemysłu miejscowego w zakresie zaopatrzenia placówek handlowych i dystrybucji towarów, z komisją zdrowia w zakresie warunków sanitarnych w placówkach handlowych, a także walki z alkoholizmem, z komisją finansów, budżetu i planu w zakresie układania budżetów itp.

Komisja może zasięgać opinii innych komisji oraz przedstawicieli zainteresowanych organizacji w sprawach będących przedmiotem jej prac.

20. Komisja pracuje na posiedzeniach oraz w terenie badając poszczególne wymagające tego sprawy.

W posiedzeniach Komisji, na jej zaproszenie, powinni brać udział przedstawiciele odpowiednich wydziałów (oddziałów, referatów) prezydium oraz mogą brać udział zaproszeni przedstawiciele organizacji masowych, a także inne osoby zaproszone przez Komisję.

Komisja przez swoich przedstawicieli bierze udział w naradach organizowanych przez placówki Powstszecznych Domów Towarowych z klientami w sprawie usprawnienia obsługi i zaopatrzenia, w posiedzeniach, na których rozpatrywane są skargi składane w skrzynkach zainstalowanych przez Państwową Inspekcję Handlową.

21. Komisja nie ma prawa wydawania zarządzeń. W razie potrzeby Komisja zwraca się do rady narodowej lub jej prezydium z wnioskiem o wydanie lub spowodowanie wydania właściwych zarządzeń.
22. Komisja przygotowuje na sesje rady narodowej referaty oraz wnioski, w których ustosunkowuje się do referatów i wniosków przedstawionych radzie przez prezydium w sprawach handlu.
23. W posiedzeniach prezydium rady narodowej przy omawianiu ważniejszych spraw z zakresu handlu może brać udział przewodniczący Komisji lub jego zastępca względnie delegowany członek Komisji.
24. Przewodniczący Komisji lub wyznaczony przez Komisję jej członek składa radzie narodowej w terminach przez nią określonych okresowe sprawozdania z działalności Komisji.
25. Przewodniczący Komisji lub jego zastępca zwołuje posiedzenie Komisji i ustala projekt porządku dziennego.

Posiedzenia odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak jak raz na miesiąc. Terminy posiedzeń powinny być przewidziane w planie. Przewodniczący zawiadamia członków o posiedzeniu Komisji przynajmniej na trzy dni przed dniem posiedzenia.

26. Jeżeli członek Komisji nie może wziąć udziału w posiedzeniu lub w innych czynnościach Komisji obowiązany jest zawiadomić o tym uprzednio przewodniczącego Komisji, usprawiedliwiając swoją nieobecność lub niemożność wykonania zleconych mu prac.
27. Obsługę biurową Komisji (protokoły posiedzeń, korespondencja itp.) wykonuje pracownik wyznaczony przez prezydium rady narodowej.
28. Do obrad Komisji stosuje się odpowiednio regulamin obrad rady narodowej.

Przegląd ustawodawstwa

W okresie sprawozdawczym ukazały się numery Dziennika Ustaw R. P. 43 i 44.

Dziennik Ustaw Nr 43 z dnia 28 sierpnia 1951 r. zawiera: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 sierpnia 1951 r. w sprawie rejestracji fachowych pracowników służby zdrowia oraz zasad powoływania ich na stanowiska w zakładach społecznych służby zdrowia (poz. 328).

Dziennik Ustaw Nr 44 z dnia 30 sierpnia 1951 r. zawiera m. in.: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 1951 r. Statut medalu „Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny“ (poz. 329).

W Monitorze Polskim w tymże okresie czasu zostały ogłoszone następujące uchwały, zarządzenia, instrukcje i okólniki władz naczelných o ogólniejszym znaczeniu:

Uchwała Prezydium Rządu Nr. 536 z dnia 1 sierpnia 1951 r. w sprawie powołania prowadzących meldunki (M. P. Nr. A-73, poz. 961).

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 1951 r. w sprawie trybu powoływania, składu osobowego, organizacji i kadencji obywatelskich komisji podatkowych przy organach finansowych pierwszej instancji. jak również w sprawie trybu i sposobu postępowania przed tymi komisjami (M. P. Nr. A-73, poz. 963).

Zarządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 19 lipca 1951 r. zmieniające zarządzenie z dnia 26 lutego 1951 r. w sprawie powołania samodzielnych referatów zatrudnienia prezydiów powiatowych (miejskich) rad narodowych (M. P. Nr. A-73, poz. 967).

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 2 kwietnia 1951 r. w sprawie finansowania wydatków na zakup pojazdów samochodowych i przeznaczenia środków uzyskanych ze sprzedaży

pojazdów w gospodarce uspołecznionej (M. P. Nr. A-75, poz. 1034).

Zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z dnia 1 czerwca 1951 r. w sprawie rozszerzenia asortymentu dań w zakładach zbiorowego żywienia w okresie letnim (M. P. Nr. A-75, poz. 1035).

Zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 7 sierpnia 1951 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji o prowadzeniu ewidencji służbowych pojazdów mechanicznych i ich etatów (M. P. Nr. A-75, poz. 1036).

Instrukcja Ministra Finansów z dnia 22 czerwca 1951 r. w sprawie dystrybucji znaków opłaty skarbowej, blankietów wekslowych i znaków opłaty sądowej (M. P. Nr. A-75, poz. 1037).

Uchwała Rady Ministrów Nr. 564 z dnia 11 sierpnia 1951 r. o przyznaniu niektórym pracownikom wydziałów (referatów) prawnych prezydiów rad narodowych przejściowego dodatku do uposażenia (M. P. Nr. A-76, poz. 1050).

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 20 lipca 1951 r. w sprawie udzielenia zezwoleń na używanie przez jednostki gospodarki uspołecznionej w znakach towarowych herbu państwowego oraz znaków (herbów) województw, powiatów i miast (M. P. Nr. A-76, poz. 1053).

Uchwała Rady Ministrów Nr. 559 z dnia 11 sierpnia 1951 r. o zmianie instrukcji Nr. 3 w sprawie tworzenia wydziałów i referatów prezydiów rad narodowych (M. P. Nr. A-77, poz. 1064).

Uchwała Rady Ministrów Nr. 565 z dnia 11 sierpnia 1951 r. o zmianie Instrukcji Nr. 8 w sprawie organizacji wewnętrznej i etatów wydziałów prezydiów rad narodowych (M. P. Nr. A-77, poz. 1065).

Uchwała Rady Ministrów Nr. 571 z dnia 11 sierpnia 1951 r. w sprawie organizowania i prowadzenia placówek wychowania pozaszkolnego (M. P. Nr. A-77, poz. 1067).

Uchwała Rady Ministrów Nr. 607 z dnia 18 sierpnia 1951 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego organom administracji miar (M. P. Nr. A-77, poz. 1068).

Uchwała Rady Ministrów Nr. 615 z dnia 18 sierpnia 1951 r. w sprawie wzmoczenia walki ze spekulacją (M. P. Nr. A-77, poz. 1069).

Uchwała Prezydium Rządu Nr. 616 z dnia 18 sierpnia 1951 r. w sprawie uprawnień do urlopu i do zwrotu kosztów przeniesienia w przypadku zmiany zakładu pracy oraz w sprawie uprawnień do urlopu w związku z powołaniem do służby wojskowej (M. P. Nr. A-77, poz. 1070).

Zarządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 30 lipca 1951 r. w sprawie przekazania prezydiom wojewódzkich rad narodowych uprawnienia do rozkładania na raty, odraczania i umarzania zaległości z tytułu wpłat na Fundusz Gospodarki Mieszkaniowej (M. P. Nr. A-77, poz. 1071).

NOWY TRYB OBSADZANIA STANOWISK W PREZYDIACH RAD NARODOWYCH

W Monitorze Polskim Nr. A-72, poz. 930 z dnia 17 sierpnia 1951 r. została ogłoszona uchwała Rady Ministrów z dnia 26 maja 1951 r., nowelizująca Instrukcję Nr. 2 w części dotyczącej trybu powoływania i przenoszenia pracowników prezydiów rad narodowych.

O ile poprzednio tryb obsadzania stanowisk był różniczkowany ze względu na zaszerogowanie pracownika do poszczególnych grup uposażeniowych, to obecnie wprowadza się dwa odrębne rodzaje postępowania, zależnie od tego czy powołuje się pracowników na stanowiska kierownicze, czy też na inne. Przez stanowisko kierownicze rozumie się stanowiska kierowników i zastępców kierowników wydziałów, oddziałów, samodzielnych referatów, inspektorów oraz wizytatorów i podinspektorów szkolnych.

Mianowanie, awansowanie oraz dokonywanie innych zmian na stanowiskach kierowniczych następuje w drodze uchwały prezydium właściwej rady narodowej. Decyzje jednak w tych sprawach w prezydiach Woj. R. N. oraz w miastach liczących ponad 100.000 mieszkańców wymagają zgody władzy naczelnej, która ponadto odnośnie miast liczących ponad 100.000 mieszkańców udziela jest za pośrednictwem właściwego prezydium Woj. R. N. Ten tryb postępowania odnosi się również do mianowania i awansowania na stanowiskach kierowniczych w wydziałach, oddziałach i referatach finansowych i podatków wiej-

skich w prezydiach P. R. N. (miast stanowiących powiaty) oraz dzielnicowych rad narodowych.

We wszystkich innych przypadkach uchwały w sprawie zmian na stanowiskach kierowniczych zależą od zgody prezydium rady narodowej bezpośrednio wyższego stopnia.

Zasady te odnoszą się do pracowników służby stałej, jak też do kontraktowych.

Zatrudnianie i zwalnianie wszystkich innych pracowników należy do kompetencji przewodniczącego prezydium rady narodowej, który może przekazać to uprawnienie członkowi prezydium stale nadzorującemu dany wydział, oddział lub referat. O ile nadzór nad wydziałem pełni członek prezydium nie urzędujący stale — to w porozumieniu z nim uprawnienie do zatrudniania i zwalniania pracowników może być przekazane innemu członkowi prezydium. Natomiast awansowanie pracowników nie pełniących funkcji kierowniczych należy wyłącznie do prezydium rady narodowej.

Tryb przenoszenia pracowników rad narodowych został uzależniony od zakresu właściwości terytorialnej danej rady narodowej i zakresu przeniesienia. Zgodnie z powyższym władze naczelne są uprawnione do przenoszenia pracowników do organów centralnych oraz między województwami po zasięgnięciu opinii zainteresowanych prezydiów rad narodowych.

Do prezydium Woj. R. N. należy przenoszenie pracowników między powiatami oraz do prezydium Woj. R. N. za zgodą zainteresowanych prezydiów rad narodowych.

Analogiczne uprawnienia posiadają prezydium miejskich rad narodowych oraz prezydium P. R. N. w odniesieniu do pracowników podlegających im prezydiów rad narodowych.

Przewodniczący prezydiów rad narodowych są uprawnieni do przenoszenia pracowników nie pełniących funkcji kierowniczych — między wydziałami lub referatami w obrębie danego prezydium po zasięgnięciu opinii kierowników właściwych jednostek organizacyjnych.

ZASADY POWOŁYWANIA PROWADZĄCYCH MELDUNKI

Już od pewnego czasu obowiązująca organizacja spraw meldunkowych została usankcjonowana uchwałą Prezydium Rządu Nr. 536 z dnia 1 sierpnia 1951 r. w sprawie powołania prowadzących meldunki (Monitor Polski Nr. A-73, poz. 961).

Najważniejsze zasady uchwały są następujące:

Celem zapewnienia fachowego i sprawnego załatwiania spraw meldunkowych Prezydium Rządu uchwała, co następuje:

Przed wszystkim ustala się, że czynności meldunkowe na terenie Państwa sprawują prowadzący meldunki.

Zależnie od charakteru miejscowości prowadzącymi meldunki są:

1) w gromadach — sołtysi, 2) w gminach, nie podzielonych na gromady (np. letniska podmiejskie, osady fabryczne) — osoby wyznaczone przez prezydium G. R. N., 3) we wszystkich miastach — osoby, powołane lub zatwierdzone przez prezydium miejskich (dzielnicowych) rad narodowych. W domach, będących pod zarządem publicznym, funkcje prowadzących meldunki sprawują administratorzy tych domów lub wyznaczeni w tym celu ich pomocnicy, zatwierdzeni przez prezydium właściwej rady narodowej.

Prowadzący meldunki w miastach sprawują czynności meldunkowe w wyznaczonych im rejonach meldunkowych o odpowiedniej wielkości.

Tworzy się w miastach rejony meldunkowe domów.

Dla sprawnego załatwiania spraw meldunkowych szczegółowo określa się zasady tworzenia rejonów. Mianowicie rejony składają się z zespołów sąsiadujących ze sobą nieruchomości, w których zaludnienie w zależności od warunków miejscowych (rejon zwarty lub rozproszony) lub nasilenia ruchu ludności (np. miasta portowe, ośrodki przemysłowe, uzdrowiska) wahać się będzie od 1000 do 4000 mieszkańców. W poszczególnych przypadkach (w mniejszych miastach o rozrzuconej budowie lub przy istnieniu zwartych bloków domów w mieście o dużym ruchu ludności) rejony meldunkowe mogą obejmować od 500 do 1000 mieszkańców. Dokonywanie podziału miast na rejony meldunkowe należy do prezydiów miejskich (dzielnicowych) rad narodowych. W miastach, gdzie istnieją rejony administracyjne, rejony meldunkowe powinny się z nimi pokrywać. Wysokość wynagrodzenia prowadzących meldunki ustala się w granicach od 30 do 150 zł miesięcznie, zależnie od wielkości rejonu meldunkowego i nasilenia w nim ruchu ludności.

ZMIANY W ORGANIZACJI PREZYDIÓW RAD NARODOWYCH

Nowe nowele do Instrukcji Nr. 3 i 8 zawarte w uchwałach Nr. 559 i 565 Rady Ministrów (Monitor Polski Nr. A-77, poz. 1064 i 1065) wprowadziły następujące zmiany w organizacji prezydiów rad narodowych.

W prezydiach Woj. R. N. sprawy miernictwa zostały wyłączone z wydziałów budownictwa i przekazane nowoutworzonym wydziałom geodezyjnym.

Głosy prasy

150 TYSIĘCY CHŁOPÓW MANIFESTOWAŁO NA DOŻYNKACH W POZNANIU. PRZEMÓWIENIA WYGŁOSILI PREZYDENT R. P. OB. BOLESŁAW BIERUT I MARSZAŁEK POLSKI OB. KONSTANTY ROKOSSOWSKI

Duma i radość z nadzwyczaj obfitych plonów, gotowość dalszego podnoszenia poziomu gospodarki rolnej dla umacniania Ludowej Ojczyzny, zdecydowana wola walki o pokój w braterskim sojuszu ze Związkiem Radzieckim, niezłomny sojusz robotniczo-chłopski, miłość i szacunek dla Ludowego Wojska — oto źródła potężnego entuzjazmu, jakiego widownią był Poznań w dniu 9 bm. podczas obchodu ogólnopolskich dożynek.

Ogromne pole dożynekowe—Plac im. Janka Krasickiego wypełniły szczerze 150-tysięczne tłumy. Ze wszystkich gmin całego kraju przybyły niezliczone delegacje chłopskie, wśród których znajdują się przodujący chłopcy małego i średniorolnicy, członkowie spółdzielni produkcyjnych, robotnicy rolni i traktorzyści — mistrzowie wysokich plonów ziemi, przodownicy hodowli, którym przede wszystkim zawdzięczamy stały wzrost produkcji rolnej.

Przy dźwiękach hymnu narodowego przybywa Prezydent R. P. Bolesław Bierut, którego zgromadzeni witają potężną, długo niemilknącą owacją. „Bierut — Bierut“ skandują tłumy.

Na trybunach zajmują również miejsca członkowie Rady Państwa, Wicemarszałek Sejmu Roman Zambrowski i Prezes Rady Naczelnej ZSL — Józef Niecko, członkowie Rządu z Premierem Józefem Cyrankiewiczem, Wicepremierami Hilarym Chełchowskim i Antonim Korzyckim oraz Marszałkiem Polski Konstantym Rokossowskim na czele, członkowie KC PZPR z sekretarzami KC — Edwardem Ochabem i Zenonem Nowakiem, członkowie NKW ZSL z wiceprezesami Wincentym Baranowskim i Czesławem Wycechem oraz sekretarzami — Aleksandrem Juszkiewiczem i Ludomirem Stasiakiem, generalicją oraz przedstawiciele organizacji masowych. Na trybunach znajdują się również kierownicy chłopskich delegacji zagranicznych, przybyłych na uroczystość z Francji, Włoch i Finlandii.

Gdy przewodniczący ZSCH, poseł Ozga Michalski serdecznie wita gospodarza dożynek, pierwszego obywatela Polski Ludowej Prezydenta Bolesława Bieruta oraz przybyłych wraz z nim dostojników państwowych i gości, zrywa się potężna, radosna manifestacja na cześć Polski Ludowej i Jej Prezydenta, na cześć Premiera Cyrankiewicza, na cześć bohatera Stalingradu Marszałka Polski Rokossowskiego.

W czasie uroczystości dożynekowych do zebranych chłopów przemówienie wygłosił Prezydent R. P. Ob. Bolesław Bierut i Marszałek Polski, Minister Obrony Narodowej ob. Konstanty Rokossowski.

(Trybuna Ludu Nr 252)

DLACZEGO NIE ODBYWAJĄ SIĘ ZEBRANIA

Na polecenie Prezydium P. R. N. w Inowrocławiu Prezydium GRN w Złotnikach Kujawskich zawiadomiło sołtysów gromad, że w czasie od 13 do 19 VIII odbędą się zebraństwa w gromadach, które obsługiwane będą przez prelegentów GRN.

Sołtys gromady Niszczewice zawiadomił chłopów o zebraniu. Mieszkańcy gromady w liczbie około 20 osób przybyli punktualnie na wyznaczoną godzinę, natomiast z prelegentów nikt się nie stawił. Po godzinnym czekaniu chłopcy rozeszli się.

(Gazeta Kujawska Nr 230)

Jak na to zareagowało Prezydium P. R. N. w Inowrocławiu?

Do zakresu działania wydziałów geodezyjnych wchodzi w szczególności sprawa: nadzór nad zawodem mierniczym, uprawnienia zawodowe, administracja miernictwa, kataster gruntowy i budynkowy, współudział przy inwentaryzacji gruntów, sprawy znaków granicznych, ewidencja punktów pomiarowych.

Na szczeblu powiatów w wydziałach budownictwa w prezydiach P. R. N. zostają zniesione referaty pomiarów. Natomiast powołuje się samodzielne referaty geodezyjne.

NALEŻY OŻYWIĆ DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI OŚWIATY I KULTURY M.R.N. W CHRZANOWIE

W związku ze zbliżającym się nowym rokiem szkolnym czeka nas wiele pracy. Szczególnie duże zadanie stoi przed Komisją Oświaty i Kultury, która musi zaopatrzyć szkoły w opały na zimę, w przybory szkolne, skontrolować czy wszystkie szkoły zostały należycie odremontowane itd.

Niestety, członkowie Komisji Oświaty i Kultury M.R.N. w Chrzanowie lekceważą sobie zupełnie swoje obowiązki, nie przychodzą na zebrania i nie przeprowadzają kontroli w terenie. Prez. MRN wystosowało więc pismo do wszystkich członków Komisji Oświaty i Kultury, by zechcieli wytłumaczyć swoją absencję. Może to wpłynie na zmianę postępowania członków Komisji.

(Gazeta Krakowska Nr 233)

POWIAT ZAWIERCIE PIERWSZY W KRAJU WYKONAŁ ROCZNY PLAN

W drugim miesiącu planowego skupu zboża chłopcy wielu gromad sprzedając dalsze poważne ilości zboża, wykazują wysoką świadomość obywatelską i zrozumienie potrzeb ludowej ojczyzny.

We współzawodnictwie o przedterminową i ponadplanową sprzedaż zboża Państwu piękny sukces odnieśli chłopcy powiatu zawierciańskiego w woj. katowickim. W dniu 1 bm. pierwsi w kraju zameldowali oni o wykonaniu całorocznego planu sprzedaży zboża w 104 procentach. To wysokie osiągnięcie zawdzięcza powiat zawierciański przede wszystkim dobrze rozwiniętemu współzawodnictwu między gromadami i gminami. Szczególnie wyróżniła się gmina Kroczyce, w której chłopcy najwcześniej wykonali roczne zobowiązanie w planowym skupie. Dzięki wykonaniu powiatowego planu rocznego chłopcy w tym powiecie zostali zwolnieni od obowiązku odsypywania miarek przy przemiale zboża w młynach.

W woj. krakowskim, które sierpniowy plan skupu znacznie przekroczyło, sprzedaż zboża w pierwszych dniach września jeszcze przybrała na sile. Chłopcy organizują tu wiele zbiorowych dostaw, zwożąc na punkt skupu coraz większe ilości ziarna. Ostatnio zbiorowe i manifestacyjne odstawy zorganizowali chłopcy z gromad Zawady i Miłkowa w pow. nowosądeckim oraz Czernichowa w pow. żywieckim. Chłopcy z Czernichowa wykonali swój roczny plan skupu w 148,5 proc. Obok przodujących są jednak również w woj. krakowskim gromady nie wywiązujące się należycie ze swoich zobowiązań wobec Państwa. Najwięcej takich gromad jest w powiatach Wadowice, Brzesko i Dąbrowa Tarnowska, które sierpniowych planów skupu jeszcze nie wykonały w całości.

W woj. wrocławskim o wykonaniu całorocznego planu sprzedaży zboża zameldowały tam, jako pierwsze, gromady: Sondraszycze, Gruszecka, Łąka i Olszówka, a także spółdzielnie produkcyjne w Śmiłowicach i Witkowie.

Spośród powiatów przoduje Jelenia Góra, gdzie chłopcy sprzedali w sierpniu prawie 5 razy więcej zboża niż przewidywał plan.

Pomyślnie rozwija się również sprzedaż zboża w województwach północnych, które mimo spóźnionych zbiorów wykonały sierpniowe plany skupu z nadwyżką. W woj. szczecińskim chłopcy z gromady Kamień zdołali już wykonać plan roczny, a chłopcy z gromady Podrówka w pow. Bartoszyce w woj. olsztyńskim sprzedali Państwu 90 proc. ilości zboża, zaplanowanej do skupu na rok bieżący.

(Trybuna Ludu Nr 249)

AKCJI SKUPU ZBOŻA W GMINIE LISIA GÓRA NALEŻY NADAĆ CHARAKTER AKCJI PRAWDZIWIE PLANOWEJ

Pierwsza narada aktywu gminnego w Lisiej Górze, pow. tarnowski, w sprawie planowego skupu zboża, została przeprowadzona niewłaściwie. Zamiast radzić nad sposobami prowadzącymi do jak najlepszych wyników akcji, wdano się w jałowe dyskusje na temat wysokości planu itp. Gdy zaś przyszło do planowania ferminów odstaw z poszczególnych gromad, zrobiono to bez uwzględnienia realnych możliwości.

W opracowaniu terminów odstawy poprzestano na ogłoszeniu, że zboże należy sprzedać „do końca sierpnia”. Ogłoszenie takie wprowadza chaos i utrudnia pracę punktu skupu, bo co będzie, jeśli jednego dnia zjedzie się pod magazyn GS większość chłopów z gminy, a magazyn nie będzie mógł pomieścić takiej ilości zboża?

Trzeba jak najszybciej naprawić ten stan rzeczy. GRN i ZSCH muszą zacząć pracować aktywniej, muszą nawiązać kontakt z kołami gromadzkimi ZSCH, uporządkować kolejność omlotów i sporządzić realne plany odstawy.

(Gazeta Krakowska Nr 220)

USPRAWNIĆ PRZEBIEG OMLOTÓW I SKUPU W GMINIE KOMPINA W POW. ŁOWICKIM

Do magazynu Gminnej Spółdzielni w Bednarach, gmina Kompina, codziennie dostarczane jest zboże z tegorocznych pól. Tamtejsi chłopcy rozumiejąc doniosłość planowego skupu zboża starają się jak najszybciej wywiązać ze swych obowiązków. Magazyn zbożowy w Bednarach został należycie przygotowany, a pracownicy jego dokładają starań, aby chłopcy nie musieli czekać w kolejce. Wyróżniają się swą pracą magazynier ob. Eugeniusz Szczepanik oraz ob. Henryk Boczek, obaj członkowie ZMP.

Jednak na terenie gminy Kompina uwydatniają się też niedociągnięcia zarówno w akcji omlotowej jak i w przebiegu akcji skupu.

G. R. N. w Kompinie nie ustaliła do tej pory planu omlotów według poszczególnych gromad. W związku z tym nie wykorzystano w pracach omlotowych wszystkich maszyn, które znajdują

się w posiadaniu bogaczy wiejskich. Ponadto młocarnia wyremontowana przez SOM z Nieborowa psuje się, z czego wynikają postoje.

Należałoby, aby G. R. N. w Kompinie dopilnowała wykorzystania w kampanii omlotowej wszystkich maszyn, znajdujących się w posiadaniu prywatnych właścicieli, a SOM w Nieborowie doprowadził do porządku niedokładnie wyremontowaną młocarnię.

(Głos Robotniczy Nr 220)

KONKRETNE PRACE DZIELNIC MIASTA WARSZAWY W MIESIĄCU ODBUDOWY WARSZAWY

W dzielnicowych radach narodowych opracowywany jest obecnie program robót w Miesiącu Odbudowy Stolicy. W pierwszych dniach sierpnia DRN Mokotów zwołała radę aktywu: komitetów blokowych i organizacji społecznych. Na naradzie postanowiono m. in. ukończyć budowę oczyszczzonego z gruzu w ubiegłym roku boiska sportowego przy ul. Reytana, uporządkować ul. Bystrzycką, Kazimierzowską i Różaną. Przedstawiciele KB z Al. Niepodległości wysunęli projekt zlikwidowania ogrodzeń z kolczastego drutu przy posesjach Nr 159 do 163. Ogrodzenia te są utrapieniem mieszkańców, którzy drą sobie o nie odzież.

Spośród aktywu uczestniczącego w naradzie wyłoniono komitet Miesiąca Odbudowy oraz komisje, których zadaniem będzie przygotowanie sprzętu, transportu oraz rozplanowanie prac w terenie, wyznaczonym do oczyszczenia.

Inaczej, niestety, jest na Grochowie. Przewodniczący Prezydium DRN stwierdził, że komitety blokowe powiadomiono o planowanych pracach, ale mieszkańców nie zaproszono do współdziałania w opracowaniu. Akcja wrześniowa na Grochowie ogranicza się, jak wynika z planów Prezydium DRN, do porządkowania i pielienia trawników.

Brak szerszego planu świadczy o tym, że Prezydium DRN Grochów nie wyciągnęło wniosków z błędów, popełnionych w ubiegłym roku, kiedy to prace rozpoczęte w połowie września ciągnęły się do końca słotnego października.

(Życie Warszawy Nr 225)

Adres Redakcji: Warszawa, Al. Stalina 3. Kancelaria Rady Państwa. Tel. 89000-005 Red. — 131. Sekr. — 263.

Redaguje Komitet. Przyjmowanie interesantów codziennie od 12 — 14

Prenumerata 1 egz. kwartalnie 7 zł 20 gr.

Prenumeratę przyjmuje P. P. K. „Ruch” — Oddz. Woj. w Warszawie, Srebrna 16, tel. 80420 na konto PKO nr. I — 6800.

Wydawca: RSW „Prasa”. Warszawa. Drukarnia RSW „Prasa”, Warszawa, Marszałkowska 3-5.

2-B-41047